
Türk Edebiyatı
Roman
GİT KENDİNİ
ÇOK SEVDİRMEDEN
TUNA KİREMİTÇİ
4. BASKI
DK
DOĞAN
KİTAP

GİT KENDİNİ ÇOK SEVDİRMEDEN

Yazan: Tuna Kiremitçi

Yayın hakları: © Doğan Kitapçılık AŞ
1. baskı / ekim 2002
4. baskı / ocak 2003 / ISBN 975-293-049-2
Bu kitabın 4. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Kapak ve kitap tasarımı: DPN Design
Baskı: Şefik Matbaası

Kitaba katkılarından dolayı **Radikal** gazetesine teşekkür ederiz.

Doğan Kitapçılık AŞ Hürriyet Medya Towers, 34544 Güneşli-İSTANBUL
Tel. (212) 677 06 20 - 677 07 39 Faks (212) 677 07 49
www.dogankitap.com
www.dk.com.tr

Git Kendini Çok Sevdirmeden

Tuna Kiremitçi

DK DOĞAN KİTAP

Bir hızla,
yavaşlayan bir hızla toparlarsın ne varsa
içinde esen fırtınanın savurduklarından.
Bir an sorunudur senin için artık
kalkıp gitmek, her şeye hazır olmak.

Cevat Çapan; *Doğal Tarih*

Haliyle, Yasemin için.

1

On yedi yaşındaydım.
O zamanlar da küçük odada kalıyordum.

Adım atacak fazla yerim yoktu. Gelen gidenin görmemesi gereken külüstür eşyalar, emekliye ayrıldıktan sonra hep bu odaya konurdu. Ta doğduğum evden kalma, oymalı ahşap bir yatağım vardı. Sonra ailenin daha iyi günlerinde alınmış, abartılı bir şifoniyer. Babamın üstüne titrediği siyah-beyaz televizyonu da zamanında aslanlar gibi taşımış, diğer raflarında annemin gümüş tepsilerini ve yirmi iki ciltlik *Ana Britannica* setini ağırlamış, şimdi benim ıvır zıvırımla tıka basa dolu bir kitaplık. Hemen yanlarında, çoktan dağılmış bir fiskos takımının yaşayan son üyesi, hüzünlü bir koltuk. Bir de yıllarca salonda caka sattıktan sonra demode olup basamakları huzla inen, fıstık yeşili perdeler.

Hepsi de, ailenin çoğunu hatırlamadığım çağlarından izler taşıyordu. Farklı zamanların, farklı umutların ve farklı takıntıların evimize taşıdığı bu eşyalar, odada gün boyu süren loşluk içinde sanki birbirleriyle konuşur, küçük tarihimizin parçalarını tamamlamaya çalışırlardı. Freddy Mercury, duvardaki posterinden onlara üzgün üzgün bakardı. Bense yanlarında varlığımdan çok daha eski bir şeylere, parlak ibrişimlerle bağlı hissederdim kendimi.

Mutlu olduğum yer, bu odaydı. Sorsanız kızlardan hiçbiri benim için "içine kapanık" ya da "bunalım" demezdi. Sokakta paten

kayar, akşamüstleri bahçe duvarına oturup çekirdek çitler, oğlanlarla kolasına voleybol oynardım. Her anne babayı mutlu edecek kadar normaldim yani. Sadece bazen, özellikle yalnız kaldığım zamanlarda, ruhumun benden çok daha yaşlı olduğu hissine kapıldığım olurdu. Eski eşyalara tuhaf anlamlar yükleyen birisi için, herhalde bu da normal sayılırdı.

Küçük oda bence evin kalbiydi. Eğer ev bir gün ölmeye karar verirse, işe bu odadan başlayacağını düşünürdüm. Hayatımın çekirdeği bu odadaydı. Fırat'ın başıma açtığı işler olmasa, onu değil yeni bir şehre götürmek, insan içine çıkarmak bile geçmezdi aklımdan.

İkimiz de içinde midye gibi büzülüp kalacağımız yerleri bulurduk hep. Bu yüzden bu eve ilk taşındığımızda, küçük odada Fırat'ın da gözü vardı. Ama irikıyım adamlar bir sabah eski evimize girip eşyaları kolilemeye başladığında, o yoktu. Yatılı okuldaydı. Haliyle, kimin hangi odayı alacağına karışamazdı.

Üstelik koleji bitirdiği yaz eve döndüğünde, daha bir hafta önce telefonda tehdit savuran o değilmiş gibi, yenilgiyi nedense çok çabuk kabullendi. Ona yokluğunda hepimizin kullandığı, bahçeye bakan odayı hazırlamıştık. Annemin bütün kış misafir ağırlayıp zincirleme kahve falları baktığı, babamın gece el ayak çekildikten sonra oturup uzaklarda okuyan oğluna ne yazacağını düşündüğü, geniş pencereli, gömme dolaplı, büyük ama nedense çok kolay ısınan odayı.

Fırat odaya el koyunca, ilk işi duvara bir iki zavallı film afişi asmak oldu. Açılır kapanır çalışma masasının üstünü kitapla doldurdu. Bir de güç gösterisi olsun diye herhalde, taşınabilir eşyaların yerini ite kaka değiştirdi. Sonra da iri cüssesiyle o masanın başında oturdu ve elinde kalemi, evin önündeki bahçeye pencereden, uzun uzun baktı.

2

Çoğu zaman, bir zamanlar benim olan bu küçük odada uyuyorum.

Burası benim müzem. Ergenlik şeytanlarımla hep bu evde savaştım. Bizimkilerin yardımı dokunamazdı, kendi bitmeyen ergenlikleriyle meşguldü onlar. Evin duvarlarında, artık iyice yıpranmış perdelerinde, içeri dip dibe sığışmış bir iki parça külüstür eşyada yalnız benim görebildiğim izler var. Hangi izin ne anlama geldiğini ezbere biliyorum. Çünkü o izler benim.

Her gece bu solgun kırmızı lambanın ışığında, genç kızken tutulmuş bir günlüğü okur gibi bu evi okurum. Şeytanlarımı hatırlarım. Kalınlıkta *Suç ve Ceza*'yla rekabet edemese de, bu günlükte yirmi üç yıl öncesinin bütün korkuları, kıvranışları ve farkına yıllar sonra varılmış bazı başlangıçlar var. Odada gördüğüm her eşya, duvardaki en ufak bir çatlak, bahçedeki dut ağacının pencereye yaslanan gölgesi, bana verilmiş bir sözü, boş verilmiş bir planı ya da gençliğin insanı ta içinden kavrayan, titrek ışığını hatırlatıyor.

İnsan günlük tuttu mu belki de yıllarca ona elini sürmemeli. Üç gün sonra bakınca bizi derin utanca boğan satırlar, yirmi küsür yıl sonra gözümüze bir mucize gibi görünebiliyor. Yazının da kendine göre bir ömrü var demek ki. Eğer yaygın görüşlere biz de katılır, onun bizim elimizden çıktıktan sonra yeni bir hayata başladığına ikna olursak, serpilmesi ve yüzüne bakılır hale gelmesi için yirmi üç yıl aslında fena bir süre sayılmaz.

Mesela ilk on yıl, yazılı olanın kendi kendisini tanıdığı dönem. Harfler hem birbirleriyle, hem de üzerine yazılı oldukları defterle tanışıyor. Sesli ve sessiz harfler, sert ve yumuşak ünsüzler, şapkalılar ve çengelliler ancak kaynaşıyorlar. İkinci on yıl, kendilerini yazanın kim olduğunu unutmalarıyla geçiyor. Onun bütün korkularından, güvensizliğinden, ileride başlarına bela olabilecek bü-

tün kalıtsal hastalıklardan bu süre içinde tek tek arınıyorlar. Günlüğün yazarı olan kişiyle hiçbir ilişkileri kalmıyor böylece. Kalsa bile, zamanla her insan gibi o da değiştiğinden, bir başkasının acılarına bakar gibi bakabiliyor artık sayfalara.

Başkalarının acılarını okumak da her zaman zevkli olduğuna göre...

Ama bir oda, bir deftere göre her bakımdan çok daha kullanışlı. Yanlış ellerde ruhumuza karşı bir silaha dönüşebilecek bir günlüğün yanında şifresini sadece bizim bildiğimiz, biz gerekli bağlantıları yapmadıkça kimsenin hiçbir şey anlamayacağı bir oda çok daha güvenli değil mi? Hangi çatlağın hangi çivi iziyle buluşması gerektiğini bizim dışımızda kim bilebilir?

Hele insan on yedi yaşındaysa, yani içinde hem henüz geçmemiş çocukluğun hem de yaklaşan yetişkinliğin gücünü aynı anda hissediyorsa, bir odayı günlüğe çevirmek için büyük bir sihre ihtiyaç duymaz herhalde.

İnsan bir eve bakıp bir şehri, iki dakika düşünüp on yedi yaşındaki o komik kızı hissedebilir mi peki? O kızın benimkine fark atan cesaretini, gücünü, sersemliğini... Böyle yapmak acılardan kurtarır mı insanı?

Kurtarmaz mı?

3

"Uyanık mısın?"

Kibar biri sayılmazdım. Hele o gece hiç değildim. Bozkır sıcağıyla ve sivrisinekleriyle savaşarak uyumaya çalıştığım bir sırada kapıyı usulca araladı, başını uzattı. Konuşacak halim yoktu hiç.

Uyumak istiyordum. Ben onu püskürtecek bir yanıt ararken odaya bütün heybetiyle girdi, yatağın ucuna oturdu.

"Rahatsız ediyor muyum?"

Dürüst olmak gerekirse, etmiyordu. Uzandım, gece lambasını yaktım. Hafif aşağıdan gelen ışık, Fırat'ın yüzünü olduğundan da hüzünlü gösterdi. Konuşmaya başlayacağına başını çevirip sanki hiç görmemiş gibi, odanın duvarlarına bakmaya başladı. Ne söyleyeceğini merak etmiyordum. Kabalık yapmak da istemiyordum ama. Hatta gelmiş olmasından bir bakıma memnun bile sayılırdım. Sesi konuşurken o kadar tekdüzeleşir ve öyle uzun cümleler kurardı ki, uykusunu getirebilirdi insanın. Onu cesaretlendirmek istedim. Hafifçe doğruldum.

"Korkarım" dedi, gözünü duvardan hiç ayırmadan, "bir kızı hamile bıraktım."

Annemle babam bitişikteki odada uyuyordu. Biri uykusunda gürültüyle öksürdü.

"Ne?"

"Bu ay... Şey işte, âdet görmediğini söyledi. Telefonda... Galiba korkuyor."

Bahsettiği kızı ben yalnızca telefondan tanıyordum. Sırf ses olarak. Bir kez bile görmemiştim. Merak da etmemiştim. Birkaç günde bir arayıp "Fırat evde mi?" diye soran o sesin bence hiçbir ilginç yanı yoktu. Gözlerimin önüne Fırat'ın okul fotoğraflarındaki kızları getirmeye çalıştım ama herhalde dikkatli bakmamıştım, olmadı.

"Sanıyorum çok ama çok korkuyor. Konuşurken hep ağladı... İlk sana söylüyorum."

Beni asıl şaşırtan, gerçekten yalnız olmasıydı. Yoksa kolejdeki tiplerden birini arayabilirdi herhalde. İçlerinden hiç olmazsa biri

onun en yakın arkadaşı falan olmalıydı. Sonuçta ortadaki durum beni epey aşıyordu. Yine de kafayı çalıştırıp dişe dokunur bir şey söylemek istedim.

"Peki ne yapacaksın?"
"Bilmiyorum... Aslında çok da fazla şık yok."
"Nasıl yok?"
"Aldırmak gerekiyor."
"Aldırmak? Kimi? Nerede?"

Durup dururken bu kadar güveniliyor olmak beni sinirlendiriyordu. Aynı iş benim başıma gelse ona söyler miydim diye düşündüm. Söylemeyeceğime kalıbımı basardım. Ama insan kimi zaman gereğinden fazla iyi niyetli davranabiliyordu. İyice doğruldum, gözlerine baktım.

"Ne yapılabilir?"

Gecenin o saatinde bize çok feci görünmeyen bir plan yaptık: bizimkilere gidip birlikte tatil yapmak istediğimizi söyleyecektik. Bize para vereceklerdi. İkimize bir haftalık bir tatil için gereken para, asıl sorunun çözülmesine yarayacaktı. Çünkü o para alınıp İstanbul'a gidilecekti.

Plan genel hatlarıyla tamamlandıktan sonra Fırat kalktı, perdeyi aralayıp sokağa baktı. Sabahın bu ilk anları evimize karşı apartmanların camlarından seken tuhaf, acıklı bir ışık getiriyordu. Fırat'a perdeyi aralık bırakmasını söyleyip iyi uykular diledim. Artık gerçekten uyumak istiyordum.

Uyandığımda öğleyi geçiyordu. Hiç ses yoktu. Zorlanarak kalktım. Kızlardan bir ikisini arayıp asıl konudan tabiî hiç söz etmeden, bir süre Eskişehir'de olmayacağımı söyledim. Onlar da bana kaçırmış olacağım şeyleri anlattılar: Neslihan'ın doğum günü, okuldakilerle piknik, Barış Manço konseri...

Neslihan'ı arayıp doğum gününü önceden kutladım. Güney sahillerimizden bir isteği olup olmadığını sordum.

4

Buradayım... Eski, küçük odamdaki izleri okuyorum: insanın doğup büyüdüğü evi hayatta başına gelen her şeyin kaynağı olarak görmekten vazgeçmesi, demek ki zaman alıyor. Demek ki bir gün, yaşananlar bizi belli bir kıvama getirdiğinde, artık baba eviyle barışmak da mümkün olabiliyor. Onun hayatın bize verdiği her türlü rütbeyi bir anda elimizden alması, içine girdiğimizde üzerimize çöken o çocukluk hali, o kadar da dayanılmaz gelmiyor. Hatta içinde bizi hâlâ bekleyen şeyleri tek tek ayıklayıp, işimize yarayanlardan kendimize bir kabuk bile örüyoruz.

Çocukluk anılarından, bizi asla terk etmeyen bir kokudan, gecenin sessizliği içinde hâlâ aynı şekilde vınlayan borulardan, yaşlanmış komşu teyzelerden, onların doktor çıkmış oğullarından, genç yaşta ölmüş mahalle arkadaşlarından, sözcüklerden, söylenmeyenlerden bir kabuk.

Şimdi ben, genç kızlığının dünyasında misafir bir kadınım. Başımdan bir hayat geçti. Yandaki odada annem uyuyor. Soluk alışını duyabiliyorum.

Onun o yatağa yatmadan önceki son kırk yılını biliyorum. Ne kadar tembel ve alıngan olduğunu biliyorum. İnsanın içini acıtan fedakârlıklarını, karışık iç dünyasıyla neden tek başına savaşmak zorunda kaldığını, her şeyi... Her soluğu neden aldığını biliyorum.

Saat gece yarısını geçiyor. Birazdan kalkacak. "Ofisim" dediği mutfağa gidip o kaplaması lime lime olmuş masaya oturacak. Apartman boşluğuna bakan küçük mutfağındaki eski püskü şeyleri okumaya çalışacak. Belki o da kendi sessiz gençliğinden bir

macera seçecek. Kayıp zamanın peşinde ben nasıl nesneleri heceleyerek koşuyorsam, koşarken de nefesimin kesileceği bir anın gelmesinden korkuyorsam, deliler gibi korkuyorsam, belki o da...

Yatmadan önce gelip kapımdan bakacak sonra. Uyuma numarası yapmıyorsam eğer, herhangi birine gayet anlamsız gelebilecek şeyler söyleyecek.

"Çok sıcak değil mi?" diyecek. Ya da "Kalkıp bir çorba içeyim dedim..."

İçimdeki kırk yıllık şifre çözücü, eğer işime de geliyorsa tabiî, anında dilimize kazandıracak bu sözleri: "Sen de uyuma. Gel, birlikte oturalım..."

5

İki vagonu bağlayan raylı kapı gürültüyle açıldı ve sıçrayarak uyandım. Yan gözle Fırat'a baktım: kulağında kulaklıklarını, tuğla gibi kalın bir kitap okuyordu.

Ankara'dan gelip Eskişehir üzerinden İstanbul'a giden Mavi Tren sıcaktı. Çok sıcaktı. Kimse kimsenin bir şeyini çalmasın diye sürekli açık tutulan ışıklar da uyumamı ayrıca zorlaştırıyordu. Hem bunu başarsam bile, en arka koltukta oturduğumuzdan, girip çıkanların kapıyı itip çekerken çıkardıkları gürültü yüzünden uyanıyordum. Rahat değildim yani. Üstelik Fırat uyumamı fırsat bilip kulaklıklarımı çalmıştı. Geri istemek gelmiyordu içimden.

Beni sıçratıp uyandıran, çocuklarıyla tuvaletten dönen, orta yaşlı bir kadındı. Onlar koridorda yerlerine ulaşmaya çalışırken, kadıncağızın hem düşmemek hem de üç dört yaşlarındaki iki kıza hâkim olmak için verdiği mücadeleyi hayranlıkla izledim. İki

ufak kız... Aynı biçimde örülmüş saçlar... Etrafa şaşarak bakan boncuk boncuk siyah gözler... Yerlerine kadar yürüyüp kazasız belasız oturduklarında, nedense ben de derin bir oh çektim.

İşin buraya kadarı çok zor olmamıştı: bizimkiler uğurlamak için terminale gelmek istediklerinde Fırat onları tersleyince biraz alınmışlardı sadece. Bunu da bir süre hiç konuşmadan televizyona bakarak belli etmişlerdi. Şu hayatta birlikte bir şey yapıyor olmamız onları şaşırtıyordu. Hatta duygulanmışlardı bile. Otobüsle Kaş'a, Didim'e falan gideceğimizi söylemiştik. Çantalarımız, kuşkulanmasınlar diye yanımıza aldığımız, İstanbul'da asla işimize yaramayacak abuk sabuk şeylerle doluydu. Kalacağımız yer henüz belli değildi. Telefonu da veremezdik, daha yer ayırtmamıştık çünkü. Fırat doğal olarak gergin görünüyordu. Bense tuhaf bir biçimde, sakindim. Hatta neşeliydim bile.

On yedi yaşındaydım. İstanbul'u hayatımda ilk kez görecektim.

Oturduğum yerde doğrulup baktım: Kadın ve kızları koridorun karşı tarafında, yedi sekiz sıra önümüzdeydiler. Görebildiğim kadarıyla, hâlâ tam yerleşememişlerdi. Kadıncağız iki yaratığı, üçünün de rahat edebileceği bir konumda tutmaya çalışıyordu. Oturdukları iki koltuğa saçılmış torbaları, bisküvi paketlerini ve pastel boyaları düzenlemeye çalıştığını, arkaları bize dönük de olsa anlayabiliyordum.

Yapacak daha iyi bir işim olmadığı için, kendimi o iki ufaklığın yerine koymaya çalıştım önce. Ama nedense bunu o kadar da ilginç bulmadım. O zaman içimden, içimin daha az tanıdığım, daha gölgeli bir yerlerinden, beni gerçekten şaşırtan başka bir şey geldi: annelerinin yerinde olduğumu düşündüm.

Kadın, çocukları yatıştırdıktan sonra, bir süre daha hareketsiz kaldı. Sonra, koynundaki canlının uyuduğundan emin olduğunda, yavaşça harekete geçti. Kızı uyandırmayacak, milimetrik ha-

reketlerle çantasını açtı. Sigarayı, çakmağı çıkardı. Sonra yine aynı dikkatle, aydaki astronotlar gibi yavaş hareket ederek bir sigara çekti paketten, ağzına götürdü. Çakmağı, ufaklığın çenesine kadar yükselen saçlarını tehdit etmeyecek kadar yukarda tutup başını hafifçe dikleştirerek yaktı sigarasını. Tavana, sallanarak giden trenin gece boyu söndürülmeyen, kirli sarı ışıklarına bakarak ilk dumanı üfledi.

Tam o anda aklıma Fırat'ın daha yüzünü görmemiş olduğum sevgilisi geldi. Onu yola çıktığımızdan beri ilk kez düşünüyordum. Telefondaki o mıymış, özelliksiz bulduğum sesi...

Başımı çevirdim, Fırat'a baktım: hep o sessizlik, o dalgınlık... Benim bile içimi karıncalandıran bu durumun iki parçasından biri değilmiş gibi, müzik dinleyip kitap okuyordu. Boştaki eliyle dizlerine vurarak ritim tuttuğunu gördüm. O sırada arkamdaki kapı, az öncekinden de büyük bir gürültüyle, yeniden açıldı. Eşofmanlı iki oğlan vagona sırıtarak girdi. Kapıyı kapatma zahmetine hiç katlanmadan, yine aynı sırıtkanlıkla vagonun ön tarafına yürüdüler. Uzandım, ağır kapıyı tüm gücümle çektim, kapattım. Sıcaktan ve trenin sallantısından bunalmış bir halde döndüm, Fırat'ın kolunu çekiştirdim.

"Şu kulaklığı ver artık!" dedim, neredeyse tıslayarak: "Tabiî Queen kasedini de!"

6

Uyuduğum odanın kapısı yavaşça aralanıyor. Başımı çevirmiyorum. Annemin eşikteki gölgesini ve kararsızlığını görebiliyorum ama. Sessizce bana bakıyor. Sarıldığım yorganın bin yıldır değişmemiş kokusu, yüzümü döndüğüm duvarın yer yer soyulmuş kâğıtları bana onu gösteriyor. Uyuma numarası yaptığım zamanlardaki gibi derin soluklar da almıyorum.

Belki de bu, uykunun bir başka yüzü. Soluk alıp verilmeyen, süresi uzadıkça tanıdıklaşan, hem iyi hem de kötü olan zaman. Annem kapıda duruyor. Hâlâ çok sessiz. Varlığıma inanamıyor gibi. Aramızda bir buçuk metre var. Çocukluk giysilerimi koyduğumuz dolap, gençken okuduğum kitapların durduğu raflar, yıllardır hiçbir gücün çalıştıramadığı elektrik süpürgesi hep bu bir buçuk metrenin içinde. Onun içeri doğru atacağı tek bir adım, benim yataktan çıkmak için yapacağım sıradan bir hareket bu mesafeyi yok edebilir.

Bazen yanıma gelen başkaları da oluyor. İstanbul'da bıraktığım kocamı görüyorum. Üstünde ona çok yakışan o lacivert hırka var. Çekip gittiğimden beri sanki hiç çıkarmamış. Onunla çok önemli şeyler konuşacakmışız gibi ciddi ciddi bakışırken, kapıda bu kez Emrah beliriyor.

İşte o an, sırtımda kımıldayan ışığı duyuyorum.

Bu ışıkta Emrah'ın yüzü, Fırat'ınkine her zamankinden çok benziyor. Odaya belirsiz bir pencereden akan ışık, onu bir an çevreliyor. Hiçbir gölgeye yer bırakmadan, olan gölgeleri de bir bir kovarak bedenini sarıyor.

Benim yedi yaşındaki oğlum, işte bu binlerce mumluk ışığa boğuluyor... İnsan etini yakmayan, çok sakin, çok da güçlü bir ışığa.

Neden sonra, artık babasını göremediğimi fark ettiğimde, ışık da baştaki gücünü kaybetmeye başlıyor. Önce odaya dağılmış giysilere, sonra da oğlumun dayısını hatırlatan yüzüne alışkın olduğumuz gölgeler bir bir geri geliyor.

Kocamı görmüyorum şimdi. Emrah ve ben yalnızız. Bana yaklaştığında, dudaklarından boynuna doğru, incecik bir ip gibi uzanan kırmızılığı görüyorum.

"Penceren kapalı mı diye baktım. Bu gece serin nedense..."

Annem yanıt beklemeden giriyor odaya. Gidip pencere açık mı diye yokluyor. Perdeleri kapatıp dikkatle düzeltiyor sonra. Onun yarattığı hız duygusuyla, farkında olmadan dalmış olduğum o yarı uyku halinden sıyrılıyorum.

"Hayrola anne, uyuyamadın mı?"
"Düzenim bozuldu yine. Öğleye kadar uyursan tabiî böyle olur. Bu saatte hortlarsın."
"Çayın var mı?"
"Akşamki duruyordur. İstersen kahve de var."
"Olur anne, kahve içelim..."
"Benim yüzümden ayaklanma sen de. Uykun varsa uyu."
"Sen suyu koy. Biraz oturur yatarız."

Banyodaki aynada yüzüme bakıyorum. Yüzümde ne yılların çizdiği bir ifade, ne bir iz, ne de görmeyi beklediğim yıkıntılar var. Başına işler gelmiş bir kadının yüzü değil bu. Oysa acıyla tanışan insanların yüzünde özel anlamlar oluyor. İnsan bunu arkalarında yanan bir kenti bırakmış kadınların televizyondaki görüntülerinde okuyabiliyor. Tek oğlu gözlerinin önünde işkenceyle öldürülmüş bir köylü, oğlu yaşındaki habercinin gözlerine herkes gibi bakamıyor. Kim bilir, içimizdeki suçluluk yüküyle belki de biz beğeniyoruz onlara bu anlamları: sizin için bir şey yapamadık, hiç olmazsa bakışlarınız önünde eğilelim.

Kendisini acımdan sorumlu gören bir başkası da benim yüzümde, bakışlarıma bilgelik katan bir ifade yakalayabilir belki. Ama kimdir o? Hali benden de kötü olan kocam mı? Okul servisinin zavallı şoförü mü? Kim?

Salonda, eski bir Yeşilçam filmine açılan televizyonun sesini duyuyorum. Annem içerden seslenerek, kahvelerin hazır olduğunu söylüyor.

7

Yemekli vagona girdiğimizde, hava yeni aydınlanıyordu. Geceyi uykusuz geçirmiştim. Bitkindim. Vagondaki masalar boştu. Yolcular uyuyor olmalıydılar. Uzun ve yorucu bir işgününün habercisi olduğumuz için herhalde, bizi karşılayan garsonların yüzleri asıktı. Çok erken bir saat olmasına rağmen güzelce derlenip toplanmış, temiz bir masaya oturduk. Çay daha çıkmamıştı. İstersek kahve içebiliyorduk. Kahvaltı da vardı. Bu saatte kahvaltı etmek gibi bir alışkanlığım olmamasına rağmen, açlıktan midemin ezildiğini hissettim. Okula gitmediğim günler genellikle çok geç uyanırdım ben. Zavallı mide, nasıl dayanıyordu acaba?

Kahvaltıyı beklerken, hiç konuşmadan pencereden baktık. Bitki örtüsü belirgin biçimde değişmişti. Orta Anadolu'da doğup büyümüş olmaktan doğan bir ihtiyaç belki de; denize yaklaşıyor olduğumuzu gösterecek belirtilerin peşindeydim. İki masa arkamızdaki, aralık duran camdan, sırtıma serinlik geliyordu. Bu güzel sabah serinliğinde denize ait bir şey var mıydı? İnsanlar tuz kokusundan, yosun kokusundan falan söz eder. Böyle bir koku yakalayabilmek için serinliği içime bol bol çektim.

Getirilen yiyecekler yalın, temiz ve doyurucu şeylerdi. Hızla giriştik. Biz önümüzdekileri silip süpürürken yemekli vagon da yavaş yavaş dolmaya başladı. Yanımızdaki masaya kızlı erkekli, beş kişilik bir grup oturdu. Oğlanlardan biri akşamki sıcaktan şikâyetçiydi. Bu yüzden garsonla tartıştılar.

Şöyle ya da böyle, gece geride kalmıştı. Artık iyice ağarmış olan gün ve yolda olmanın getirdiği hafiflik duygusu, sabah gerginliğini giderip yorgun yolcuları canlandırıyordu. Derken mutfak tarafından gelen kalın bir ses, bize çayın hazır olduğunu müjdeledi.

Kahvaltıyı bitirip ikişer bardak da çay götürdükten sonra arkamıza yaslandık. Artık önümüzdeki günler üzerine bir iki şey ko-

nuşsak iyi olacaktı. Fırat ne düşündüğümü anlamış gibi ciddileşerek gözlüklerini çıkardı. Demiryolları armalı peçetelerden biriyle camları ovuşturmaya başladı. Dikkatle dinliyordum.

"En geç bir saate kadar varmış oluruz. Ertuğrullarda biraz dinlenirsin."

"O bizi karşılamayacak mı?"

"Ertuğrul mu?"

"Hayır Fırat. Kız arkadaşın."

"Esra mı?"

"Geldiğimizden haberi var herhalde?"

"Var. Var tabiî..."

"İyi. Ne zaman ne yapacağımızı da konuşmuşsunuzdur."

"Aslında evet."

"Bence tatsız işleri hemen halledelim. Rahatlamış olursunuz. Sonra da beraber gezip tozarız."

"Evet..."

"Doktorun numarasını yanına aldın, değil mi?"

"Efendim?"

"Doktorun telefonu diyorum Fırat. Unutmadın herhalde."

"Hayır canım, unutmadım."

Evimizin erkekleri "canım" lafını ancak belli durumlarda kullanırdı. Ya gergin oldukları ve belli etmek istemedikleri anlamına gelirdi bu, ya da sakladıkları önemli şeyler olduğunu ele verirdi. Öne eğildim, yüzüne baktım. Gözlerini kaçırmamaya çalışarak gülümsedi. Aslında güzel bir gülümseyişi vardı. Ne var ki genellikle asık yüzlü olduğundan, bu onu ele vermeye yarıyordu yalnızca.

"Baksana Fırat, bir terslik yok değil mi?"

"Bir noktayı konuşsaydık iyi olurdu aslında..."

"Hangi noktayı?"

"Esra İstanbul'a seninle geldiğimi daha bilmiyor."

"İyi işte, sürpriz olur."

"Galiba pek öyle değil..."

"Nasıl yani?"

"Durumu o ve ben dışında kimse bilsin istemiyor. Özellikle de ailelerden birileri. Eğer senin bildiğini öğrenirse bana güveni sarsılacak."

"Sarsılmak mı?"

"Öyle bakma lütfen. En azından hemen karşılaşmasanız bence daha iyi olur."

Fırat'la bir trendeydik. Birlikte bir plan yapmıştık ve daha İstanbul'a varmadan, bu planda bana düşenin bavul rolü olduğunu öğreniyordum. Aklıma ilk gelen şey, iner inmez aynı trenle geri dönmek ya da bir otobüse atlayıp gerçekten de güneye tatile gitmek oldu. Artık ne hali varsa görsündü.

Yolun geri kalanında neredeyse hiç konuşmadık. Aklıma söyleyecek bir şey gelmiyordu. Beynim galiba biraz yavaş çalışıyordu. İnsan sonradan sürüyle parlak laf bulabilirdi; kırıcı, yaralayıcı, intikam ateşiyle yanan sözcükler...

Ama en çok ihtiyaç duyduğum o anda hiçbiri aklıma gelmiyordu. Belki de bende cesaret eksikti. Şöyle altüst edici, şık bir söz bulsam bile söyleyebileceğimden emin değildim.

Bir an için bu yolculuk hiç bitmesin istedim. Böyle iyiydi. Ne güzel gidiyorduk. Asıl hatlarını bilmediğim bir planın içinde olmaktansa burada yüz gece daha sıcaktan kavrulmaya hazırdım. Sabahları yemekli vagonda kahvaltımı ederdim. Garsonlara, makinistlere kendimi sevdirirdim. Hayatımın geri kalanını da Mavi Tren'in delisi olarak, burada geçirirdim. Fırat manyağıyla yaşamaktan iyiydi.

Trenin iki yanından, İstanbul'a yaklaştığımızı gösteren irili ufaklı fabrikalar, boz renkli sanayi mahalleleri akıyordu. Yerimize dönerken, iki küçük kız ve annelerinin yanından geçtik. Bir saç ve giysi yumağı halinde, sarmaş dolaş uyuyorlardı.

Ne ummuştum? Ne buluyordum? Fırat'ı tanıyor muydum? Böyle düşününce, zaten çok düzenli çalışmayan aklım karışır gi-

bi oldu. Yan gözle ona baktım: Başını cama, ayla yıldızın biraz altına yaslamıştı. İleri doğru, kararlı gözlerle bakıyordu. Sanki İstanbul'u görmek ister gibi. Yüzünde hemen çözemediğim bir ifade vardı. Acıyı, sıkıntıyı ya da karamsarlığı andıran, ama sanki hiçbiri olmayan bir ifade.

Hayır, aslında onu tanımıyordum. Haliyle o da beni tanımıyordu. Bu durumun ağırlığının yanında yemek vagonunda hissettiklerim birden çok küçük, çok önemsiz kaldı.

İstanbul'a varmak istemiyordum. Geri dönmek de istemiyordum. Bir iki derin soluk aldım. Kulaklıklarımı takıp gözlerimi yumdum. Queen'in eski şarkılarından biri çalıyordu: "Love of my life, you hurt me."

8

Annem televizyonun sesini dikkatle ayarlıyor. Komşular rahatsız olmamalı ama biz de duyabilmeliyiz. Sabaha çok var. Beklemediğim bir hamaratlıkla yaptığı kahveler köpüklü, orta şekerli. Bu saatte kalktığıma değsin istiyor. Fincanımı alıp pencerenin hemen önündeki, televizyona yakın kanepeye oturuyorum. Perdeyi aralayıp sokağa bakıyorum. Dışarıda çıt çıkmıyor. Şu an ne herhangi bir özlem, ne de geçmiş zamanla ilgili bir kıvranış var içimde. Her şey doğal, sıradan ve olması gerektiği gibi.

Televizyonda *Yılanların Öcü* oynuyor. Ama çok kötü bir kopya. Görüntü ikide bir atlıyor. Sesler sık sık anlaşılmaz oluyor. Yine de bayıldığımız bir film. Fikret Hakan bizce sinemanın görüp görebileceği en güzel erkek yüzü. Annemle kim bilir kaçıncı kez, Aliye Rona'nın rolünü yıllar sonra çekilen ikinci versiyonda kimin oynadığını tartışıyoruz. Biz bir süre karşılıklı hatırlayamama taklidi yaptıktan sonra makyajla yaşlandırılmış bir Fatma Girik, belleğimizin kerpiç duvarlarını devirerek ve kızgın bir mavilik

halinde çıkıyor karşımıza.

"Fatma da iyiydi ama bu ilk film daha güzel."

"Her gece var mı böyle?"

"Var. Benim gibi hortlaklar için. Ama hep bu kadar güzel olmuyor."

"Her gece iyi film nereden bulacaklar ki zaten?"

"Bir de Vahi Öz filmlerini seviyorum ben. Zorla güldürüyorlar insanı."

"Hep bu saatte mi?"

"Evet. Oturup bakıyorum."

Bu, böyle bir tören. Zamanla inatlaşma töreni. Ne zaman Eskişehir'e dönsem annemle saatlerce televizyona bakıyoruz. Aslında ne izlediğimiz de önemli değil. Burada üzerine titrenilmesi gereken, birlikte bir şey yapıyor olmak. Daha işe yarar şeyler de yapılabilir tabiî: Mesela evi boyayabiliriz. Akşamüstleri yürüyüşe çıkabiliriz. Bir süredir kaderine terk edilmiş bahçeye girişip bitki ayıklayabiliriz. Ne var ki biz deneyimli tembelleriz. Er geç benim yeniden ayaklanacağımı, yaralarımın kabuk bağlayacağını biliyoruz. Yıkım ne kadar büyük olsa da sonunda sendeleyerek doğrulacağım ve tozundan toprağından daha yeni arıtmış olduğumuz bu gövdeyi yeniden hayatın içine salmamız gerekecek. Annem benden de iyi biliyor bunu. Televizyona bakmaksa iyi, çünkü o sırada hiçbir şey yapmasak da oluyor. Televizyon karşısında hiçbir söz veriş gerekmiyor. Bu filmlere de tenimizden akıp giden hayatın değişmeyen noktaları olduklarından tutunuyoruz. Bizim başımıza ne gelirse gelsin Fikret hep böyle güzel, böyle çelimsiz kalacak. Aliye elinde sopayla köy evinin damına oturup düşmanlarına lanet yağdıracak.

9

Trenden indiğimizde bizi nemle ağırlaşmış, sıcak hava karşıladı. Yolun son yarım saatinde, nihayet uyuyakalmıştım. Başı sonu

belirsiz rüyalarla dolu bu uyku yüzünden sersem gibiydim. Rüyaların birinde Eskişehir'de, evin salonundaydım. Çok büyük ve ağzına kadar dolu bir bavulu boşaltmaya çalışıyordum. Ama bavul bir türlü boşalmıyordu. Daha önce hiç görmemiş olduğum giysiler çıkardıklarımın yerini alıyordu. Bir süre çabaladıktan sonra kendimi öyle bitkin, öyle çaresiz hissettim ki bavula kapanıp ağlamaya başladım.

Çantalarımızı sürükleyerek Haydarpaşa Garı'nın çıkışlarından birine doğru yürüdük. Filmlerdeki göçmenlerin hemen önünde durup şehre şaşkın şaşkın baktıkları, geniş merdivenleri olan çıkış değildi bu. Taksi duraklarına doğru inen, iki yanında ıvır zıvır satan dükkânların sıralandığı daha küçük bir merdivendi. Bir iki basamak indikten sonra durdum. Manzaraya baktım: Tam karşımda, vapurların yanaştığı iskeleyi gördüm. İskelenin biraz önünden başlayan dalgakıran dümdüz ilerleyerek, bulunduğumuz burna kadar geliyordu. Denize doğru alçalıp sonra yeniden yükselen martılar vardı. Çevrede beklediğim kadar büyük bir kalabalık yoktu ama.

Kendimi, İstanbul'la bu ilk karşılaşma anına iyi kötü hazırlamıştım. Üzerime daha ilk günden kulelerle, saraylar ve minarelerle yürüyeceğini biliyordum. Beni etkileyene kadar, gözümde on yedi yıllık hayatımı yanlışlıkla silinmiş boş bir kasede, doğup büyüdüğüm şehri de bir taşra kasabasına dönüştürene kadar rahat etmeyecekti.

Bu yüzden İstanbul'a direnmem gerektiğinin daha trenden inerken, gayet iyi farkındaydım. Bütün gücümle, olmayan beynimin bütün kıvrımlarıyla, dişimle tırnağımla direnmeliydim. Bunu yapmazsam başıma neyin geleceğini bal gibi biliyordum. Bu taşralı kızı az buçuk tanımıştım artık. Ne de olsa on yedi yıl olmuştu.

"O gördüğün Kadıköy iskelesi. Vapurlar Beşiktaş'a ve Karaköy'e gidiyor..."

"Biz neye bineceğiz peki?"

"Bu seferlik müsriflik yapıp taksi tutalım. Yoksa bu çantalarla zor."

Fırat çantasını ayaklarının dibine bırakıp taksilere doğru yürüdü. Arabasının ön bagajına yaslanmış gazete okuyan şoför onu hemen fark etti. Konuşurken Fırat kolunu dimdik ileri uzatıp avucunu birden sağa doğru büktü. Şoför de parmağıyla inatçı daireler çizdi havaya. Adam arabasının bagajını açarken Fırat da yanıma geldi. Kendisininkiyle birlikte benim bavulu da sapından kavradı.

Takside giderken gözlerimi açık tutmak için büyük çaba harcadım. Yol yorgunluğu beni fena çarpmıştı. Bilincim uykuya doğru kayıp kayıp gidiyordu. Az sonra, geniş bir caddede hızla ilerlerken, bir el bana küçük bir kolonya şişesi uzattı. Şoförle dikiz aynasında göz göze geldik.

"Al küçük abla. Açılırsın."

Seksen derecelik "Has Armağan" limon kolonyasıyla gözüm gerçekten de biraz açılır gibi oldu. Bileklerimi, boynumu ovdum. Teşekkür ederek geri uzattım. Trafik fazla yoğun değildi. Kalabalık, sahildekine oranla biraz artmıştı sanki. Fırat benim tersime, diri ve sağlıklı görünüyordu. Babam yaşındaki şoförle şakalaşarak sohbet ediyordu. Şoföre en iyisinin Brezilya yapımı bir Vosvos alıp Bursa sanayi sitelerinde üstünü açtırmak olduğunu anlatıyordu. Aralarındaki sohbetten, İstanbul'a geçtiğimiz hafta bitmek bilmeyen yağmurlar yağdığını öğrendim. Gökyüzünü ağırlaştıran nemin nedeni buydu.

Kadıköy'den beri izlediğimiz anayoldan saptık. Üç dört katlı apartmanların sıralandığı sokaklara girdik. İki yanımızda insana serinlik duygusu, balkonlara da gölge veren ağaçlar vardı. Şoför her dört yol ağzında eğilip sokak levhalarını okumaya çalışıyordu.

Hepsi de birbirine benzeyen bir dizi sokağı geçtikten sonra, gördüğümüz telefon kulübelerinin önünde durduk. Şoför paranın üstünü sayarken çevreye baktım: Köşede bir market, yanında kuruyemişçi, onun hemen önünde birinin çalışmadığı daha ilk bakışta anlaşılan iki genel telefon... Sokağın görünüşü benim aklımdaki İstanbul resmine uymuyordu ama doğrusu güzel bir yerdi. Bir yaştan sonra burada yaşamak isteyebilirdi insan.

"Geldik mi?"
"Sayılır. Telefon edeceğiz."
"Daha var mı peki?"
"Ev elli metre ileride. Telefon için burada indik."

O telefon ederken markete uğradım. Büyük bir şişe su ve gazete aldım. Sonra dışarıda Fırat'ı gideceğimizi söylediği yöne doğru, sıkıntıyla bakarken buldum. Elindeki jetonları evirip çeviriyordu.

"Ertuğrul evde yok."
"Nasıl yapacağız peki?"
"Burada bekleyeceğiz. Belki bakkala falan gitmiştir."

Ona önünde duruyor olduğumuz marketi gösterdim: "Burası bakkal işte."

"Belki öbür tarafta bir tane daha vardır. Geleceğimiz saati biliyor. Bekleyelim bakalım."
Çantaları toplayıp kaldırım kenarındaki duvara oturduk. Elimdeki pet şişeyi ona uzattım. Şişeyi aldı, iki yudumda neredeyse yarıladı. Yüzünü ve saçlarını ıslattı.

Çok sessiz, çok sakin bir sokaktı. Arada geçen bir banliyö treninin gürültüsü ya da yakınlardaki, göremediğimiz bir okulun *Dokuzuncu Senfoni* biçimindeki acıklı teneffüs zili duyuluyordu. Bizimkini çapraz kesen sokağın demiryoluna doğru giden kıs-

mında, üç dört küçük kız ip atlıyordu. Sabah yürüyüşünden dönen yaşlı çiftler, çocuk gezdiren genç anneler, gündelikçi oldukları hemen belli olan başörtülü, yoksul giyimli kadınlar gördük.

Az önce aldığım gazetenin sayfalarını paylaştık. İkimizin de okumayacağı ekonomi sayfalarını ayırıp altımıza serdik. Baş ve son sayfaları ben aldım, kalanı Fırat'a verdim. Bu durumda televizyon sayfası onda kalmış oluyordu ama üzerinde durmadım. Bir süre sessiz sessiz okuduk.

"Esra'yla saat konuştunuz mu?"

"Öğleüzeri telefonlaşırız. Gece arkadaşında kalacaktı."

"Arkadaşında mı?"

"Çocukluk arkadaşı bir kız. Yatıya davet etmiş."

"Nerede oturuyor?"

"Arkadaşı mı?"

"Hayır, Esra."

"Karşıda. Nişantaşı'nda. Ne yapacaksın?"

"Hiç... Sordum."

Bir sessizlik oldu. Önümüzden el arabasıyla bir eskici geçti. Çok kötü durumda olmayan mutfak aletleri, içi boş çerçeveler ve birkaç kışlık ceket satıyordu.

"Akşama kadar ne yapacağım peki ben?"

"Yeterince paran var. Evde dinlendikten sonra dolaşırsın belki."

"Nerede dolaşacağım Fırat, hiçbir yeri bilmiyorum ki?"

"Kadıköy fazla uzak değil. Yolu anlatırım. Hem bu mevsimde Moda falan güzel olur."

"Moda Kadıköy'e yakın mı peki?"

"Çok yakın. Sorarak bile bulursun."

"Ya kaybolursam?" diyecektim, tuttum kendimi. Çocuk gibi görünmek istemiyordum. Ayrıca ailedeki herkesin tersine, yön duygum çok güçlüydü. Girdiğim sokağı bir daha kolay kolay

unutmazdım. Çok küçükken annemi pazaryerinde kaybetmiştim. Evin yolunu o yaşta tek başıma bulmuş olmam aile içinde hâlâ anlatılıyordu.

"Kaç dakika oldu?"
Saatime baktım: "On sekiz. Ara istersen."

Fırat birkaç dakikadır zaten okumadığı sayfaları duvarın üzerine bıraktı. Ayağa kalktı, telefon kulübesine doğru bir iki adım attı, durdu. Dönüp yüzüme baktı. Apartmanların arasından kendisine bir geçit bulmuş olan güneş tam arkasına düşüyordu. Gözlerimi kısarak ben de ona baktım. Gülümsedi. Bakışlarını benden ayırmadan yeniden yaklaşıp yanıma oturdu. Sesi yorgun ve yumuşaktı.

"Dediğim gibi, ilk birkaç gün seni görmese daha iyi olacak. Şu sıkıntı bir geçsin, nasıl olsa tanışırsınız..."

Yanıt vermemi beklemeden kalktı, iri cüssesini sürükleyerek telefonlara doğru yürüdü.

10

En üstteki kırmızı düğmeye basıyorum ve ekran hızla kararıyor. Bizi saatlerce esir alan görüntülerin böyle küçük bir çabaya boyun eğmesi komik. İstanbul'daki evde televizyonu çok az izlerdim. Oysa insanı gayet güzel oyalıyor. Kanal değiştirme konusunda biraz daha beceri kazansam bütün günüm karşısında geçebilir.

Sabah, hafif adımlarla yaklaşıyor. Doğudan gelen ilk ışıkları fark eden kuşlar bir ağızdan sesleniyor: Bir şey başlayacak. Bu karanlık çekildiğinde, daha önce hiç olmamış bir şey olacak. Bütün canlıların dört gözle beklediği, yokluğuna bunca zamandır güçlükle katlandığımız bir şey. Bir mucize.

Salona bakıyorum: Annem yattıktan sonra ışıkların çoğunu söndürdüm. Aynalı büfenin hemen üzerindeki, kristalleri sararmış avize şimdi tek başına yanıyor. Annemin koltuğuyla kanepem arasındaki küçük sehpada birinin falı okunmuş iki kahve fincanı var. Küllük, arka arkaya içilmiş sigaralarla dolu. Avizenin tek ampulünden yayılan ışığın tavana doğru yer yer oluşturduğu demetler, ortalığın iyice duman altı olduğunu gösteriyor.

Tembel hareketlerle kalkıp pencereyi açıyorum. Yaz sabahının temiz havası yüzüme vuruyor. Serin. Ürpermeme aldırmadan sokağa bakıyorum. Bahçede volta atan sarman beni görünce duraksıyor. Alacakaranlık içinde iki küçük parlama, dikkatle bakıyor yüzüme. Burada görmeye alışkın olduğu kadın annem. Bense bir umut muyum, tehdit mi henüz belli değil. Annemin söylediğine göre çevrede aynı soydan sayısız sarman var. Camı her açık bulduklarında içeri sızıp yemek arıyorlarmış.

"Kahvaltı mı edeceksin? Bekle..."

Yanıtı, "Hele şükür" anlamında, kısa ve bitkin bir "Mav" oluyor. Mutfağa koşuyorum. Süt yok. Makarnayı dökmüşüz. Yalnız taze fasulye. Kedi fasulye yer mi? Ama o bir mahalle delikanlısı. Herhalde yemek seçmeyi öğrenecek fırsatı olmamıştır. Kediye yetecek kadarını eski bir altlığa koyup hızla dönüyorum pencereye. Ama yok. Ortalarda görünmüyor. Belki o kadar da aç değildi. Dev bir bahçe böceğini mideye yeni indirmiş, yürüyüş yapıyordu.

Uykusuz gözlerle ortalığı topluyorum. Zaten fazla da bir şey yok; küllük dökülecek, ikimiz birden ulaşabilelim diye ortamıza çektiğimiz masa yerine itilecek, fincanları mutfağa götür, üşenmiyorsan yıka hatta...

Musluğu açmadan önce fincanın içine bakıyorum. Kahvenin telvesi türlü biçimler almış. Annem o günden beri falıma bakarken sözcükleri büyük bir dikkatle seçiyor. Kazayı uzaktan da ol-

sa çağrıştıracak hiçbir şey söylememeye çalışıyor. Hatta bu çabayı o kadar abarttı ki, bir falda söylenebileceklerin yarısı bu yüzden elendiğinden, bana çıkanlar her anlama gelebilecek, yuvarlak şeyler oluyor hep.

Oysa şu an musluk deliğinin tam altına tuttuğum fincan çok daha kalabalık: İşte Emrah'ın babasınınkine benzeyen, kıvırcık saçları. İşte benim onu saran kollarım. Oğlumun marul saçlarının kıvrıldığı yönde yan yana duran iki insan: Bu babası, öbürü de dayısı. Bütün bunlar açık, berrak ve net.

Birden açılan musluktan inen sular fincanın içine çarpıp parçalanıyor.

Pencereyi kapatırken, tabağı koyduğum yere bakıyorum. Gelen giden yok. İki üşengeç adım atıp kanepeye yığılıyorum. Canım küçük odadaki yatağa gitmek istemiyor. Göğe doğru baktığımda, gittikçe belirginleşen maviliği görüyorum. Ezan okundu mu? Yoldan bir araba geçiyor. Günün ilk arabası. Annemin yalnız uykusunda soluk alıp verdiğini duyuyorum. Daha filmin yarısındayken uyuklamaya başladı. Aliye'nin genç kaymakamın yolunu kestiği sahneye kadar yatmamakta direndi ama.

Kendi falına hiç bakmaz. Neden acaba? Başkasına da baktırmıyor. Martı desenli fincanların içinde okuyacaklarından neden böyle korkuyor? Ya da tam tersi mi? Görmek istediklerini göremek mi asıl korkutan onu?

Fırat mı?

"Hiç haber var mı Fırat'tan?"

"Bir ay önce aramıştı. Başka da haber yok."

"Keyfi yerinde herhalde... Aramadığına göre..."

"Bilmem... Herhalde."

"Ama bakma, çok zorluk çekti. Kolay değil."

"Kimsenin hayatı kolay değil anne..."

"Olsun kızım... Oralarda öyle tek başına."

"O yalnız olmaktan şikâyet etmez. Hem yanında Linda da var."

"Bazen keşke Aliye Rona gibi olsam diyorum. Sizi sopa zoruyla bir araya toplasam. Başka türlü olacağı yok çünkü..."

Uykuya dalmadan önce kulağıma dışarıdan bir çift sakar patinin devirdiği tabağın tıngırtısı geliyor.

11

Üçüncü kattaki kapıyı uzun boylu bir çocuk açtı. Serin ve aydınlık bir evdi. İçerden kısık bir piyano sesi geliyordu. Ne olduğunu hemen anlayamadığım bir koku duydum; süt kaynatılıyormuş gibi. Fırat bizi tanıştırdı. Ertuğrul, Fırat'la aynı boyda ama daha narin yapılıydı. Rengi uçmuş, resimli bir tişört giymişti. Esmer yüzünde birikmiş sakal herhalde birkaç günlüktü. İnsana dikkatle bakan siyah gözleri vardı. Onu evdeki fotoğraflarda görmemiş olduğuma emindim.

"Kusura bakmayın. Çok mu beklediniz?"

"Biraz. Boş ver."

"Kahvaltı hazırlıyordum, ekmek bitmiş. Fırına gitmiştim."

İlk kapıdan sonra karşımıza çıkan salona geçtik. Daha önce hiç bu tür bir ev görmemiştim. Salon çok karışıktı. Benim bildiğim anlamda mobilya yok gibiydi. Rastgele yerleştirilmişe benzeyen birkaç iskemle ve koltuk. Bir kanepe. Halısız, üzerinde yer yer boya izleri olan parkeler. Pencere tarafındaki duvara yaslanmış yağlıboya resimler gördüm. Bazıları henüz tamamlanmamıştı. İleri doğru, bir vagon gibi uzanan salon, sonra tuhaf bir L çizerek mutfağa açılıyordu. Ev gerçekten de çok aydınlıktı. Geniş pencerelerden akan sabah ışığı, içerdeki bu karmaşayı bol bol aydınlatıyordu.

"Beğendiğiniz yere oturun. Sıcak su var, yıkanabilirsiniz. Kahvaltı da birazdan hazır olur. İstediğiniz gibi davranın. Ev sahipliği yaptırmayın bana!"

Kanepede oturmuş etrafa bakıyordum. Fırat iskemleye çökmüştü. İşte şimdi yorgun görünüyordu. Ayaklarıma sürtünen bir yumuşaklık duydum. Eğildim, bacaklarımı koklayan siyam kedisiyle burun buruna geldik. Biraz kendini okşattıktan sonra uzaklaştı. Üst kata çıkan merdivenlere açılan kapının ardında kayboldu. O an diğerini de gördüm. Kalın ciltli kitapların durduğu rafa gizlenmişti. Rengi ciltlerle aynı olduğundan, hemen göze çarpmıyordu. Mutfaktan gerçekten de süt kokusu geliyordu. Girer girmez duyduğum kokunun boya, kedi ve kâğıt kokusuyla karışmış süt olduğunu düşündüm.

Bir arkadaşım bana yemek önerdiğinde aç değilsem bunu ona söylerim ve mesele kalmaz. Ama Fırat'la Ertuğrul'un arkadaşlığı galiba böyle değildi. Kahvaltıya çağrıldığımızda o masaya mutlaka oturmamız gerektiğini Fırat'ın bakışlarından anladım.

Salamlı omlet, beyazpeynir, bol bol çay ve tabiî ki sıcak süt vardı. Midemde hiç yer yoktu ama; trende yediklerimi henüz eritememiştim. Zaman kazanmak için sütten bir yudum aldım.

"Nasıldı Mavi Tren?"
"Sıcak. Isı meselesini bir türlü halledemediler..."
"Of! Uyutmamıştır bütün gece."
"Hiç uyuyamadık."
"Bence tek iyi tarafı yemekli vagon. Bir şeyler içtiniz mi bari?"
"Hayır. Biz bindiğimizde kapanmıştı."
"Bir daha beraber binelim. İçe içe gideriz."
"Öyle olmuyor işte. Bir saatte kapatıyorlar."
"O zaman iyice fena."
"Öyle. Çok kötü."

Kısa bir sessizlik yaşandı. Geldiğimizden beri çalmakta olan piyano kendisini fırtınalı bir çıkışla hatırlattı.

"Çalan ne?"

"Gürciyev. Ben de yeni dinliyorum."
"Güzelmiş."
"Evet. Gayet iyi..."

Kitap raflarında uyuklayan siyam ağır ağır doğrulup gerindi. Aşağı atlayıp atlamamakta kararsızdı. Bir iki esnedikten sonra yeniden eski duruşunu aldı. Gökyüzünde bir bulut güneşi yavaşça perdeledi. Ev bir süreliğine aydınlığını yitirdi. Bitirememiş olduğum sütün yüzeyi o iğrenç kaymakla örtülmüştü. Onu bardaktan çatalımla çıkarmaya çalıştım.

"Affedersin, adını unuttum..."

Kaymakla boğuşmayı bırakıp başımı kaldırdım. Ertuğrul şimdi bana bakıyordu. Gözlerinde yine o ilk anki dikkat vardı. Dudağının ucunda hafif bir kıvrım...

"Arda."
"İlk defa Arda isminde bir kız tanıyorum."

Sesinde insanı kızdıracak bir şey yoktu: "Evet" dedim, "genelde erkek çocuklarına koyarlar."
"Sen ne yapıyorsun? Yani okul falan?"
"Seneye lise bitecek."
"Ne çabuk?"
"Devlet liseleri tabiî daha çabuk bitiyor"
"En güzeli... Peki sonra?"
"Nasıl sonra?"
"Yani üniversite falan?"
"Bilmem... Daha çok var."
"Yoksa sen de ağabeyin gibi sanatçı mısın?"
Ağabeyimin sanatçı olduğunu bilmiyordum. Elimde olmadan Fırat'a baktım. Kızardığını gördüm.

"Sanmam. Bir yetenek yok bende."

"Bazı yetenekler sonradan çıkar."

Bu iş uzamasa iyi olacaktı. "Bazıları hiç çıkmaz" dedim ters ters, "özellikle de olmayanları."

Fırat ve Ertuğrul birbirini seven ama çok da yakın olmayan iki insan gibiydi. Aralarında bir mesafe vardı. Birbirlerinin sözünü kesmiyorlardı. Sululuk yapmıyorlardı. Ertuğrul, Fırat'ın çatalını ikide bir yere düşürmesiyle dalga geçmiyordu. Fırat da onun uykudan yeni kalkmış gibi dağınık saçlarına bakıp gülmüyordu. Oysa komikti bence.

Önce onların yatılı okulun erken olgunlaştırdığı iki çocuk olduğunu düşündüm. Ama ne olursa olsun, otuz yaşında da değillerdi. Belki de yanlarında olduğum için böyleydiler. Konuşurken sözcükleri seçmek zorunda kalıyorlardı.

Fırat'a bakıp bir karşılaştırma yaptım: Bana ya da evdekilere karşı bu kadar ölçülü, böyle kibar değildi. Ona güvenmedim. Arkadaşlarının yanında insan değişiyordu çünkü. Mesela kızlarla birlikteyken çok daha anlayışlıydım. Evde beni çileden çıkaracak bir durumu onların yanında pekâlâ idare edebilirdim. Evdekiler adına üzücü bir durumdu tabiî. Arkadaşı kaybetme riski her zaman vardı. Ona her şeyi yapamazdın. Hep bir sınır olurdu. Arkadaşlığın ilk günlerinde bu sınır kendiliğinden çiziliverirdi. Bütün o sululukların ve eşek şakalarının yanında durur, insanı ayağını denk almaya zorlardı.

Evdekilerle böyle değildi ama. Onlar her zaman oradaydı. Ölmedikçe ya da delirmedikçe seninle olur, bir yere gitmezlerdi. İstesen de, istemesen de.

Oturduğum yerde omzuma yüz kiloluk bir ağırlık koymuşlar gibi hissediyordum kendimi. Yol boyu defalarca üzerimde kurumuş olan ter yüzünden vücudum nemli ve yapış yapıştı. Ev sahibimizin sıcak sudan söz ettiğini hatırladım. Yıkansam iyi olacak-

tı. Yıkansam ve uyusam. Açık pencerenin perdeleri piyano müziği eşliğinde tembel tembel dalgalandı. Zaten ikisinin konuşmalarını bir süredir uzak, inişi çıkışı olmayan bir mırıltı gibi duyuyordum. Pencereden görünen deniz, ada olduklarını tahmin ettiğim iki uzak karaltı, şöyle bir görünüp kayboldu. Başım öne düşerken duyduğum sarsıntıyla uyandım.

"Aa! Arda uyuyor galiba."
"Arda, yatmak ister misin?"

Sakıncası yoksa önce yıkanmak istediğimi söyledim. Bu halde hayatta uyuyamazdım. Gözlerimi kırpıştırarak doğruldum. Ertuğrul da ayağa kalktı. Birlikte az önce kedinin tırmandığı merdivenlerden üst kata çıktık. Burada daha da çok ışık vardı. İki yanda bazıları kapalı duran kapılar gördüm. Havlu ister miyim diye sordu. Çantada vardı, teşekkür ettim. Kapılardan birini açıp bana hayatımda gördüğüm en dağınık odayı gösterdi.

"Burası ablamın... Çarşaf falan temizdir. Bir ihtiyacın olursa da aşağı bağır."

Banyoya girince ilk iş aynaya baktım. Gördüğümü beğenmedim. Hafifçe morarmış göz altları. Tokadan fırlamak üzere olan kirli saçlar. Üstelik dudağımın hemen altında belirmekte olan bir de sivilce gördüm. Cilt sabunu yanımda mıydı? Üstüne başına gösterdiği özenle tanınan biri değilimdir. Yine de yeni tanıştığım birinin karşısında iki saat bu durumda oturmuş olmak içime sıkıntı verdi.

Sıcak su tenime değdiğinde, elimde olmadan derin ve sesli bir soluk aldım. Başımı fayansa yasladım. Bir süre hiç kıpırdamadan, üzerimden akan suya baktım. Bünyem yedi saatlik bir yolculukla resmen haşat olmuştu. Buna moralim bozuluyordu.

Sonra bilmediğim markalardaki tüplere bakarak hangisi krem hangisi şampuan anlamaya çalışırken, çok daha eğlenceli bir şey keşfettim. Bir adım sola gittiğimde, tam karşıma gelen aynada

kendimi görüyordum. Üstelik genelde zayıf ve oransız bulduğum vücudum bu sefer nedense fena görünmedi gözüme. Aynadaki üzerinden sular akan kıza baka baka Seyyal Taner, yaşlı kadın ve vampir taklidi yaptım.

12

"Neden burada uyudun kızım, yerine yatsaydın ya?"

Nasıl uyandım hatırlamıyorum. Evde hiç ses yok. O boğucu rüyalardan da görmedim... Kısa zaman öncesine kadar Emrah'la başlayıp yine onunla biten rüyalarım vardı. Hepsi de yaşananların silik tekrarları gibiydi. Küçük, sıradan mutluluklardan kayda alınmış parçalar. Rüya gerçeğe ne kadar yakın olursa, uyandıktan sonra duyulan acı da o kadar büyük oluyordu. Her şeyin rüyalardaki kaygan mantığa göre düzenlenmiş olduğu o kısa anlar, aylardır güçlükle biriktirdiğim direnci un ufak ediyor, ruhumu parçalara bölüp yeniden birleştirmem için önüme koyuyordu.

İnsan bazen rüyada olduğunun farkına varabiliyor. Rüyayı ele veren nedir, o anın gerçek olmadığını hangi ipucuyla anlarız bilmiyorum. Ama iki ağacın arasında bekleyen babasına penaltı atan Emrah'ın benden az sonra, uyuduğum odadaki küçük bir kıpırtı ya da sokağa giren sebze kamyonu yüzünden kopacağını bilmek, büyük bir acı. Rüyada olmanın bilincine vardığım an duyduğum öyle büyük bir sarsıntı ki, ondan geriye zaten rüya da kalmıyor. Gözyaşları içinde uyanmış oluyorum.

Kazayla ilgili rüyalar var bir de. Aslında nasıl olduğunu hiçbir zaman görmediğim için aklın iblisleriyle beslenen, cam, metal ve plastik parçalarının uçuştuğu karabasan türleri. Beni asıl şaşırtan, zamanla bu ikinci rüya şeklini ilkine yeğler oluşum. Devrilen minibüsün, havalanan toprağın, bitmeyen çocuk çığlıklarının yarattığı etki, oğlumu her yanına reçel bulaştırmış halde gördüğüm rüyaların yanında solda sıfır kalıyor. İnsanın kendi çığlığına uyan-

ması... Rüyanın ve gerçeğin farkına varma... Banyoya gidip vücudu ıslatmak... Kısa bir ağlama nöbetinden sonra yeniden uyumaya çalışmak... Ama hepsi bu kadar. Reçelli ve penaltılı rüyaların verdiği özlem, boşluk ve imkânsızlık duygusu burada yok. Atlatılabilir bir dehşet var yalnız. Derme çatma direncimi besleyen, beni öldürmediğine göre hiç olmazsa güçlendirsin istediğim dehşet.

Üzerimde ince bir örtü var. Karşı apartmanların ilk kat camlarından sekip bize kadar gelen nazlı bir ışık, ayakucuma düşüyor. Öğleyi biraz geçmiş. Bahçemizin az uzağında top oynayan çocuklar kavga ediyor. Belki seslerine uyanmışımdır. Anneme bakıyorum. Salonun öbür ucundaki koltukta çay içiyor.

Çok sessiz. Erken kalkabildiğini sanmam. Ama çoktan giyinmiş, mahmurluğundan sıyrılmış. Bu da yeni uyanmadığını gösteriyor. O koltukta ne zamandır oturuyor? Henüz bulaşık yıkamadığına, radyoyu da açmadığına göre, bunca zaman kendi kendine ne yaptı? Bu evde yalnız kaldığından beri istese en çok bir saatte bitirebileceği ev işlerini bütün güne yayarak zaman geçiriyor. Bu yüzden yaşlanması da yavaşladı sanki. Bir çaresini bulmazsam günün birinde yaşlarımız eşitlenecek.

"Taze çay yaptım. Yüzünü yıka da getireyim sana."

Aslında ben uyurken ne yaptığını biliyorum. Düşündü... Kanepede uyuyan kızına baktı ve ihtimalleri gözden geçirdi. Bu böyle daha ne kadar gider? Kendi yaşantısına dönebilmesi için daha kaç gün, kaç ay gerekli? Kocasıyla birleşir mi yine? Yeni bir işe girer mi? Doğurur mu?

Farkındayım. Yanında olduğuma sevinsin mi, üzülsün mü bilemiyor.

Beni bu eve bunca yıl sonra yeniden mıhlayan yazgı, biraz da onun yazgısı. Buraya hiçbir zaman hayırlı bir nedenle dönmedik ki. Hayatta işler yolundayken Eskişehir'i düşünmedik bile. Telefonun öbür ucunda haftada bir duyduğumuz ses, gülerek anlatı-

lan ilk gençlik öyküleri ya da iyi huylu ama beceriksiz olduğundan oyunlarımıza almak istemediğimiz bir çocuktu Eskişehir. Orada, kenarda dursun. Fazla uzağa da gitmesin ama. Arada ona bakıp anlayalım; hangi yoldan gelmişiz, böyle deliler gibi nereye gidiyoruz.

"Limon da atayım mı çayına?"
"Olur anne, at."
"Çocuğu yakalayıp simit aldım. Getireyim mi, peynirle yersin?"
"Sonra. Şimdi canım istemiyor."

Kalkıp hızla mutfağa gidiyor. Açılıp kapanan dolap. Bardak, kaşık sesleri. Pencereyi açıp yatmadan önce koyduğum tabağa bakıyorum. Tabak pencerenin hemen altında devrilmiş duruyor. Ne bizim kedi var ama, ne de bir başkası. Dışarıda mevsimin en sıcak günlerinden biri var gücüyle sürüyor. Annem mutfaktan sesleniyor:
"Sana mektup gelmiş. Odana bıraktım."
"Kimden?"
"İsim yazmıyor. İstanbul'dan değil galiba."
"Ya nereden olabilir?"
Başlardaki sulukları saymazsak, kocamla hiç mektuplaşmadık. Mektuplaşma gerektiren bir ayrılık da yaşamadık galiba. Birbirimize yazdıklarımız buzdolabına yapıştırılan notları geçmez: Akşama toplantım var, çocuğu okuldan sen al. O ünlü insanların sevgililerine yazdığı onca mektubu bayıla bayıla okurken bizim bu işe hiç kalkışmamış olmamız tuhaf. Mektubu hem çok romantik, çok soylu, hem de işte bu özellikleri nedeniyle bizim dünyamıza ait olmayan bir incelik gibi görmüş olmalıyız. Kafka ya da Nâzım, Milena ya da Piraye olmalıydık. Yoksa ne anlamı var?

Odam toplanmış, havalandırılmış. O kadar da boş durulmamış demek. Zarf komidinin üzerinde, başucu lambasına yaslı duruyor. Yatağa oturup bir süre hiç kıpırdamadan bakıyorum zarfa. Canım kırk yılda bir gelen bu merak anını uzatmak istiyor. Kulağımda annem radyoda istasyon ararken duyulan cızırtılar... Uzanıp zarfı

alıyorum. Pul ve mühür fazla bir şey söylemiyor. Postanenin damgası uzak, hiç gitmediğim bir doğu şehrine ait. Adımı ve adresimi okurken, zarftaki el yazısını tanıdığımı fark ediyorum.

Uzak bir süt kokusu, hızla doluyor genzime...

Annem, kapıyı tepsiyle iterek aralıyor.

"Dayanamadım simit getirdim. Belki çayla istersin. Nereye koyayım?"
"İçeri bırakıver. Şimdi geliyorum."
"Kimdenmiş mektup?"
"Bilmem... Daha açmadım."

13

Ertuğrul'un ablasının iki kişilik, geniş yatağında baş ağrısıyla uyandım. Pencereden içeri dolan ışık bana dünyanın neresinde olduğumu hatırlattı. Pestile dönmüş olmama rağmen doğru düzgün uyuyamamıştım. Başkasının yatağında uyuma güçlüğü çekmezdim oysa. Kanepelerde, yer yataklarında, hatta biraz fazla yumuşak bulduğum koltuklarda gözlerim hemen kapanıverirdi. Asıl sorun, kendi yatağımdaydı. Yastık ve yorgan tanıdık olduğunda aklım türlü çağrışımlar üretir, bir pişmanlıktan öbürüne uça uça sabahı ederdim. Özellikle ortalık sessizse ve çevrem karanlıksa... Yani bütün şartlar uyumam için ayarlanmışsa, uykunun asık yüzlü meleği dünyada gelmezdi. Kıvranır dururdum.

Her şeyin kavranması güç bir düzen içinde yığılı durduğu, geniş bir odaydı. Yatakla pencere arasında, konfeksiyon mağazalarındaki gibi uzun, tekerlekli bir askılık vardı. Giysilerin bir kısmı buraya asılmıştı. Geri kalanı da odanın içinde, her yerdeydiler. Tam karşımda, pencere tarafına geçmeyi zorlaştıran geniş ve ahşap bir yazı masası duruyordu. Sürgüsü ve kakmalı çekmecele-

riyle antikaya benzeyen bir masa. Üzeri kaset kaplarıyla doluydu. Masanın biraz üzerine denk gelecek biçimde asılmış fotoğraftaki kızın bu odanın sahibi olduğunu hemen anladım. Kırmızı saçlara ve çillere rağmen, dudağının ucundaki kıvrım aynıydı çünkü.

Acele etmeden kalktım. Yavaş yavaş giyindim. Önümde nasıl geçeceğini kesinlikle bilmediğim koca bir gün vardı. Başım kötü ağrıyordu. Ev sessizdi. Alt kattaki müzik de artık susmuştu. Fırat, Esra'sıyla buluşmak için, çoktan çıkmış olmalıydı. Bu evde tek başıma kaldığımı düşünmek canımı sıktı. Pencereyi açıp baktım: ufka doğru, hiç bitmeyecekmiş gibi uzanan çatılar görünüyordu. Günün birinde bu şehirde yaşayıp yaşamayacağımı sordum kendime. Şu ilerki teras güzeldi. Camiye doğru sıralanan apartmanların balkonlarını da beğendim. Çoğunu saksılı çiçekler ve sarmaşıklar süslemişti. Kimilerinde rengârenk şezlonglar vardı.

Evdekileri düşündüm. Gideceğimiz yere varınca arayacağımıza söz vermiştik. Meraklanmış olmalıydılar. Arayıp bir iki güzel yalan kıvırsa mıydım? Ya Fırat benden önce arayıp bambaşka şeyler söylemişse? Ortak bir yalanımız yoktu. Bunu atlamış olmamız ister istemez gerdi beni. Annemle babam gözümün önüne kaza haberlerini birbirlerine sezdirmemeye çalışarak dinlerken geldi. Başım çok ağrıyordu. Yanıma ilaç aldığımı sanmıyordum. Dişimi sıkmaya karar verdim. Aşağıda herhalde ecza dolabı falan vardı.

Aynada yüzümü yıkarken gördüğüm kız biraz daha umut vericiydi. Göz altlarındaki morluklar geçmişti hiç olmazsa. Sıcak suyun canlandırdığı saçları sağlıklı görünüyordu. Yüzümdeki şişkinlik tek defo olan sivilceye krem sürdüm. Sivilcenin üstünde parlayan sarı cilt kremi dışında neredeyse insana benzediğimi düşünerek gülümsemeye çalıştım.

Salona indiğimde ne Fırat, ne de Ertuğrul vardı. Kahvaltı masası öylece duruyordu. Bardaklardan birinin dibinde kalmış sütü

içmeye uğraşan siyam varlığımı fark edince durdu, bana bir an baktıktan sonra yeniden süte eğildi. Pencereler yine açıktı. Ev şimdi sabahkinden de çok güneş alıyordu. İçerdeki canlı cansız bütün varlıklara dokunan ışık en kuytu köşeye dek uzanıyor, duvara yaslı resimlerin bazılarını canlıymış gibi gösteriyordu. Başımın ağrısını bir an için unuttum. Bu alışkın olmadığım aydınlığa baktım. Bunca ışık alan pencerelerin baktığı yönü kestirmeye çalıştım. Yabancı bir şehirdeki bu tanımadığım evde, aynı ışıkla aydınlandığım tablolara, siyam kedisine ve kitaplara ruhumu yakın hissettim.

"Günaydın. Dinlenebildin mi?"

Ertuğrul, salonun mutfakla buluştuğu köşede duruyordu. Üzerinde yine sabahki komik giysiler vardı. Saçlar dağınıktı hâlâ.

"Evet... Teşekkür ederim."
"Fırat sana not bıraktı."

Kahvaltı masasının üzerinde duran kâğıdı alıp gülümseyerek uzattı. Fırat kareli bloknot sayfasına, Esra'yı görmek için Harbiye'ye gittiğini yazmıştı. Bir terslik olmazsa, akşama doğru dönecekti. Eskişehir'e telefon edip mesela Didim'e vardığımızı söyleyebilir miydim?

Notu birkaç kez okudum. Fırat'ın aynı babamınkine benzeyen el yazısına bakarken bir yandan da aklımdakileri bir düzene koymaya çalışıyordum. Ertuğrul, masayı toplamaya koyulmuştu. Tabakları hızlı hızlı toplarken bir eliyle de gözü hâlâ sütte olan siyamı uzaklaştırmaya çalışıyordu. Benise Fırat'ın topu topu üç satırlık mektubunu bitirmeye cesaret edemiyordum. Kâğıdı bıraktığım an bir sürü şey yapmaya başlamam gerekecekti ve o anda kendimi ne telefon etmeye, ne de çıkıp koca şehri fethetmeye hazır hissediyordum.
"Bir yaramazlık yok ya?"
"Yok. Başını ağrıyor biraz. Hava değişimindendir."

"Ağrı kesici ister miydin?"
"Var mı?"
"Dolu. Bu evde herkesin ha bire başı ağrır."

Mutfağa geçtik. Ertuğrul elindeki kirli tabakları lavabonun yanına bırakıp davlumbazın üstündeki tahta dolabı açtı. Uzun boyuna rağmen parmak uçlarında yükselerek ancak erişebildiği dolap, gerçekten de silme ilaç doluydu. Biraz aradıktan sonra kutulardan birkaçını seçip dolabı kapadı. Seçtiklerini mutfak tezgâhına dizdi. Eğilip dikkatle baktık.

"Bunu biliyorsundur, suda eriyen C vitaminli aspirin. Bu Panalgin, şu da işte Optalidon. Öbürünü boş ver. Ne olduğunu ben de hatırlayamadım."

Aspirin istediğimi söyledim. Ertuğrul elenen kutuları hiç yanıt vermeden toplayıp yeniden dolaba kaldırdı. Temiz bir bardağa su doldurdu, önüme koydu.
"Senin için en iyisi aspirin. Hem bu vitaminli. Yol yorgunluğunu da alır. Tabiî aslında bünyeye göre değişir ama, öbür ağrı kesiciler bazen aptallaştırıyor insanı."

Aspirinin suda çıkardığı kabarcıkları seyrederken bir yandan da ona bakıyordum. İlaçlardan bahsederken yüzü farklı bir şekil almıştı. Sesi hastasını uğurlayan bir doktorun sesine benziyordu. Bu onun yetişkinle ergen arası yüzüyle birleştiğinde ortaya adını koyamadığım, tuhaf bir etki çıkıyordu. Bir an göz göze geldik. Başını ne düşündüğümü sezmiş gibi öne eğdi.

"Migren..." dedi, hep o gülümseyişle: "Bizde aile hastalığıdır."

Bizim sınıfta migreni olan bir kız vardı. Bir tuttu mu insanı nasıl hırpaladığını biliyordum. Konuyu değiştirmek istedim ama aklıma hiçbir şey gelmedi. Bakışlarımı kabarcıklara kilitledim. Aspirin hızla eriyordu.

14

Arda...

Bazı mektupların yazılmasını geciktiren bir kısırdöngü var. Önce gücü yetmediği, ne söyleyeceğini bilemediği için yazamıyor insan. Sonra bu tereddütler yüzünden mektubun yazılması gereken zaman geçiyor. Tren kaçıyor yani. Bu sefer de gecikmiş olmanın suçluluk duygusu engelliyor seni. Mektup asla yazılamıyor.

Yaşadıklarını öğrendiğimden beri bu zinciri kırmaya çalışıyorum. Bizim şantiyede çalışan Hamdin adında, buralı bir çocuk var. Temiz, namuslu bir çocuk. Dün gece, uzun dertleşmeler sonunda, kendimi ona senden bahsederken buldum (bir kuyuya da bağırabilirdim tabii). Şimdi de senin tanımadığın, muhtemelen de hiçbir zaman tanımayacağın bu Hamdin'in aklına uyarak sana bunları yazıyorum. İnşallah postaya verecek cesaretim de vardır.

Bu kadar yıl nasıl geçti? Neler yaptım? Ne bütün bunları bir mektupta toparlayabilecek kadar yetenekliyim (Fırto olsa yapardı belki), ne de şimdi anlamı var bunun. Aramamış olduğum için belki bana kırgınsındır. Samimi olmak gerekirse, bir pişmanlık duymuyorum. Bence doğrusu buydu.

Eskişehir'de olduğunu telefonda eşinden öğrendim. Sesinden anladığım kadarıyla, iyi bir adam. Eğer yeni bir cesaret spazmı geçirmezsem, hafta başında orada olmak istiyorum. Seni görmek için.

İnşallah bu mektup seni kırmamış, huzursuz etmemiştir. Ben kendi payıma, nihayet yazabilmiş olduğum için mutluyum.

Sevgiler.
Ert.

Not: Hamdin'in de sana selamı var.

İçerden, annemin en sonunda bulduğu istasyondan kısık bir türkü yayılıyor. Arkamdaki duvarda, babamın eski saatinin tik takları. Kendi sessizliğimden bir anlam çıkarmaya çalışıyorum. Hangi kör duygunun hortlamaya çalıştığını anlamam gerek. Beni tamamen savunmasız kılacak bir şey olmamalı bu. O yaşta değilim artık. O da değil. O çelimsiz heyecanlar çağlarca geride kaldı. Boşluğu bin türlü şeyle doldu. Kendi halinde bir evlilik, kıvır kıvır bir bebek, uzun iş saatleri, nabzın hızı, yüreğin titreyişi... Heyecan şimdi kendisini yeniden gösterdi diye kahramanca şeyler yapamam. Hiçbirimiz yapamayız.

Zarf, yatağın üstünde. Ona bakabiliyorum. İstesem dokunabilirim de. Bir daha okuyabilirim. Bunları yapmak içimde bir kıpırtı doğurmaz. Nabız hızlılığına, boğazda düğümlenmeye yol açmaz. Bunu bilmek içimi rahatlatacak. Sonunda bir iç denge kurabildiğim böylece kanıtlanacak. Elbette bir acı yaşadım. Kanatlarım kırıldı. Elbette en kötüsünü gördüm. Şurada yaralarını usul usul, yaygara etmeden sarmaya çalışan bir kadınım. Hem kaderin beni getirip koyduğu bu yeri görmezden gelebilir miyim?

Mektubu acelesiz, sakin hareketlerle çekmeceye koyuyorum. Bir kadının güçbela da olsa olgunlaşabildiğini gösteren hareketler. Annemin biz yokken hiç dokunmadığı tek yer olan bu çekmecede, daha bir dolu şey var. Okul fotoğrafları, lisedeki kızlardan gelmiş, en yenisi birkaç yıl öncesinin tarihini taşıyan birkaç mektup, ortaokul karneleri ve neden saklanmış olduklarını herhalde bir tek Allah'ın bildiği eski, sararmış gazeteler. İşte üzerinde adımın ve adresimin inci gibi yazılmış olduğu bu yeni parça da müzedeki yerini alıyor.

Salona gidip gece üzerinde uyuduğum kanepeye oturuyorum. Sehpayı çekiyorum önüme. Beklenmedik bir iştahla simitlere girişiyorum. Tazeliğini hafiften kaybetmiş simidin tadı ve sıcak çay, vücudumu canlandırıyor. Sokakta, kavgadan sıkılmış çocukların oyunu sürüyor. Yine çığlık çığlığa... Beni ne zaman bıraktığını bile hatırlamadığım bir uyum duygusuyla içim aydınlanıyor. Çevremde,

tüm evreni kımıldatan şaşmaz bir hareket var. Ben de onun içindeyim. Tamam belki biraz külüstür bir dişliyim. İyice sıkışmış vidalardan biriyim ya da. Ama bu büyük telaşın içinde hâlâ bir yerim var.

Annem mutfakta. Bulaşık yıkıyor. Radyoda şimdi oynak bir Ankara misketi. Mutfağın oturduğum yerden görebildiğim köşesinde, annemin yavaşlığını inançla koruyan gölgesi kımıldıyor.

Ali geliyor aklıma. Evli olduğum adam. Ne yazık ki çaresizliği paylaşmayı beceremedik. Kazadan sonraki o birkaç ay içinde, hayatımızda bugün hâlâ kapatamadığımız bir parantez açıldı. Şu kadarcık gücümüzü de birbirimizi tüketmeye adamış gibiydik. Bütün o sessizlikler, küçük bir imaya, başın sessizce öbür tarafa çevrilmesine işlenmiş karşılıklı suçlamalar, sonunda ikimiz denen o şeyden geriye ne kaldıysa sıfırladı. Boş, işe yaramaz bir kabuk kaldı elimizde. Kırıp dökeceğimiz, yıkımın bedelini ödeteceğimiz başka kimsemiz yoktu. Bir yandan birbirimizin ruhunu yağmalarken, öbür yandan da o en yakınımızdaki insanın alevler içinde çırpınmasını çaresiz izliyorduk. Sonunda kalktım, buraya geldim. O boş ve acıklı kabuğu onarsın diye Ali'ye bırakarak.

Suyun sesi kesiliyor. Mutfaktaki gölgenin bulaşık önlüğünü çıkardığını görüyorum. Ellerini kurulayarak geliyor annem. Şöminenin üzerindeki paketi alıp nemli elleriyle dokunmadan, dudaklarıyla bir sigara çekiyor. Bir an çevresine bakınıyor sonra. Otogardan aldığım küçük kırmızı çakmağı uzatıyorum.

"Kimdenmiş?"
"Fırat'ın arkadaşı. Kazayı yeni duymuş."
"Tanır mıyım?"
"Belki... Adı Ertuğrul."
"Ertuğrul... Yok... Çıkaramadım."

Meşhur koltuğuna oturup bahçeye bakıyor. Artık dünyayla alışverişi iyice azaldı. Gazete okumuyor. Haberleri izlediği de

yok. Önceleri kendisini dine verecekmiş gibiydi. Hacca gitmesi an meselesiydi sanki. Ama iddialı bir tembel oluşu bunu da engelledi. Sonunda bu evden bir araf yaptı kendine. Varlığını bu odalardaki sessizliğe, içindeyken insana zamanın durduğu duygusu veren, loş hareketsizliğe sığdırdı. Evi onun başkenti oldu. Buraya gelen hiçbir mektuba kayıtsız kalamaması, bu yüzden.

Gelişimle nüfusu ikiye katladığımdan beri, bir numaralı ilgi alanı da haliyle ben oluyorum. En küçük hareketim onun durgun zamanında dalgalar yaratıyor. Bir genç kız için karabasan sayılacak bu dikkat, şu yaşımda boğmuyor beni. Koltuğunda öylece, elini yanağına koymuş otururken içimden ona sarılmak bile geliyor.

"Anne..." diyorum, çoktan unuttuğumu sandığım bir sesle: "Akşamüstü dışarı çıkalım. Porsuk kıyısında yürürüz biraz."

15

Kadıköy'de, Beşiktaş vapurlarının kalktığı iskelenin önünde duruyordum.

İşte İstanbul'la karşı karşıyaydım. Ertuğrul'la az önce ayrılmıştık. Evden çıkarken ona Kadıköy'e en kolay nasıl gidileceğini sormuştum, o da iskeleye kadar eşlik etmişti bana.

Bizi Kadıköy'e götüren dolmuş en pahalı arabaları bile kağnı hızında yürüten trafik yüzünden, son derece ağır ilerlemişti. Sıcağa ve iyice azıtmış neme rağmen bana çevreye bakma fırsatı veren bu yavaşlıktan memnun kalmıştım. Bağdat Caddesi'ni süsleyen vitrinlere bakarken, Eskişehir'in caddelerini hatırladım. Meğer çoğu Bağdat'ın taklidiymiş. Genç evlilerin ellerinde dondurma külahlarıyla bebek arabalarını ittikleri o kaldırımlar, sanki buralara baka baka yapılmıştı.

On dakikadır resmen çakılı duran dolmuşta yarımda oturan

Ertuğrul, gergin bir yüzle saatine bakıyordu. Bense burada yaşamak için on yılımı feda etmeye hazırdım çoktan.

"Gecikiyor musun?"

"Biraz. Önemli değil."

"Sık sık kalkıyor mu vapurlar?"

"Çeyrek kala ve çeyrek geçe. Kaçırdın mı yarım saat beklersin."

İstanbul hakkında daha korkunç şeyler de duymuştum. Saate baktım:

"Çeyrek kalaya bineceksen galiba hiç şansın yok."

"Biliyorum. O yüzden evden bir sonrakini düşünerek çıktık. Ama şu an o bile garanti değil."

"Biriyle buluşacaksın herhalde..."

"Evet. Resme meraklı bir kız. Galiba aslında babama ulaşmaya çalışıyor. Söz vermiş bulunduk bir kere."

"Ressam mı?"

"Resim meraklısı. İkisi ayrı şeyler."

"Babandan ne istiyor?"

"Bilemem. Beni pek ilgilendirmez."

"O zaman niye buluşuyorsun?"

"Çünkü güzel bir kız."

Kaldırımlarda, bence tarih kitaplarının şaşkınlıkla anması gerekecek bir kalabalık vardı. Bu sıcak cumartesi öğleden sonrasının caddeye döktüğü binlerce insan, telaşsız adımlarla yürüyerek hem birbirlerine hem de vitrinlere bakıyordu. Bazen bir patenci aralarına hızla dalıyor, kalabalık o zaman tembelce dalgalanıp sonra yeniden eski halini alıyordu.

Öylesine sordum: "Sen de ressam mısın peki?"

"Hayır."

"Resim meraklısı?"

"Bilmem... Değilim galiba. Aslında resimden pek hazzetmem ben."

"Ressama benziyorsun."

"Daha önce hiç ressam tanıdın mı?"

Ortaokuldaki resim öğretmeninin ressam sayılıp sayılmayacağını düşündüm:

"Hayır, tanımadım."

"O zaman?"

"Yani sanatçı havası var sende."

Bu sefer de "Hiç sanatçı tanıdın mı?" sorusu gelecek diye korktum. Sormadı. Önce dudağının kıyısındaki kıvrımın yeniden belirdiğini gördüm. Sonra o kıvrım genişledi, bir gülümseyişe dönüştü.

"Evde herkes bir şey yapıyor. Babam ressam ve fotoğrafçı. Annem fotoğrafçı ve yazar. Ablam da sinema okudu. Şimdi radyoda programı var."

"Sana bir şey kalmamış."

"Doğru, kalmadı."

Eliyle yakınından geçtiğimiz Fenerbahçe Stadı'nı gösterdi. Takım tutuyor muyum diye sordu. Büyük bir ciddiyetle Eskişehirsporlu olduğumu söyledim.

"Eskiden iyi takımmış" dedi dalgın dalgın, "şimdi üçüncü ligde galiba."

"İki."

"Düştüler diye hatırlıyorum."

"Düştük, sonra tekrar çıktık."

Bağdat Caddesi'nin devamı sayılabilecek, ama çarşının artık bitmiş olduğu yoldan ayrıldık. Ucundan denizin göründüğü dar sokaklara girdik. Kalabalık daha da artmıştı. Dolmuş güçlükle yol alıyordu. Üçü on geçiyordu. Bu gidişle yetişmek imkânsızdı. İnip yürümeye karar verdik. Sonra da kendimizi kaldırımda üstümüze gelen insanlardan sıyrıla sıyrıla, sokağın ucunda bizi bekleyen maviliğe doğru koşarken bulduk.

"Eğer yolunu kaybedecek olursan, burada her sokak denize iner, unutma!"

Böyle deli danalar gibi koştururken ona pazarda kaybolma hikâyemi anlatamazdım. "Merak etme" dedim ters ters, "yolumu bulurum!"

İskeleye vardığımızda Ertuğrul turnikelerin önünde birden durdu. Ceplerini karıştırmaya başladı. Keskin bir düdük sesi duyduk. Vapur kalkmak üzereydi. Ertuğrul hummalı bir şekilde aradıktan sonra, ucunda iki anahtar sallanan mavi bir şey çıkardı, elime tutuşturdu.

"Biri alt kapının, öbürü evin anahtarı. Dışarıda bekleme diye.'"

Hızlı bir vedalaşmadan sonra, koşarak turnikeleri geçti. İskelenin öbür ucundaki, kapanmak üzere olan raylı kapıdan ustalıkla sıyrıldı. Artık palamarları çözülen vapura atlayıp gözden kayboldu.

İskelede yalnız kalınca, elimdeki mavi şeye baktım. Anahtarlıktan çok biraz fazla ufaltılmış bir bozuk para kesesine benziyordu. Kesenin ağzını açıp yeniden büzmeye yarayan ipin ucunda kırmızı ve pembe, iki küçük boncuk vardı. Mavi kesenin üstünde yazılı ve herhalde en son dördüncü sınıfta duymuş olduğum tekerlemeyi okuyunca, kendimi tutamayıp güldüm:

Zeytin gözlüm sana meylim nedendir
Babaannemin sevgilisi dedemdir.

O sırada iskeleye soluk soluğa üç dört kişi geldi. Ağlamaklı gözlerini, şimdi iyice uzaklaşmış olan vapura çevirdiler. Birbirlerine ya da iskelenin evlerdekinden daha hızlı çalışan saatine kızıp söylendiler. Hepimiz yan yana durduk. Kararsız gözlerle, alanı dolduran kalabalığa baktık.

Önce şu evi arama işini halletmek istedim. Önlü arkalı, yedi se-

kiz sıra telefonun dizili olduğu küçük meydanı iki soruşta buldum. Buradaki kalabalık iskeledekinden de büyüktü ama. Her kulübenin önünde en az altışar kişilik kuyruklar vardı. Çoğu çarşı iznine çıkmış askerlerdi. Sabırlı davranıp beklemeyi denedim. Herhalde askerler memleketlerini ve ailelerini çok özlemiş olduğundan, kuyruk çok ağır ilerliyordu. İlk asker bütün yeğenleriyle tek tek konuşup kulübeden çıktığında, o ana kadar geçen zamanı aklımda beşle çarptım. Önümde hiçbirinin daha az hasretli olduğunu sanmadığım iki onbaşı ve üç er daha vardı.

Ertuğrullardan aramamış olduğum için pişmandım. Sıcak iyi bastırmıştı. Güneş kavuruyordu. Kulübedeki Karadenizli asker yeni doğmuş yeğeninin sesini duymaya çalışıyordu. İçimden boş vermek geçti. Gölge bir taş bulup akşama kadar oturmak. Kalabalığın yorduğu insanlar kıyıdaki çay bahçelerinde soluk almaya çalışıyordu. İçimde gereksiz bir sorumluluk duygusunun uyandığını fark ettim. Hayır, edecektim bu telefonu. Etmezsem evdekilere her şey olabilirdi. Beni memleketin türlü lehçelerinin birbirine karıştığı bu kuyruktan kurtarıp mıknatıs gibi çekmek isteyen şehre beklemesini söyledim. Ona teslim olmaya henüz niyetim yoktu.

Küçük ve baygınlık verici işleri halletmek... Rolüm buydu işte. Çantamdan bir mendil çıkardım. Yemekli vagondan aşırdığım, TCDD armalı mendillerden. Alnımda biriken teri sildim. Canım yine gülmek istediğinden, Ertuğrul'un verdiği anahtarlığa baktım. Üzerindeki bin yıllık espriyi bir daha okudum:

Babaannemin sevgilisi dedemdir...

16

"Eskişehir çok güzelleşti. Kocaman şehir oldu artık."

Annemle ikimiz, kimi yerlilerin ısrarla "nehir" dediği Porsuk

Çayı'nın kıyısında kahve içiyoruz. Masaların çoğu boş. Ne de olsa yaz. Üniversitede dersler çoktan bitmiş. Yakınımızdaki bir masada oturan iki havacı teğmen, hiç konuşmadan suya bakıyor. Sıcağın yerini, çocukluğumdan hatırladığım bir bozkır rüzgârı almış. Karşı koyuşlardan, üstelemelerden ve kaprislerden sonra çıkabildiğimiz bir akşamüstü yürüyüşü bu. Oturduğumuz yerden, aynı anda şunlar görünüyor: Köprübaşı ve köprüsü, küçük *Özgürlük Anıtı* ve Porsuk Çayı'nın karşı kıyısındaki eski lunapark.

"Burada bisiklete binerdiniz."

"Fırat binerdi. Ben hiç öğrenemedim."

"Öğrenciler artınca buralar da değişti. Şimdi ta eski evin oraya kadar yan yana kahveler var hep. Yaz başında çocuklar evlerine gitti. Biraz tenha o yüzden."

Plastik iskemlemle birlikte biraz yana dönüp Porsuk boyunca uzanan masalara, renkli güneşliklere bakıyorum. Anıları çağırmak için uygun bir yer. Ama şu anda anılarla uğraşmak istemiyorum. Eğer izin verirsem yirmi küsur yıl öncesinin çocukları üşüşüp koşturmaya başlayacak. Bu öğrenci kahvelerinin yerinde uzanan tozlu yolda onlarca küçük el, göz, ağız ve bacak, ortalığı dumana katarak zıplayacak. Sis perdesi açıldığında da yalnızca o tek ve benzersiz yüzü, hatları gözkapaklarımın içine çizilmiş Emrah'ı göreceğimi biliyorum.

"Bizim arsa ne olmuştur kim bilir?"

"Park yaptılar. Belediye iyi."

Bir sürü çocuk. Porsuk kıyısından, Köprübaşı'na doğru koşuyorlar. Biraz dikkat edince, hepsinin aynı noktaya baktığını görebiliyorum. Porsuk'a, suyun derinleştiği yere doğru. Kırmızılı siyahlı bir küre iki kıyının tam ortasında usul usul, akıntıyla sürükleniyor. Karşı kıyıdan bir iki çocuk, fırlattıkları taşları küreye çarpturarak onu bizim tarafa yaklaştırmaya çalışıyor.

Hızlı koşmalıyız. Murti'nin topundan önce köprüye varmalıyız.

O curcuna içinde, Fırat'la göz göze geliyoruz. Telaşlı ve çaresiz bir şey var yüzünde. Sudaki top, Murti'nin topu. Onu suya Fırat kaçırdı. Top birazdan köprünün altından geçecek. Tam o anda köprüde olabilirsek, sarkıtacağımız iki ağaç dalının arasına kıstırıp yukarı çekebiliriz onu. Köprü bizim tek şansımız. Yoksa top elden gidecek, parası da Fırat'tan istenecek. Bu da küçük bir çocuğu iflasa sürüklemeye yeter herhalde.

Fırat koşan grubun önüne geçiyor. Elini kolunu sallayıp avaz avaz bağırarak diğerlerini hızlandırmaya çalışıyor. Onlarda o gayret yok ama. Tabiî topun sahibi de, topu suya şutlayan da değil onlar. Şu kadarcık çabaları da başladıkları maç yarım kalmasın diye. Fırat ve topun sahibi Murti: Küçücük bir yalnızlığın iki asıl kahramanı.

"Bir ay olmuş ben buraya geleli."
"Galiba. Sıkıldın mı?"
"Bilmem ki..."
"Bir ara İstanbul'a git istersen."
"Ne yapacağım anne İstanbul'da?"
"Ne yapacağımı var mı, evini kocanı görürsün. Çocukcağız ne haldedir kim bilir?"

İnce, alçak bir ses duyuluyor birden. Köprübaşı'ndan gelen trafik uğultusuna karışan, eski bir Rumeli ezgisi. İnsan kendi kendine söylediğinde daha da kederli olan bir türkü:

Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar...

İlerki masada oturan teğmenler. Başının ezgideki iniş çıkışlara uyan hareketinden, türküyü söyleyenin yakışıklı, sarışın asker olduğu anlaşılıyor. Bakışları hâlâ Porsuk'un cılız akıntısına çevrili.

Önlerinde, biz geldiğimizden beri dokunulmamış iki bardak çay. Hiç konuşmadan, dönüp bakmaya da çekinerek, şaşırtıcı güzellikteki bu sesi dinliyoruz:

Hem annemi, hem babamı, ben köyümü özledim...

Sona doğru ses iyice alçalıyor. Daha da inceliyor sanki. Kentin gürültüsü altında silinip gidiyor. Gülüştüklerini duyuyoruz. Kim bilir ne zamandır biriktirdikleri hüznü dağıtmak isteyen, acemi oğlan çocuğu gülüşmeleri. Annem dönüp sesleniyor:

"Trakyalı mısınız oğlum?"

"Ben Tireliyim teyze" diyor yakışıklı teğmen. Arkadaşının omzuna vurup gülüyor: "Şopar olan bu!"

"Uzunköprü, teyze. Rahatsız ettik, kusura bakmayın."

"Güzelmiş sesin."

"Eksik olmayın."

Teyzenin uzayıp gitmeye aday sorularından kurtulmak için birbirlerine dönüp suskunlaşıyorlar yine. Onlara iyilik olsun diye, anneme karşı kıyıdaki lunaparkı gösteriyorum.

"Dönme dolaba götüreyim mi seni?"

"Kendini götür sen! Ne işim olacak benim?"

Karşı kıyıya enlemesine yayılmış Adalar Mahallesi'ne, lunaparkın önünden geçen yaya yolunda Porsuk'un yavaşlığına uymak ister gibi ağır aksak yürüyen insanlara bakarken, o uyum duygusunu hissediyorum yine. Yavaşlamamı ya da hızlanmamı isteyen hiçbir şey yok burada. Ama henüz karşımızdakinde görünce "yaşama sevinci" deyiverdiğimiz o gelgite kendimi bırakacak kadar yürekli de değilim. Alçalıp kabarmayan, deniz olmaya hiç özenmeyen bir birikinti... Ne zamana kadar? Bunu seçmek elimde mi?

"İstanbul'a gitsen belki daha iyi."

"Sıkıldın herhalde benden."
"Böyle söyleme."
"Nereden çıktı bu gitme lafı peki?"
"Yavrum, yerin orası senin."

Teğmenler soğuttukları çayların parasını ödeyip kalkıyorlar. Yanımızdan sakınan adımlarla geçerlerken annem elini kaldırıp onları durduruyor.
"Bir sene Kırklareli'nde okudum ben... İlkokulda."
Beyaz tenli asker kibarca gülümsüyor: "Selamınızı söylerim."

Ağır ağır yürüyerek, Köprübaşı'na doğru uzaklaşıyorlar.

17

Moda Burnu denen yerde, Haldun Taner büstünün hemen yanındaki banka oturmuş elimdeki kola şişesine bakıyordum. Hava kararıyordu. Bütün gün sürmüş olan o pis sıcak azıcık kırıldığından, araba ve insan kalabalığı beş kat artmıştı sanki.

Verimli bir gün geçirmemiştim. Yine de keyifliydim ama. Her zamankinden de geç uyandıklarından, evdekilerin bizi merak edecek zamanı olmamıştı. Onlara Datça'da olduğumuzu, pansiyonda kaldığımızı söyledim. Derhal inandılar. Evet, dışarıdan arıyordum. Hayır, pansiyonun telefon numarası yanımda değildi. Fırat da iyiydi. Uyuyordu herhalde. Babamın sorduğu en iddialı soru, odamızda banyo olup olmadığıydı. "Odada banyo var" dedim. Esneyerek iyi eğlenceler diledi.

Sonraki birkaç saat yürüdüm. Takı, çiçek ve yarı fiyatına kitap satan tezgâhların önünde oyalandım. Sürekli yokuş çıkmayı gerektiren Kadıköy sokaklarında yolumu kaybederek, kaybetmekten de mutlu olarak zaman geçirdim. Kaybolmayı çekici kılan, onun aslında imkânsız oluşuydu. Dar sokaklardan dosdoğru aşağı indi-

ğimde karşıma Ertuğrul'un söylediği gibi deniz çıkıyordu. Yolu yeniden bulmanın kolaylığı, yolcuya kaybolma lüksü tanıyordu. Çocukken içime işlemiş o şaşmaz yön duygusunu burada askıya aldım. Levhaları okumuyordum. Girip çıktığım sokakların adını öğrenmeye çalışmıyordum. Vitrinleri, ağaçları ya da köpek pisliklerini gerekirse yolumu bulmama yarayacak işaretler olarak değil de vitrin, ağaç ve köpek pisliği olarak görüp derhal unutuyordum.

Keşif alanı bana göre fazla büyüktü ama. İnsanı caydıracak kadar çok ayrıntı vardı. Çevredeki her şeyi algılamak o kadar zordu ki hızlanmak bana anlamsız geliyordu. Hatta bir süre sonra yürümek de anlamsız gelmeye başladı. Ben de durdum.

Durduğum yerden karşı yakadaki büyük camiler ve önlerindeki saray, iskeleyi Moda Burnu'na bağlayan sahil ve açığa demirli şilepler görünüyordu. Sırf bu manzarayı sindirebilmek için bile zamana ihtiyaç vardı. İyi bir turist değildim. Asıl görmem gerekenleri seçemiyordum. Gözümü alan her şey bence eşit önemdeydi. Çay bahçesi ya da Süleymaniye Camii, Topkapı Sarayı ya da Caferağa Spor Salonu, fark etmiyordu. Benim için hepsi de yeni, benzersiz ve şaşırtıcıydı.

Haldun Taner'in yanında uzun süre oturdum. Yalnız bir kez, yiyecek satın almak için kalktım. Güneş bulutsuz gökyüzünde sapsarı parlıyordu. O batıya doğru yol alırken, arkamdaki evlere düşen ışığın yavaş yavaş değişmesini izledim. Güzel evlerdi. Oturanlar belli ki yılın her günü bu ışıkla yaşıyordu. Onlar bütün gün loş duvarlara bakan bizlerden farklı olmalıydılar.

Bir sahil şehrini kara şehirlerinden ayıran önemli farklar vardı. Sahildeki bir şehri sevmek için insana birkaç saat yetiyordu. Demir alan şileplerin arasından batan güneşle, yani şöyle kartpostallık bir manzarayla, şehir insanı tavlıyordu hemen. Kara şehirlerinin böyle şansları yoktu işte. Onları sevmek için uğraşmak zorundaydık. Yapılar, sokaklar ve insanlar arasındaki, bir bakışta

görülmeyen bağları bulmamız gerekiyordu. Keşfedilmeyi bekleyen o esrarlı şeyleri. İstanbul'la bu ilk karşılaşmamda beni asıl korkutan neydi, anlıyordum. Onu bir kara şehrini keşfeder gibi keşfetmek istemiştim.

Yarım saattir elimde tuttuğum için gazı tamamen uçmuş kola şişesini bankın yanına bıraktım. Öne kaykılıp ayaklarımı uzattım, sahile inen dik yamacın başındaki duvarın üstüne koydum. Ayaklarım duvara zar zor yetiştiğinden, göğsümden aşağısı yere neredeyse paralel duruyordu. Gözlerimi indirdim, nefes alıp verdikçe inip kalkan gövdeme baktım. Arkamdaki sokaktan kornalar, geçip giden insan sesleri ve ani fren gıcırtıları duyuluyordu. Burna doğru sıralanmış banklarda kızlı erkekli gruplar vardı. Arada kahkahalar patlıyordu. Bu hafta sonu hareketliliğinden çevreye bir rahatlık ve işsiz güçsüzlük duygusu yayılıyordu.

Birden, arkamda bir ses duydum. Birisi bağırarak adımı söyledi.

Başımı oturuşum izin verdiği kadar çevirdim. Tam arkamda dikilmiş iki gölge gördüm. İlk seçebildiğim esmer, gorile benzeyen oğlanı tanıyor olamazdım. Oğlanın elinde bir motosiklet kaskı vardı ve zaten o da bana tanışıyormuşuz gibi bakmıyordu. Az daha doğrulup yana dönebildiğimde, röfleli saçları ve akşamüstü ışığında bile insanı altüst eden makyajıyla bana gülerek bakan Jülide'yi gördüm.

"Arda!" dedi, daha da bağırarak: "Sahiden sen misin?"

Sarıldık. Ağır parfüm kokusuyla kendimden geçtim. Kucaklaşma faslı bitince doğrulup yüzüne baktım. Göbeğini açıkta bırakan kolsuz bir bluz, diz altlarına kadar inen dapdar deri pantolon, sivri topuklu ayakkabılar ve bir omuzda şeklini çözemediğim bir dövme: Jülide tüm görkemiyle karşımda duruyordu.

İlk şaşkınlık atlatılınca, İngilizce konuşarak beni yanındaki oğlanla tanıştırdı. Ben Arda'ydım, o da işte bilmem kimdi. Ortaokul

İngilizcem'in yettiği kadarıyla, Jülide'nin beni nereden tanıdığını, kim olduğumu ve şimdi neden bu kadar çok sevindiğini çıkarabildim.

"Peki senin ne işin var Allahını seversen burada?"

Jülide, mahalledendi. İki üç yaş büyüğümdü. Üstelik ailelerimiz komşuydu. Birbirimizin ilk oyun arkadaşlarıydık. Mahallede makyaja ilk başlayan, hakkında ilk dedikodu çıkartılan ve görüşülmesi babalarca ilk yasaklanan kız oydu. Güzeldi. Oldukça hoştu yani. Diğer kızların kıskanç bakışları, onun erken büyümüş göğüslerinde olurdu hep. Ben en çok adını severdim: Jülide... Benim adım da böyle güzel olsun isterdim.

"Fırat'la beraber geldik" dedim, "üç beş gün kalacağız herhalde."

Fırat'ın adını duyunca Jülide'nin gözlerinden bir bulut geçti. O küçük, kederli, zararsız bulutlardan: "Ya. Ne yapıyor Fırat Bey?"

"İyi. Mezun oldu bu sene."
"Okulu buradaydı değil mi onun?"
"Evet. Senden ne haber?"
"Ajansa kaydoldum" dedi, yan gözle birkaç adım ötemizde sıkılan gorile bakarak, "belki filmde oynayacağım."
"Sevgilin mi?"
"Bilmem... Galiba."

Bir an için, geliş nedenimizi Jülide'ye söylemeyi düşündüm. Görünüşteki farklılığına rağmen sanki değişmemiş gibiydi. Sesiyle ve bakışıyla insanı açılmaya, sırrı paylaşmaya çağırıyordu. Eskiden yanında kendimizi rahat hisseder, en saklı günahlarımızı hep ona anlatırdık. Annelerin korkulu rüyası Jülide çok iyi bir dinleyiciydi. Asla büyüklük taslamazdı. Hayatımızı cehenneme çeviren şeyleri ciddiye alıp bazen de akıl verirdi. Bu yüzden içim-

den Fırat'ın başındaki derdi ona anlatmak geliyordu ama yapmadım. Asık yüzlü goril konuşmamızın bitmesini bekliyordu.

"Fırat'a selam söylersin" diye fısıldadı, ancak Eskişehir'den hatırlanabilecek bir sesle, "biraz acele ediyoruz, kusura bakma."

Üstünde renkli pulların parıldadığı minik çantasını karıştırıp güçlükle kalem buldu. İkimizde de kâğıt olmadığı için, telefon numarasını avucuma yazdık. Bir şey gerekirse arayabilirdim. Şehirde çok arkadaşı vardı. Gülüşerek ayrıldık. Parfümü genzime yeniden doldu. Gorille birlikte Moda Burnu'na doğru uzaklaşmalarını izledim. Havadaki lacivert giderek koyulaşıyordu.

18

Hava kararırken eve dönüyoruz. Zaten hep böyle oluyor. Sokağa çıkmamak için ayak direyen annem, bir kez çıkınca da eve dönmek bilmiyor. Her kıpırtı oyalıyor onu. Çiçek satan kız, Porsuk'ta sürüklenen metal kutu ya da gece yağmur yağabileceğini söyleyen bir iki şişman bulut, hayatla arasında yeni ve aceleci bağlar kuruyor. Çiçekçiyle sohbetini seyrederken şöyle düşünüyorum: Hayatla ilişkiye geçmenin aslında ne çok yolu var... Ama annemin içini canlı tutmak için gösterdiği çaba bir bütün oluşturmuyor. Yoğun ama bölük pörçük, istekli ama savruk bağları var hayatla. Bunu işe yarar bir bütünlüğe ulaştırmanın istemekle ilgisi yok belki. Dünyayla ilişkimizi arzuyla olduğu kadar deneyimle de kuruyoruz. Gün gelip yeterince yaşamış olduğumuzda o parçacıklar da bütün içindeki yerlerini bulmaya başlıyor. Yetenekle, sabırla ve kendiliğinden.

Annem yaşama yeteneğini ne yazık ki kullanamadı. Hiç.

Yorgun vücudunu en yakın koltuğa bırakıyor. Biri onun şu halini görse, canını bir işkenceden zor kurtarmış olduğunu düşünür. Beni saatlerdir sokaklarda sürükleyen o değil sanki. Hey Allahım.

"Neyse sağ salim döndük ya... Hadi kızım, sen de değiş üstünü, rahatla..."

Odamda düğmelerimi çözerken aklıma yine mektup geliyor. İki düğme kala öylece duruyorum. Gözlerim zarfın durduğu çekmeceye gidiyor. O mektubu yeniden okumak isteyeceğimi bal gibi biliyordum. Beni şaşırtan, isteğin bu kadar çabuk uyanması. Geciktirmeye çalışıyorum. Ağır ağır soyunup Fırat'ın eski tişörtlerinden birini geçiriyorum sırtıma. Çekmeceyi açıp lise karnelerinin üstünde duran zarfı alıyorum. Yıllardır uzağında olduğum o kaynamış süt kokusunu aynı gün içinde iki kez duymak tuhaf.

Ertuğrul'un burada olacağını söylediği tarih, birkaç gün sonrası. Engellemenin bir yolu olmalı ama. Cesaret kırıcı bir şeyler yazabilirim. Ama ne zarfta ne de mektupta adres var. Postanenin damgasından uzak bir doğu şehrinin adı okunuyor. Hiç gitmediğim bir şehir. Ertuğrul'u kavurucu güneydoğu güneşinin altındaki bir şantiyede düşünmeye çalışıyorum. İnşaattaki tozun toprağın içinde, o sakin ve güleç yüz tuhaf ve dayanıksız duruyor. Biri onu oraya yapıştırmış gibi.

Gençken işini nasıl sevdiğini, sanatın insanı kıstırdığı o evden kurtulup okuldaki betonarme hesaplarına nasıl dört elle sarıldığını hatırlıyorum oysa: "Hiç olmazsa bir kesinlik var" diyordu, kişiliğini sonunda bulmuş insanlara özgü o ses tonuyla; "bir kolon bir kirişi ya taşır ya taşımaz."

Aklıma yarın sabah ilk otobüsle İstanbul'a gitmek geliyor. Sonucu hâlâ bilinmeyen bir savaş alanı gibi bıraktığım evime kapanırım ve bir daha da hiç çıkmam. İnsan annesini belki de böyle böyle anlıyor. İçimdeki ses beni orada kimsenin bulamayacağını, zarar veremeyeceğini söylüyor.

"İnsana hayatta kendisinden başka kimse zarar veremez" diyor, içimdeki diğer ses; "sen kendi kendini yaralarsın ancak."

Belli ki bize tek bir gün için gerekenden çok daha fazla oksijen almışız. Bu yüzden akşamın geri kalanını hafif bir halsizlik duygusuyla geçiriyoruz. Annem sık sık ve de korkuyla "Oksijen zehirlenmesi diye bir şey var mı" diye soruyor. Sersemlemiş hissediyor kendini. Erken yatarsa bir şeyinin kalmayacağını söylüyorum. Yanıt vermiyor. Az sonra karnımız acıkacak ve yemek yapmak şu an ikimiz için de imkânsız. Gidip hazır bir şeyler almayı öneriyorum. Güçlükle hatırlayarak, yakınlarda olması gereken lokantaları tarif etmeye çalışıyor. "Benim için hepsi bir!" diye kestirip atıyor sonunda: "Canın ne istiyorsa bana da ondan al!"

Tişörtün altına pantolon çekip sokağa çıkıyorum. Ortalık iyice kararmış. Yavaş yavaş beliren serinlik tenimi yokluyor. Hızlı adımlarla, sokağın caddeyle buluştuğu köşeye yürüyorum. Caddede, yakın zamanlarda açılmış hamburgerciler var. Servis yapan kasaların önündeki gençlerle birlikte kuyruğa giriyorum. Buradan çıkıp kentin yeni serpilen eğlence mekânlarına dağılacaklar. Bu çocukların arasında boş yere tanıdık bir yüz, kendi gençliğimden zıplayıp gelen bir ifade arıyorum.

Hamburgerciden elimde torbalarla çıkarken bir şey dikkatimi çekiyor. Biraz düşününce de jeton düşüyor tabiî: Burasının gençliğimize damga vurmuş videoculardan biri olduğunu hatırlıyorum. Karıştırıyor olabilir miyim? Hayır, bellek oyun oynamıyor. İki dirhem giyinip tezgâhın arkasındaki yerini yaz kış alan kısa boylu ve yakışıklı adamı, arkasındaki raflara sıra sıra dizilmiş Betamax kasetleri ve babamın adama karşı bir türlü saklayamadığı o tuhaf huzursuzluğu, ışık hızıyla hatırlıyorum. "Taşkın Video"ya gönülden bir selam çakıp, hamburgerleri soğutmamak için hızla eve yollanıyorum.

Annemin gittikçe daha emin bir şekilde "oksijen zehirlenmesi" dediği şey yüzünden, uykum erken bastırıyor. Anneme göre, alışkın olmayan bünyelerimize açık hava fena çarpmış. Gece yarısına doğru İstanbul'u arayıp Ali'yle konuşuyorum. Evin ve ke-

dilerin durumu üzerine kısa, kibar ve mesafeli bir görüşmemiz oluyor. Bir yandan da, bu kadar zamandır yalnız yaşayan bir adamın cumartesi gecesini de evde geçiriyor olması içimi parçalıyor. İyi olduğunu, kliniğe gidip geldiğini (Ali bir doktordur. Dünyanın en iyi çocuk doktoru) ve kedilerin beni özlediğini sakin sakin anlatıyor. "Yakında dönebilirim" diyorum gülerek, "sigarayı abartma".

Anneme artık direnemeyeceğimi itiraf edip sallana sallana odama çekiliyorum. Annem yanıt yerine başını sallıyor, uzaktan kumandasıyla iyice kısıyor televizyonun sesini.

19

Apartman kapısının önünde karşılaştık. Fırat mutsuz görünüyordu. Gününün iyi geçmediği belliydi. Anahtarım olduğunu görünce şaşırdı. Yarım saattir beklediğini söyledi. Başından geçenleri dehşet merak ediyordum. Bir şey sormadım ama. Herhalde anlatırdı.

Yedek anahtar kötü bir kopyaydı. Kilide giriyordu ama gerekli yöne doğru bir türlü döndüremiyorduk. İkişer kez denedik. Umudumuzu kesmek üzereyken, Fırat'ın ne olduğunu kendisinin de anlamadığı, şanslı bir hareketiyle, kilidi tutan dilin açılma sesi duyuldu.

Merdivenin ilk basamaklarına vardığımızda, zemin kattaki kapılardan biri aralandı. Kuşa benzeyen bir adam belirdi. Başını uzattı, yüzümüze baktı. Fırat üst kat komşularının misafiri olduğumuzu karmakarışık bir biçimde anlatmaya çalıştı ki, zaten onun üslubu da genelde buydu. Yani basit şeyleri labirent haline getirmek. Oysa adam daha bir şey sormamıştı. Ürkek gözlerle yabancılara bakıyordu. Sonra da insanın içini acıtacak kadar cılız bir ses çıkararak, "Korktum" dedi, "biri kapıyı zorluyor sandım."

Evde uzun süre bir şey yapmadan, öylece oturduk. Ertuğrul gecikmişti. Bizse bu şehirde iki garip misafirdik. Işığı bile açmaya çekinerek ve hiç konuşmadan, uzaktaki adaların alacakaranlıkla irileşen gölgelerine baktık. Etraf birbirimizi görmemizi imkânsızlaştıracak kadar karardığında, Fırat'ın oturduğu yerden bir iki derin iç çekiş geldi.

Ertuğrul yarım saat kadar sonra gelip ışığı yaktığında, bizi iki hayalet gibi karşısında buldu.

"Geldiniz mi siz ? Niye karanlıkta oturuyorsunuz?"

Tavandaki spota benzeyen küçük lambalar yanınca gözlerimiz kamaştı. Önümde uçuşan renkli bilyelerin arasından, Ertuğrul'un elindeki torbaları masaya bırakıp pencereye yürüdüğünü gördüm. Fırat'ın zincirleme içtiği sigaralar evi gerçekten duman altı yapmıştı. Bir şey söylemiş olmak için, buluşmasının nasıl geçtiğini sordum.

"Rezalet" dedi gülerek, "keşke ben de seninle gelseymişim."

"Kızı sevmedin mi?"

"Rezalet oydu zaten."

"Yazık..." dedim, nedense üzülmüştüm sahiden.

"Boş ver. Çok var bunlardan."

Torbaları yeniden yüklenip mutfağa doğru giderken, o geldiğinden beri hiç konuşmamış olan Fırat'ın önünde durdu. "N'aber?" diye sordu, bu kez daha ciddi bir sesle.

"İyi değil galiba..." Fırat bu kadarını bile güçlükle söylüyor gibiydi.

Ertuğrul, elindeki torbayla onun omzuna vurdu: "Yemekte konuşuruz. Bak, bir sürü şey aldım."

Güzel bir sofra kurduk. Ertuğrul fena aşçı değildi. Acele etmeden, belirli bir zevk duygusuyla çalışıyordu. Çalışan çiftler ya da yal-

nız yaşayanlar için üretilmiş, yine de insanda iyi bir yemek yiyeceği hissi doğuran şeyler satın almıştı. Ona yardım ediyordum. Arada birimiz başını uzatıp salonda tek başına oturan Fırat'a bakıyorduk.

Yemekle uğraşırken, bir yandan da onun duyabileceği bir sesle televizyon dizilerinden ya da ikimizin de gördüğü filmlerden bahsedip evdeki keder buharını dağıtmaya çalıştık. Ben itiraz etmeyip Mr. Spak olmayı kabul ettim, o da konumunu da kullanarak kaptan oldu. Davlumbaz ya da lavabo tarafından yaklaşan düşman gemilerinden koruna koruna makarna sosu, köfte ve marul salatası hazırladık.

Yarım saat sonra Fırat sofraya baktı ve daha az korkutucu bir ses tonuyla bizi kutladı. Gelip oturmasını ya da kendisini buradan sonsuza kadar ışınlamasını emrettik. Gülümsedi. Işınlama sisteminde bir sorun olduğunu söyledi.

Sonra Ertuğrul gecenin sürprizi olduğu için sona saklanan şarabı almak için mutfağa döndü. Fırat masada yine sabahki yerinde oturuyordu. Ona kardeş kardeş gülümsedim. O da bana baktı önce, sonra gözlerini kaçırdı. Sonra yeniden, hiç alışkın olmadığım gözlerle bakıp gülümsemek istedi. Belki de tavandan gelip yüzünü okşayarak geçen ışık öyle gösterdiği için, bana sanki gözleri dolu doluymuş gibi geldi. Bu çok özel teşekkürü sessizce kabul ettim. Neremden geldiğini hiç bilmediğim bir dürtüyle uzandım, elini tuttum. O an kendimi ilk kez bir ufaklık, Fırat'ın ardından buralara sürüklenmiş bir sersem gibi değil, varlığına ihtiyaç duyulan biri gibi, hatta daha açık konuşayım, resmen bir abla gibi hissediyordum. Metanetim, beni bile şaşırtıyordu.

Yemek insana rahatlık veren bir arkadaşlık duygusuyla başladı. Sabahtan beri dandik bir sosisli sandviç dışında ağzıma lokma koymamış olduğum için, hızla ve iştahla yiyordum. Ertuğrul arada aşçılığımız hakkında yorumlar yapıyordu: Yağı daha bol tutabilirdik, salata sosuna bu kadar abanmasak da olurdu. Makarna-

yı doğrusu iyi becermiştik. Bir yandan da belli etmemeye çalışarak, göz ucuyla Fırat'ı izliyorduk. Bizim kadar aç görünmese de biraz yatışmış gibiydi. Güzelce soğumuş beyaz şarabın tadına vararak, çizgi romanlardan ve eski dizilerden konuştuk.

Az sonra, vahşi açlığımız yatışır gibi olduğunda, masada bir sessizlik belirdi. Farkındaydık: Daha zorlu iklimlere geçmeden verilmiş bir aydı bu. Birimizin yürekli davranıp Fırat'la konuşmaya başlaması gerekiyordu. Ertuğrul'la şöyle bir bakıştık. İçini çekip şişeyi aldı, bardakları Fırat'ınkinden başlayarak bir kez daha doldurdu.

"Söyle bakalım" dedi Fırat'a, "nedir durumumuz?"

Fırat bir süre yanıt vermeden, tabağında kalan yemekle oynayacaktı. Nefesimizi tutarak anlatmasını bekleyecektik. Sessizlik giderek uzayacaktı. Fırat söze nasıl başlayacağını bilemeyecekti çünkü. İşte bütün bunlar olmasın diye, ağabeyime yardım etmek istedim.

"Esra nasıl" dedim, "iyi mi?"

"Hayır. Hiç iyi değil."

"Neden?"

"Devamlı ağlıyor. Doktora gidince olacaklara dayanamayacağını söylüyor. Cesaretini tamamen kaybetmiş."

"Korkması normal" dedi Ertuğrul, "kendini onun yerine koysana."

"Koyuyorum..." Fırat'ın yüzüne o acıklı ifade geri gelmişti: "Ne hissettiğini anlamaya çalışıyorum. Ben olsaydım ne yapardım diye düşünüyorum."

"Ne yapardın?"

"Bilmiyorum. Belki de doğururdum."

"Buna imkân yok, biliyorsun."

Fırat, çatalının ucunu ritmik bir biçimde masaya vuruyordu. Tabiî tuhaf bir ritimdi bu: Sanki birisi yerin altında davul çalıyor-

muş gibi. Kötü davulcu başını öne eğdi, sızlanır gibi konuştu: "Sahiden imkânsız mı?"

"Ne yani, çocuklu üniversite adayları mı olacaksınız?"
"Ne oldu" diye girdim araya, "Eskişehir'de böyle düşünmüyordun sanki?"
"Hayır" dedi Fırat, "düşünmüyordum."
"Fikrini ne değiştirdi?"

Fırat yanıt vermedi. Sadece çatalın ritmi hızlandı biraz.

Ertuğrul gülümsedi: "Baba olmak mı istiyorsun?"

Fırat sımsıkı kavramış olduğu çatalı yavaşça masaya koydu. O tuhaf sesten de böylece kurtulmuş olduk. Genizden gelen ve insana eski gerilim filmlerini hatırlatan bir tonla, "Ayrılmak istiyor" diyebildi.

Şimdi herhalde düşünme sırası bizdeydi. Ertuğrul'la bakışıp bu sözü bir yere koymaya çalıştık. Sessizlik her şeyi daha da ağırlaştıracaktı. Düşündüğüm ilk şeyi sordum: "Sevmiyor mu seni?"

"Liseyi bitirip gitmek istiyor."
"Nereye?"
"Dışarı... Amerika, İngiltere, nereye olursa."

Kaygılı gözlerle Fırat'a bakan Ertuğrul, tane tane konuştu: "Bunun öbür konuyla ne ilgisi var peki?"

"Gitsin istemiyorum."
"Yani?"
"Çocuk doğarsa beni bırakamaz."

Başını kaldırdı, yüzümüze baktı. Sesi bitkin ama gereksiz derecede kararlıydı. Ertuğrul içini çekti, arkasına yaslandı. Bakış-

larına anlam beğenmek zordu; gergin, kuşkulu ya da umutsuzdular. Bense ne söyleyeceğimi bilemez haldeydim. Aklıma ne gelse bu yeni durumun yanında hafif kaçıyordu. Ertuğrul sandalyesinde bir süre ileri geri sallandıktan sonra, elini Fırat'ın omzuna koydu.

"Ne dedin sen?"

"Aptalca gelebilir ama hissettiğim bu."

"Aptalca gelen bir şey yok. Anlamadığım şeyler var. Birincisi, gitmesi için daha en az bir yıl gerek. Sınavlara girilecek, orada yer bulunacak..."

"Amerika'da bir halası var."

"Her neyse. Okumaya mı gidiyor?"

"Evet."

"Güzel. Okulun ayarlanması falan, bir yılı bile geçebilir."

"Yani?"

"Dertlenmek için henüz çok erken."

"Bilmiyorum..."

"Bence erken. Hem çocuk doğsa bile gitmeyeceği ne malum?"

Fırat yine bir an sessiz kaldı. Gözlerinin yaşla dolduğunu fark ettim.

"Beni sevmiyor."

"Olabilir. Ama onun tercihlerine saygı duymak gerek."

"Bırakayım gitsin mi?"

"Bırak, gitsin."

"Söylemesi kolay tabiî..."

"Evet, öyle. Ama bir şansı varsa insan onu kullanmalı."

"Ya hiç dönmezse?"

"Akıllı kızmış derim."

Bu kez hep birlikte sustuk. Konuşulan şeyin dışında kaldığımı hissediyordum. Böyle şeyleri ancak ortak anıları olanlar konuşabilirdi. Üzülerek fark ediyordum: Fırat'la o güne kadar pek az şey paylaşmıştık. Aynı anda kadehlere uzanıldı, birer yudum içildi.

Fırat mendilim var mı diye sordu. Paketi uzattım. Sesi boğuk çıkıyordu.

"Hiç dönmemek niye akıllılık olsun ki?"

"Çünkü öyle."

"Emin misin?"

"Sen olsan döner miydin?"

"Burayı seviyorum ben."

"Burası dediğin neresi? İstanbul mu, Türkiye mi?"

"İstanbul... Tabiî Türkiye de."

"Bu kadar büyük konuşmayalım istersen."

"Büyük konuşmuyorum, düşündüğümü söylüyorum. Sen dönmezdin herhalde."

"Yakınından bile geçmem."

"Niye?"

"Akıllıyım da ondan."

"Biz değil miyiz?"

"Bilemem. Sadece şundan eminim ki imkânı olsa bu memleketi terk etmeyecek adam yoktur."

"Büyük konuşmayalım demiştin."

"Olur... O zaman şöyle söyleyeyim; bizim aramızda imkânı olsa bu memleketi terk etmeyecek adam yoktur."

"Biz kimiz peki sence?"

Ertuğrul, kollarını ikimizi de kucaklamak ister gibi açtı: "Sen, ben, Arda... Tabiî Esra'yı ve öbür çocukları da saymak lazım. Biz buyuz."

Gözlerim sigara dumanından yaşarmıştı. Beynim karıncalanıyordu. İkinci kadehi içmekle hiç iyi etmemiştim. Bir pencere daha açabilir miyim diye sordum. Yanıt vermediler. Sabah odayı ışığa boğan pencereyi araladığımda, gecenin serinliği yüzüme değdi. Bulutsuz, yıldızlı gökyüzünün altında İstanbul ışıl ışıldı.

"Bugüne kadar Eskişehir, İstanbul ve birkaç küçük şehir dışın-

da pek bir yer görmedim" dedi Fırat, "ama bence her insanın dünyada bir yeri vardır. Orası onun evidir. Öyle kolay kolay bırakamazsın."

"Sence burası evin mi senin?"

"Evim tabiî."

"İyi o zaman..." Ertuğrul'un sesi bu sefer yorgun çıkmıştı.

"Hem..." diye devam etti Fırat, nedense duraksayarak, "Konstantin Amca'nın şiirini ezbere bilen de herhalde ben değilim."

Ertuğrul gülümseyerek gözlerini kapattı. Elini Fırat'ın omzuna koyup abartısız bir havayla, o gece ilk kez duyduğum dizeleri mırıldandı:

Yeni bir ülke bulamazsın,
Yeni bir şehir bulamazsın.
Bu şehir arkandan gelecektir.
Nasıl geçirdiysen ömrünü burada, bu köşecikte,
Öyle geçirdin demektir, bütün yeryüzünde de.

"Arayı atladın ama."

"Konstantin Amcan bir bencil. Sevdiğini kaybetmekten korkuyor" dedi Ertuğrul, "aynen senin gibi."

Sonra kalktı, salonun öbür ucundaki müzik setine gidip plakları karıştırmaya başladı. Önce hışırtı duyuldu, arkasından ne olduğunu bilmediğim ama eve güzel bir hafiflik duygusu armağan eden müzik, aramızda belirmek üzere olan sessizliğin yerini aldı.

"Elinde ne yazıyor senin?"

Fırat sorunca avucumda hâlâ duran telefon numarasını hatırladım. Kadehimi kaldırdım ve bana bu soruyu soran çam yarmasına, tokuştursun diye uzattım:

"Kime rastladım, tahmin et!"

20

Erken uyanıyorum. Sessizlik. Annem uyuyor olmalı. Kötü hissetmiyorum. Üstelik böyle durumlara genellikle eşlik eden o suçluluk duygusu da yok. Aylarımı alan kesif bir uykudan sıyrılıyor gibiyim. Biliyorum ki bu rahatlık, acının beni terk etmeyeceğini sonunda anladığım için. Bütün o zaman boyunca, bana kalan acıyı yitireceğim korkusuyla yaşadım. Bencilce sahiplendim onu, paylaşmadım. Bir başkasının da aynı acıyı çekebileceğini düşünmek dayanılmaz geliyordu. Bunun zaten imkânsız olduğunu bile bile, yumruk büyüklüğündeki o karaltıyı Ali'den bile kaçırdım.

Şimdi hem kendime hem de çektiğim acıya güvenim, biraz olsun var. Belki artık onunla insan içine çıkabilirim.

Öğleye doğru, otobüs terminalindeyim. Burayı günün her saati dolduran kalabalıktan bir arı kovanı uğultusu yükseliyor. Köprübaşı'ndaki bir pastanede kahvaltı ettim. Hatta aylardır ilk kez gazete bile okudum. Varlığımı çevreleyen dünyanın hızının içimdeki hızı tuttuğunu hissettim. Uzun zaman sonra gelen bir duyguydu bu. Onunla sarhoş oldum. Kimse koşmamı ya da yavaşlamamı istemiyor işte. Yanı başında durduğum bu terminal kalabalığı bile şu an farkımda değil. Ortada bir fark da yok zaten:

Yolcular içinde bir yolcu,

ablalar içinde bir abla,

acıların içinde ufak, sıradan bir acı.

Diğerlerine göre pahalı olmasına rağmen müzik yayını var diye tercih ettiğim firmanın bürosuna yaklaşıyorum. Vitrindeki, yurtdışı seferlerinin yazılı olduğu Almanya haritasına yansıyan yüz herhangi bir yolcunun yüzü. Duisburg ile Frankfurt arasından bana bakan rimel sürülmüş gözlerle karşılaşınca, içim bir tu-

haf oluyor: Şu kadarcık makyajı bile nasıl da ürpererek yaptım. İlk kezmiş gibi.

"Yarın için yeriniz var mı?" diye soruyorum çekik gözlü kıza.
"Gündüz mü, gece mi?"
"Gündüz. Öğleden sonra."

Elinin altında duran defteri açıp kırmızıyla işaretlenmemiş yerleri gösteriyor. Biletimi para üstüyle birlikte uzatırken gülümsediğinde, o küçücük yüzündeki gözler iyice kaybolacak.

"Müzik yayını var, değil mi?"
"Kulaklık dağıtıyoruz."

Öğleüzeri eve dönüyorum. Annem kapıyı uykudan şişmiş gözlerle açıyor. Henüz saatin farkında değil. Kahvaltı ettim mi diye soruyor. "Aç değilim" diyorum. Karşımda öyle durup yeniden yatmakla güne başlamak arasında bocalarken, duvardaki saati görüyor.

"İki mi olmuş?"
"Yat istersen. Seni uyandırırım."
"Dünkü hava kötü etti beni."
"Gece çok oturdun mu?"
Suçlu suçlu gülüyor: "Tam yatıyordum, yine film koydular. *Gurbet Kuşları*'nı seyrettim."
"Sen onu görmemiş miydin?"
"Herhalde on sefer. Beş dakika on dakika derken yine sonuna kadar bakmışım."
"Bu akşamkini de beraber seyrederiz."
"Ben azıcık yatıp kalkayım."
"Olur anne. Hadi git uyu."
"Ayıp olmasın?"
"Kime?"
"Sana."

Yüzü öyle haşarı ki, içimden üzerine atlayıp yanaklarını sıkıştırmak geliyor: "Gözünden uyku damlıyor, hadi yat. Uyandırırım seni."

Odasına doğru ağır ağır, büyük bir güç onu sürüklüyormuş gibi yürüyor. Küçük koridorun başında duruyor sonra. Aklından çıkıvermiş bir şeyi hatırlamak için yüzünü buruşturuyor:

"Seni bir çocuk aradı."

Annem için erkekler ellisine bile varmış olsa "çocuk"tur: "Ne zaman?"

"Hatırlamıyorum ki... Öğleydi galiba."

"Kimmiş peki?"

"Erdoğan... Ya da Ertuğrul. Güzel bir sesi vardı."

"Bir şey dedi mi?"

"Sahi, numara bıraktı. İsmi de oraya yazdım zaten. Telefonun yanında falandır."

Birden mideme bir kramp giriyor: "Nereden arıyormuş?"

"Buradan. Eskişehir'den."

Beni iki gündür izleyen o kaynamış süt kokusu içime bu kez çok daha yoğun olarak, soluğumu tıkayıp beni boğmak ister gibi doluyor. Sıcak ve kandırıcı, insanın içini ezen bir koku bu. Anneme bakıp gülümsemeye çalışıyorum:

"Tanju ve Cüneyt miydi?"

"Cüneyt, Tanju ve Filiz Akın. Yarım saat sonra uyandır beni."

Annemin sarı defter kâğıdına yazdığı numaraya dikkatle bakıyorum. Bütün çağrıştırdıklarının tersine uzak, sıradan ve kişiliksiz rakamlar. Bu rakamların beni nereye doğru ittiğini anlamaya çalışıyorum. Belki de büyütmemeli. O kadar yıldan sonra kim kimden neyi bekleyebilir? İçimdeki ses "Senden başkası zarar veremez sana" diye fısıldıyor hâlâ. Kendime zarar vermek için de

fazla güçsüz, fazla çelimsizim. O halde ne var korkacak?

Telefonu açan ses otelin adını söyleyip kimi aradığımı soruyor. Ertuğrul Kıraç'ı istiyorum. Oda numarasını bilmiyorum diye hafiften kabalaşıyor. Ahizenin diğer ucunda bir kadınla bir adam beni nereye bağlayacaklarını tartışıyorlar. Sonra kadın "Ayrılmayın lütfen" diyor. Asansör müziğine uyarlanmış *Ayışığı Sonatı*'nı dinleyerek bekliyorum.

Derken, binlerce yıl öncesinden gelen bir ses "Efendim?" diyor.

"Ertuğrul?"

"Arda, sen misin?"

"Aramışsın. Notunu aldım."

"Mektubu da aldın mı?"

"Evet."

"Nasılsın?"

"Biraz daha iyi. Buradaymışsın?"

"Sabah geldim. Biliyor musun, sesin değişmemiş hiç."

Konuşmamız herhangi bir gelişme gösteremeden, bir süre daha bu şekilde gidiyor. Olabildiğince düz, daha derin yerlere sıçramaya izin vermeyecek yanıtlar arıyorum. Ertuğrul'un konuşması rahat, eskiden olduğu gibi alaycı. Yıkıma uğramış bir kadınla konuşur gibi konuşmuyor. Boş yere avutmaya, acıyı paylaşmaya çalışmıyor. Yaptığı rahatsız yolculuğu anlatan sesinde hayatın sürüp gittiği duygusu var. Bu cesareti herkes gösterebilse, acılara belki daha kolay katlanırdık.

"Seni görmek isterim" diyor sonra, ani bir manevra yaparak.

"Ama burada çok kalmayacağım."

"Bana hâlâ Eskişehir'i gezdirme sözün var."

"Sözüm mü var?"

"Şahit göstereyim ister misin?"

"Hayır" diyorum, yılgınlıkla, "gösterme."

21

Fırat, Jülide'nin adını duyduktan sonra bir süre sessiz kaldı. Gözümü hiç kırpmadan yüzünden küçük bir bulut, değişik bir ifade ya da insanî bir merak kıpırtısının geçmesini bekledim. Soracağını umduğum sorulara yanıtlar hazırladım.

Bir şey sormadı.

Şaşırmışa da benzemiyordu. Ne kastettiğini anlamadığım bir şekilde gülümsedi. Onun gülümseyişlerinde insanı kızdıran bir şey olurdu. Tahmin etmediğiniz bir hızla kabalaşabilirdiniz. İşte içimde minik bir şeytan, usulca kımıldıyordu. Böyle bir akşamın finalinde kırıcı olamazdım. Fırat üzgün diye üzülmüş gibi yapabilirdim belki. Bu da bende olmayan bir beceri gerektirdiğinden, onun bu çokbilmiş suskunluğuna katılmakla yetindim.

Ertuğrul masaya dönmüş, nedenini bilmediği bu sessizliğe çok da meraklı olmayan gözlerle bakıyordu. Anlatsak dinlerdi belki. Suskunluğumuza da aldırmıyordu. Bir an için, Fırat'la bir aileymişiz ve ikimizi ilgilendiren böyle bir konuyu onun önünde tartışmak istemiyormuşuz gibi bir durum doğdu. Fırat'la gerçekten de bir aile olduğumuzu, bu kez üzülerek hatırladım.

Konuşmuyorduk. Sessizliğin uzamaması için hiçbir neden yoktu. Kimse masadaki diğer iki kişinin farkında değil gibiydi. Şu dalgınlık dediğimiz şey Ertuğrul'un üzerinde bir başka duruyordu. Bana öyle geliyordu ki Ertuğrul tam da o an göründüğü gibiydi. Soran olsa anlatabileceğimden emin değildim, nasıl anladığımı da söyleyemezdim ama gecenin üç ayrı yöne doğru, son sürat uzaklaştığımız o anındaki ifadesi, sanki çok gerçekti. İnsan biriyle bin yıl arkadaş kalıp böyle bir ifade yakalayamayabilirdi. Manavın ağlamasın diye uzattığı elmayı dişleyerek pazarda kaybettiği annesini bekleyen bir çocuk... Verebileceğim tarif belki de buydu. Nereden bulmuştum, Allah bilir.

Fırat bardağında kalmış şarabı bitirdi ve iğrenç dizilerden fırlayan bir sesle sordu: "Eee? Ne yapıyormuş Jüli Hanım?"

Soruş şekli de sessizliği kadar tuhaftı. Ağlayıp sızlamaktan yorgun gözleri hafifçe şişmişti ve sıcaktan mı yoksa şarap yüzünden mi bilmiyorum, yanakları kızarmıştı. Bu aslında ailemizin ortak özelliğiydi. Tutukluğumuz, çekingenliğimiz depreşmişse ve belli etmeye de korkuyorsak, kim bilir hangi atanızın mirası olan kanımız derhal yüze tırmanırdı. Annem dışında herkeste vardı bu.

"Çalışıyormuş" dedim, soğuk soğuk. Ondan "Jüli" diye söz etmesini beğenmemiştim.

"Ne işler yapıyordur kim bilir?"
"Manken olmuş."
"Ne?"
"Mankenmiş dedim. Bir filmde oynayacak."
"Ya..."
Biraz daha konuşursak ters bir şey söyleyeceğimi biliyordum. Jülide'nin o hesapsız içtenliğiyle bu yedinci sınıf bilmişlik arasındaki fark insanı isyana sürüklüyordu.

Fırat başka bir şey söylemedi. Herhangi bir anlama yorabileceğim bir hareket de yapmadı. Abartılı bir dikkatle ve bu yüzden de iri cüssesini sağa sola çarparak ayağa kalktı, fısıldar gibi konuştu:

"Galiba şarap dokundu, yatsam iyi olur. Bana bütün gece katlandınız, sağ olun."

Ertuğrul kalktı ve onu iki eliyle, omuzlarından tuttu. Başını öne eğip Fırat'ın kızarmış alnına yasladı: "Kahve falan ister misin?"
"Hayır... Gidip yatayım."
"Benim yatağıma yat."
"Sen ne yapacaksın?"
"Evde elli tane yatak var. Bir şey istersen aşağı bağır."

Fırat'ın gücü yeni bir soruya yetmedi. Ağzını balıklar gibi bir iki açıp kapadı, sonra da sallantılı hareketlerle, üst kata çıkan merdivene yöneldi.

Odadan çıkmadan, kapıda bir an durdu. Sırtı bize dönüktü ve derin soluklar alıp veriyordu, odanın hemen dışında ona çok iyi gelecek, bambaşka bir iklim varmış gibi.

"Yeni bir ülke bulamazsın!" diye bağırdı. Bize değil de üst kattaki birine sesleniyordu sanki.

"Olur, Konstantin Amca..." dedi Ertuğrul, sakin sakin.

22

Buluşma yerimiz, Adalar Mahallesi'nde bir çay bahçesi. Ertuğrul'un verdiğim tarifi doğru anladığından hiç emin değilim. Burayı ilk kez annemle yaptığımız yürüyüşlerden birinde gördüm. Önce adı dikkatimi çekmişti: "Kuledibi." Eskişehir gibi, tarihiyle her gün övünmeyen şehirlerde böyle adlara az rastlanıyor. Üstelik etrafta kuleye benzer bir şey de yok...

O akşamüstü de çayımızı içmiş, sallana sallana eve dönüyorduk. En küçük şeyler yüzünden darmadağın olabildiğim, çok daha kötü günlerdi. Geleli henüz birkaç hafta olmuştu ve çok geçmeden öleceğimden adım gibi emindim. Evden çıkmak için ısrar eden annem oluyordu hep. Bugün hâlâ kullandığımız yürüyüş parkurunu da zaten o günlerde keşfettik. Yeni başlayan yaz mevsiminin sıcağında koşturan çocuklar ve hülyalı sevgililer kalabalığının arasından, eski moda bir fuar dekoru gibi yükselen levhayı okuduğumda neden bilmiyorum, aklıma Ertuğrul gelmişti. Aslında Ert gerçek bir çay bahçeleri uzmanıdır ve gençken bu konuda bir antoloji hazırlamayı bile ciddi ciddi düşünüyordu. "İstanbul'un nadide çay bahçeleri antolojisi" gibi bir şey.

Böyle düşününce, oluşan çağrışım çok beklenmedik bir şey gibi görünmüyor aslında. Özellikle o günlerdeki ruh halimle. Ertuğrul'la yıllar sonra yeniden konuşana kadar çay bahçesini bir daha düşündüğümü hatırlamıyorum. Zamanın gelgiti içinde biraz evrilip çevrildikten sonra belleğin tavanarasına kaldırılmış olmalı.

O tuhaf levha, ansızın gelen buluşma teklifi karşısında bocalarken aklıma yeniden geldi. "Kuledibi" adıyla gafil avlandığım bu durum arasında hiçbir bağlantı kuramıyor olsam da, belki de Ertuğrul'un biraz sapada kalan adresi asla bulamayacağını umduğumdan, yer olarak burayı seçtim. Çok işe yarar olmamasına dikkat ettiğim bir de tarif verdim. Sonuçta Eskişehir artık küçük bir yer değil ve bazı çay bahçelerini bulmak gerçekten zor. Arayan Ertuğrul bile olsa.

Yolun hemen kıyısındaki, Porsuk'a bakan bir masaya oturmuş, sabit gözlerle çay bardağına bakıyorum. Garsonlar halden anlayan insanlar. Ne olacağı belirsiz bir buluşma için gelmiş bir kadın nasıl rahat ettirilir biliyorlar. Yoldan bisikletli çocuklar, bebek gezdiren genç anneler geçiyor. Gördüklerime şaşırtıcı bir tarafsızlıkla bakabildiğimi fark ediyorum. Bir iki ay önce tek bir bebek arabası ya da ufak bir viyaklama beni dümdüz etmeye yeterdi. Şimdiyse onları bana iyi gelen bir mesafe duygusuyla seyrediyorum.

Nasıl bir gün olacak? Bir güne başlarken onun nasıl biteceğini bilemiyor olmak, uzun zamandır unuttuğum bir şey. Biraz sonra gelecek ve Allah bilir nelerden konuşacağız. İlk yirmi dakikayı iyi kötü tahmin edebiliyorum. Telefondakinin devamı sayılabilecek sakin, inişi çıkışı olmayan, temkinli bir konuşma herhalde ikimizi de rahatlatır. Sonrası içinse hiçbir fikrim yok.

İnsanın hiç tanımadığı biriyle konuşması bir yerde kolay. Uygarlık dediğimiz şey de bunun için binlerce yol geliştirmiş. Ama bir zamanlar tanımış olduğunuz, ruhunuzu ara yollarına kadar bi-

len, üstelik bugün hâlâ aynı kişi olduğundan bile emin olamadığınız bir yabancıya, ilk yirmi dakikadan sonra neler söylemek gerektiğini anlatan bir görgü kuralı yok henüz.

Onu uzaktan görür görmez tanıyorum. Seyrelmiş saçlarına ve yüzünü örten sakala bakarken, bir şeyi daha kabul ediyorum: Bir Çinli'ye, bir Eskimo'ya ya da Afrikalı bir kabile büyücüsüne bile dönüşmüş olsa, onu yine ilk bakışta tanıyacaktım.

"Oturabilir miyim?" diyor, gülümseyerek.
"Lütfen..." diyorum.

Böyle anlarda ilk izlenimler önemli. Sıradan bir davranışla o davranışın anılardaki karşılığı arasındaki fark, bize mecburen almış olduğumuz yolu gösteriyor. Hatta denilebilir ki, böyle karşılaşmalarda asıl iletişimi kuran şey jestlerimiz, iskemleyi çekerken ufak bir gülümseyiş, çay bardağına sarılmış parmaklardaki huzursuz kıpırdanmalar oluyor. Sözcükler bunlara eşlik eden silik birer gölge, kimsenin umursamadığı mırıltılar durumuna düşüveriyorlar.

Karşıma oturuyor. El sıkışmış bile değiliz henüz. Yanaklarımız birbirine dokunmuş değil. Henüz hiçbir şeytan harekete geçmedi. Yanında getirdiği kırmızı alışveriş torbasını masaya bırakıyor.

"Bu bir hediye" diyor, "biraz konuşalım, sonra açarsın."

"Burayı kolay buldun mu?"
"Evet ve de hayır. Oteldekiler tarif ettiğinde kolay gibi göründü. Ama binalar çok tuhaf numaralandırılmış. Yarım saattir dolanıp duruyorum."
"Geç kalmadın ama."
"Otelden erken çıkmıştım. Yapacak işim de yok."
"Hangi otelde kalıyorsun?"
"Otogar yakınlarında bir yer. Güzel görünüyorsun."

Önümüzde uzanan yolda nereden çıktığı belirsiz, yarı çıplak iki çocuk koşarak, yolu sudan ayıran alçak duvarı aşıyor. Onlar burunlarını tutarak zıplayıp gözden kaybolduktan birkaç saniye sonra, suya değen vücutların çıkardığı sesi duyuyoruz. Suyun karşı tarafında bir bekçi, düdüğünü uzun uzun çalıyor.

"İyi yapıyorlar" diyor Ertuğrul, "hava çok sıcak."

"Neredeydin?"

"Kusura bakma, daha önce arayamadım."

"Kusura baktığım yok. Sadece buraya nereden geldiğini merak ediyorum."

"Diyarbakır'da, şantiyedeydim. Lojmanlar falan yapıyoruz. Beni proje sorumlusu yaptılar. Bitmek bilmeyen bir iş. İki yıldır böyle. Başka şey yaptığım da yok."

"Şantiyede mi kalıyorsun?"

Güneşten yanmış yüzünde, hatırladıklarımın hepsinden farklı bir gülümseyiş beliriyor: "Genellikle evet. Yemekten, içkiden ve sigaradan yana sıkıntımız yok. Hatta rahat bile sayılırız. Şehre inmek insanın içinden pek gelmiyor. 'Ay üssü Alfa' gibi bir yer. Kendini birdenbire iki yıl yaşlanmış buluyorsun."

Bekçi koşarak gelip suda oynaşan çocuklara bağırıyor. Çocukların ne karşılık verdiğini duyamıyoruz ama bekçi giderek sinirleniyor. Öfkeli el kol hareketleri yaparak, sudan çıkmalarını söylüyor.

"Güzel görünüyorsun" diyor yeniden.

"Bilmiyorum. İki hafta önceki halimi görsen korkardın."

"Fırat nasıl? Haber var mı?"

"Ara sıra Linda arıyor. Onun Türkçesi benim İngilizcem'den de beter. Çok zor anlaşıyoruz. Galiba yeni bir işe girmiş."

"Eski işi neydi ki?"

"Boyacılık yapıyordu. Ev boyuyordu yani."

"Kazanabiliyor muymuş?"

"Linda 'Fena değil' diyor. Yani ben öyle anlıyorum. Kızın da

okuldan bir maaşı var. Geçiniyorlar herhalde."

Ertuğrul sakallarıyla oynuyor. Söyleyecek söz bulamamanın değil, söylenecek çok şey olmasının verdiği sıkıntı bu. İkimize çay söylüyor. Bu sıcakta neden sırtında olduğuna şaştığım ceketi sonunda çıkarıp iskemlesinin arkalığına asıyor. Bir süre hiç konuşmadan, karşı kıyıya tırmanan çocukları ve arkalarından koşan bekçiyi seyrediyoruz. Çocukların üstünde yalnızca futbol şortları var ve ıslak vücutlarından sağa sola sular saçarak koşarken hiç de korkmuş görünmüyorlar. Bekçi küfürler savurarak bir süre izliyor onları. İki yakayı buluşturan köprüye doğru adamın soluğu kesiliyor. Gittikçe yavaşlıyor. Sonunda tamamen yorulup peşlerini bırakıyor.

"Elbiseyle gelmemişler" diyor, kendi kendine konuşur gibi.

"Nasıl?"

"Yakalanacaklarını biliyorlardı. Bu yüzden elbisesiz gelmişler. Giyinmekle zaman kaybetmemek için."

"Ama bekçi onları tanıdı artık. Bir daha gelemezler."

"Bence onlar zaten tanışıyor. Hatta bu oyun her gün tekrarlanıyor bile olabilir."

"Yarın yine gelecekler yani."

"Tabiî gelecekler."

Gözlerim, aramızda bir sınır çizgisi gibi duran kırmızı alışveriş torbasına takılıyor. Torbanın üstünde "Acarlar Kundura-Diyarbakır" yazıyor ve nedense ayakkabı yerine gülen bir kadın resmi var.

"Aç istersen" diyor Ertuğrul, "hediye senin."

Torbayı elime alıp evirip çeviriyorum. Kutuya benzer bir şey olduğu belli. Ahşap olamayacak kadar da ağır. Ertuğrul'dan geçmişte aldığım hediyeleri hatırlayarak bir tahmin yürütmeye çalışıyorum. Parmaklarım bir kabartma olduğunu hissettiğim girintileri yokluyor. Torbayı bir ucundan tutup yavaşça çekiyorum.

Gerçekten de bir kutu çıkıyor karşıma. Üzerindeki kabartma,

uzaktan da olsa minyatürleri hatırlatıyor. Yeşillik gibi bir yerde, nehir gibi bir suyun kıyısında, yüz yüze duran bir kadın ve bir erkek var. Yerel giysiler giymişler. Kadının yüzünde, dudağının ucuna dek inen gözyaşı damlasıyla verilmiş, koyu bir hüzün. İlk bakışta tersi gibi görünse de esnaf işi bir çalışma olmadığı, hatta yapanın epey göz nuru döktüğü baktıkça daha iyi anlaşılıyor.

"Bu, Mem u Zîn" diyor Ertuğrul, "biraz acıklı bir sahne."

Kutunun kapağını açıyorum. İç tarafta, önce tam tepemizde olduğu için doğrudan yüzüme yansıyan güneşi, sonra da uzun zamandır unutmuş olduğum bir ışıkla parlayan kendi gözlerimi, şaşırarak görüyorum. Yine usta işi inceliklerle işlenmiş çerçevenin ortasında duran küçük aynanın altında, el yazısıyla şunlar yazıyor: "Hamdin Demir'den sevgi ve saygıyla. Hayat yanınızda olsun."

"Hamdin'in dayısı bakırcılar çarşısında usta" dediğini duyuyorum onun, "bunu da senin için ona yaptırmış."

23

Tuhaf bir rüya gördüm. Tuhaftı, çünkü rüyamda Fırat'ı ilk kez görüyordum. Rüya anlatırken en çok mekân tarif etmekte zorlanırdım. En iyi hatırladığımsa renklerdi. Kafa ayarı yapılmamış bir videonun gösterdiği eski bir filmdeki gibi solgun, ara tonlarını yitirmiş, nesnelerden çevreye doğru taşan ve düzensiz renkler... Acınası bir mavilik.

Maviliğin ortasında, üzerinde okul giysisiyle Fırat duruyordu. Bana sözcüklerle, işaret ederek ya da telepati yoluyla, uzun bir yolculuktan yeni döndüğünü anlatıyordu. Kanıt olarak da ayağındaki paralanmış ayakkabıları gösteriyordu. O kadar yoldan yürüyerek mi döndüğünü sorduğumda, hıçkırarak "Hayır" dedi, "bir gemideydim." Etrafa bakmayı akıl edince, zaten bir gemide oldu-

ğumuzu gördüm. Bunu ona söylediğimde kupkuru bir sesle "Hay Allah..." diye mırıldandı, "işte şimdi battık."

Aklıma başka bir şey gelmediğinden, ayakkabılarına ne olduğunu sordum. "Beni bütün gün yürütüyorlar" diye sızlandı, "üstelik Esra'yı bulamadım." Üzülmemesini söyledim. Esra eğer gerçekten de bu gemideyse onu er geç bulacağımızı anlatmaya çalıştım. Dediklerimi duymuyormuş gibi durmadan tekrarlıyordu: "İşte şimdi battık... İşte şimdi battık..."

Uyandığımda iç sıkıntısından havaya uçmak üzereydim. Evde kimse yoktu. Perdeler örtülüydü. Salon yarı aydınlıktı. İkisi de ayrı ayrı birer not bırakmıştı. Fırat yine Harbiye'ye gideceğini, dönüş saatini bilmediğini söyledikten sonra, kâğıdın köşesine büyük bir cesaretle Esra'nın telefon numarasını yazmıştı. Ertuğrul'un notunda da sayfanın üstüne sırayla Fırat'ın, benim ve kendisinin karikatürleri çizilmişti. Fırat ciddi, gözlüklü ve kirpi saçlı, Ertuğrul bir karış sakallı ve dağınık görünüyordu. Bense güler yüzlü ve çilliydim. Başların hizasında duran balonlar, o gün kimin ne yapacağını anlatıyordu: Fırat vapurla karşı yakaya geçecekti. Ben herhalde şehri gezecektim. Ertuğrul'un ne yapacağıysa balondaki soru işaretinden anlaşıldığı kadarıyla, pek belli değildi.

Perdeleri açmak istemedim. Oturdum, karşımdaki duvarı boydan boya kaplayan kitaplığa baktım. Kitap kurdu sayılmazdım. Cahil de sayılmazdım. Evimizde buradaki kadar büyük olmasa da babamın okuduklarından oluşan bir kitaplık vardı. Ben en çok atlaslara bakmayı seviyordum. Ülkeleri ayıran nehirlere ve dağlara, kuzey ve güney kutup çizgilerine, para birimlerine ve yönetim şekillerine saatlerce, sıkılmadan bakabilirdim. Bunun bir okuma sayılıp sayılmayacağını bilmiyorum ama Nepal'in başkentini ya da Çekoslovakya'nın para birimini soran olursa, anında söyleyebilirdim.

Ertuğrul'un gece okuduğu şiiri düşündüm. Bir iki dizesini ve şairin Yunanlı olduğunu hatırlıyordum. Adamın adı aklıma gelmiyor-

du. O dizeleri beğeniyor muyum diye sordum kendime. Bana atlasları hatırlattığı için beğendiğime karar verdim. Fazla şiir okumamıştım. Ama okul kitaplarında gördüklerimden de diğer çocuklar kadar sıkılmamıştım. Kitaplığa yaklaştım. Kitapların raflara, türlerine göre ayrılmış olduğunu gördüm. Şiirleri bulmam zor olmadı. Çünkü koca bir raf onlarla doluydu. Bir başka rafta romanlar, hemen altındakinde fotoğrafçılık kitapları, resim albümleri, öyküler ve yıllıklar manyakça bir sabırla etiketlenmiş, ayrı ayrı yerleştirilmişti. Adı Yunanlı'ya benzeyen şairlerden birinin kitabını rastgele seçtim. Üzerinde "Yorgo Seferis-*Bütün Şiirleri*" yazıyordu. Bunun o şair olup olmadığını bilmiyordum. Kapak resminde gördüğüm adam fötr şapkası ve ciddi bakışlarıyla şairden çok siyasetçiye ya da lise müdürüne benziyordu. İlk sayfalardan, diplomat olduğunu öğrendim. Demek diplomatlar da şiir yazıyordu. Kitabı alıp salonun orta yerindeki kanepeye oturdum. Önce oturarak, sonra kanepede bağdaş kurup, en sonunda da tamamen yayılıp uzanarak ve arada beni yoklayan siyam kedilerinin meraklı bakışları altında, saatlerce okudum.

Hayır, aradığım şair o değildi. Ama buna üzülmedim. Kitabın bende uyandırdığı hissi anlatmak istersem, üzüntü ve sevinç gibi sözcükler doğrusu biraz hafif kalır. Hazırlıklı olmadığım büyük bir gücün karşısında afalladığımı hissettim önce. Herhalde daha önce başka şiirler de okumuş olmak gerekirdi. Bilmediğim bir tarihin hiç tanımadığım delhizlerinde, şakası olmayan bir el tarafından itilip kakılarak dolaştırılıyor gibiydim. Zaman ve mekân duygularım uyuşmuş bir halde, burunları ve adaları aşan gemilerin, lodosla çıldıran gemicilerin ve güvertelerde uğuldayıp geçen sözcüklerin anlatıldığı şiirleri, defalarca okudum.

"Yüz yapraklı gülün kalbine/güneşin mıhlandığı gün ortasında" diye biten son şiirden sonra kitabı kapadım. Yorgo Seferis'in fotoğrafına bir daha baktım. Bir otomobilde çekilmişti. Göğsünden yukarısı görünüyordu. Şair arka koltuğa oturmuş, yanındakinin sorusunu yanıtlıyor gibiydi. Sanki uzaklardan dönmüştü ve karşılayanlara yolculuğun nasıl geçtiğini anlatıyordu. Gözlerinde tahminimi

doğrulayan yorgun bir ifade gördüm. Yılların ya da yolların yorgunluğu... Aklıma, bir yük kamyonunun çamurluğunda görmüş olduğum fosforlu yazı geldi: "Ömrümü yıllara değil, yollara verdim."

Kitabı yeniden açtım ve beni tam kalbimden çivilemiş dizelerden birini bir kere de yüksek sesle okudum: "Dönüşte, yanımızda getirdik/bu kabartmalarını, alçakgönüllü bir sanatın."

Kediler uyukluyordu. Işık, şimdi biraz daha yoğunlaşmış olsa da, yine aynı ışıktı. Tuvaller, iskemleler ve diğer bir iki eşya, aynı yerdeydi. Bense her gördüğümü bana farklı gösteren, acaip bir ruh hali içindeydim.

Bir anahtar kapıda döndü. Sokak kapısından gelen gülüşmelerle birlikte zaman ve mekân duygularım ışık hızıyla geri geldi. Seslerden biri Ertuğrul'undu. Küçük kahkahalarla incelen diğer sesi tanımıyordum. İyice yayılmış olduğum kanepede doğrulup kitabın rastgele bir sayfasını açtım. Kulağım salona açılan kapıda, beni az önce kendimden geçiren sayfalara bu kez boş gözlerle bakarak ayak seslerinin yaklaşmasını bekledim.

Kız uzun boyluydu. Kısa kesilmiş, dalgalı sarı saçları ve bir insana gerekenden çok daha iri gözleri vardı. Küçük bir kararsızlıktan sonra Ertuğrul'un elini bırakıp yanıma geldi. Daha doğrusu, aynı anda ben de ayağa kalkmış ve onlara doğru bir iki sarsak adım atmış olduğumdan, yemek masasının hemen önünde karşılaştık. Abartılı bir heyecanla uzandı, yanaklarımdan öptü. Adının Yeşim olduğunu söyledi.

"Arda benim misafirim" dedi Ertuğrul gülümseyerek, "yakın bir arkadaşımın kardeşi. Eskişehir'den dün geldiler."

Yeşim gözlerini daha da irileştirerek "Yaa, öyle mi?" dedi.

"Ben çıkıyordum tam..."

"Geldik diye rahatını bozma" dedi Ertuğrul. Sonra Yeşim'e döndü, susayıp susamadığını sordu. Hızlı hızlı yürüyerek mutfağa gitti.

Açılıp kapanan dolabın ve şıngırdayan bardakların sesini duyduk.

"Şiir mi okuyorsun?" diye sordu Yeşim. Elimdeki kitaba bakıyordu.

"Okumaya çalışıyorum."

"Yunanlıları sever misin? Çoğu ya diplomat ya da gemici oluyor."

"Aslında bu okuduğum ilk Yunanlı şair. Hatta ilk şiir kitabı. Ama hoşuma gitti."

"Demek hoşuna gitti..." diye kendi kendine mırıldandı. O daha cümlesini bitirmeden, ilgi alanının dışında kaldığımı anladım. Yarım metre kadar geriledi. Gözlerini kısarak, hemen arkamda duran tuvallere baktı. Vücudunu iki yana doğru, sabırsız bir şekilde oynatıyordu. Tuvallerle arasına girdiğimi anlayıp biraz yana çekildim. Hızla gidip birinin önünde diz çöktü. Ellerini, sanki dokunmak istiyormuş da yapamıyormuş gibi, resmin bir karış kadar önünde, çerçeve boyunca dolaştırdı.

"Sen de ressam mısın?" diye sordum.

"Resim öğrencisi diyelim. İnsan bunlara yarım saat bakmakla okulda dört yılda öğrettiklerinden daha çoğunu öğrenebilir."

Ertuğrul, elinde bardaklarla yanımıza geldi. İfadesiz bir yüzle önce bana, sonra da hâlâ resmi incelemekte olan Yeşim'e baktı. Bardağı tutan eliyle yavaşça onun omzuna dokundu. Yeşim, vücudunu resimden isteksizce ayırdı, ayağa kalktı. Yüksek sesle gülerek Ertuğrul'a sarıldı. Ertuğrul meyve sularını dökmemeye çalışarak kızı dudaklarından öptü.

24

Annem suskun. Nedeni belli değil. Gördüklerine hiçbir tepki göstermeden televizyon izliyor. Filmin adı *Üç Tekerlekli Bisiklet*. Erkek oyuncu Ayhan Işık da, kadının adını hatırlamıyorum. An-

nem konuşmaya niyetli gözükmüyor, ona da soramıyorum. Bu kadar sessizleşmesi sık görülen bir şey değil. Ayhan'ın yakalanmamak için çırpınışını, kadının onu saklamak için göze aldıklarını görmüyor sanki. Bir bacağı diğerinin üzerinde, sigara tutan el çeneye yaslı, ekrana sabit gözlerle bakıyor. Aklından geçenleri kestiremiyorum. İçimden bu sessizliğe ortak olmak da gelmiyor. Onunla havadan sudan konuşmaya, gereksiz şeyler yüzünden inatlaşmaya ihtiyacım var.

"Keyifsiz misin?" Fena bir başlangıç değil sanki.

"Sen yokken Fırat aradı."

"Ya. Nasılmış?"

"İyi. Fotoğrafları istiyor."

"Hangi fotoğrafları?"

"Okul, sünnet, eski evde çekilenler, hepsini."

"Ağlıyor musun sen?"

"Bulabildiğimi zarfa koydum. Yarın gönderirsin."

"Başka şey söylemedi mi?"

"Sana da selamı var."

"Eminim vardır. Nasılmış, ne yapıyormuş, anlatmadı mı?"

"Doğru dürüst konuşmuyor ki... Çalışıyormuş."

Saat farkını hesaplıyorum: "O saatte mi?"

"Bilmiyorum artık."

"Bence bu herif iyice hayvanlaştı. İnsan iki kelime konuşmaz mı?"

"Konuştu canım, o kadar da değil."

"Neye ağlıyorsun peki?"

"Ne bileyim, özledim herhalde."

"Onun derdi ne, biliyor musun?"

Yanıt yerine kesik kesik burnunu çekiyor. Ayhan'ın kadının oğluna bisiklet almak için hayatını tehlikeye attığı sahne.

"Onun derdi şu: Dayak istiyor. Uzun zamandır kimse dövmemiş onu. Bu yüzden de yaşadıklarını olup olabilecek en feci şeyler sanıyor."

Kursağımda kalmış konuşma arzum, onun sessizliğiyle birleşip beni kışkırtıyor: "Bir tek onu oraya gönderdiler, sadece o savaştı! Dünyada zorla bir şeyler yaptırılan ilk insan da o tabiî. Ne kadar hayvanlık yapsa yeridir!"

Annem, sessiz. Hatta nasıl oluyorsa, az öncekinden bile sessiz şimdi. Söylediklerim tam tepemizde, avize hizasında asılı duruyor. Kalkıp onları teker teker toplamak, bir şey olmamış gibi yerime oturup filmdeki şu kadının adını düşünmek istiyorum. Bunu yapamadığım için de başımı eğip elimdeki boşalmış yaya bakıyorum.

"Askerlik fotoğraflarını da..."
"Olur anne, yarın gönderirim."

Fırat Cleveland'a iyice yerleştiğinden beri, düzenli aralıklarla ve sürekli bir şeyler istiyor. Önce duygusal bir yanı olmayan, gerekli bazı belgeler gönderildi. Sonra dergiler gitti. Onun ilk yazılarının yayımlandığı edebiyat dergileri babanın titizliği sayesinde yok olmaktan kurtularak bir araya toplanmış ve evde Fırat'a ait küçük bir arşiv oluşmuştu. Lise dergileri, yerel *Sakarya* ve *İstiklal* gazetelerindeki röportajlar, Fırat'tan "genç yetenek" diye bahsedip annemi gözyaşına boğan küçük eleştiriler... İlk sarsıntı, bunlar yollanırken atlatılmış olmalı. Sonra gerisi geldi tabiî: Kitaplar, küçük ve anlamlı eşyalar, giysiler, hatta yatak takımları... Ne yapmaya çalıştığını anlayamıyorduk. Üstelik, arayan kimi zaman Linda oluyordu. Utangaç ve devrik Türkçesi'yle, Fırat'ın ilkokul önlüğünü göndermemiz mümkün mü diye soruyordu anneme. Sonra bu telefonları eden genellikle Linda olmaya başladı. Aslında kızcağızın sıkıntısını anlıyordum. Dünyanın öbür ucundaki birilerinden eski bir okul önlüğünü istemek herhalde kolay değildir.

"Nasıl geçti günün, buluştunuz mu?"

Konuya böyle dank diye girdiği için ona kızmıyorum. Sesinde

en küçük bir ima yok. Konuşma isteğim de henüz kaybolmuş değil: "Evet, çay içtik."

"Adalar'a gitseydiniz."

"Öyle yaptık."

"Gezdirseydin çocuğu. Eskişehir çok güzelleşti, bir sürü yer var. Ya da eve davet etseydin, madem Fırat'ın arkadaşı."

Biraz düşündükten sonra, asıl korktuğum şeyi yapıyor: "Nerede kalıyormuş peki?"

"Bilmiyorum. Otelin birinde."

"O zaman gelsin burada kalsın."

"Ne ilgisi var anne?"

"Niye? Zamanında ikinizin de sürüyle arkadaşı gelip bizde kalmadı mı? Bunun ne farkı var? Haber ver yarın gelsin. Fırat'ın yerinde yatar."

İtiraz edecek gücü bulamıyorum. Tek çare, bir şekilde geçiştirmek: "Şu oynayan kadın kimdi, hatırlıyor musun?"

"Sezer Sezin. Sabah çağır o çocuğu."

25

Onları görmüştüm. İsteyerek olmamıştı. Başıma böyle bir şey ilk defa geliyordu. İnsanları gözetlemeye meraklı değildim. Belki bazı kötü huylarım olabilirdi ama röntgencilik aklımın ucundan geçmezdi. Hayır.

Salondaki sarılma sahnesinden sonra, birlikte yukarı çıktılar. Merdivenlere doğru sarmaş dolaş yürürlerken Ertuğrul dönüp bana baktı. Tuhaf bir bakıştı bu, sanki bir şey için izin istiyordu. O kadar da saf değilimdir, baş başa kalmak istediklerini gayet iyi anlıyordum. Beni şaşırtan, olayın gelişme hızıydı. Eve kadar nasıl dayanmışlardı acaba?

Sonuç olarak, üç bardak dokunulmamış meyve suyuyla yalnız-

dım. Gittim perdeleri açtım, içeri dolan ışık gözlerimi kamaştırdı. Işığı fark eden kediler, tembel hareketlerle yer değiştirdi. Işığın evin içindeki gündelik seyrini biliyor olmalıydılar. Önceden kararlaştırmış gibi, salonun iki ayrı köşesine çekilip seçtikleri gölgelerin içinde kayboldular.

Dörde geliyordu. Çıkmak için uygun bir zamandı. Havanın biraz serinlediğini tahmin ediyordum. Çantamın yukarıda kaldığını hatırlayınca canım sıkıldı. Üst kattaki sevgililer ortalıkta dolaşan biri olsun istemezdi herhalde. Bütün param çantadaydı. Kaldığım odaya sessizce girip çıkabilirdim belki, onları rahatsız etmeden.

Merdiveni parmak uçlarımda çıktım. Üst kata vardığımda, garip bir ses duydum. Derin bir solumayı andırıyordu. Ertuğrul'un sesiydi. Biraz kalınlaşmıştı sanki. Sonra, Ertuğrul'un oda kapısının açık olduğunu fark ettim. Olduğum yerde kaldım. Aklımdan birkaç şey birden geçiyordu: Gerisin geri inmek ya da o kapının önünden sessizce geçip çantayı almak. Sonra çıt çıkarmadan dönebilirdim.

Ne kapıya nasıl yaklaştığımı hatırlıyorum, ne de içeri bakacak cüreti nereden bulduğumu. Ertuğrul, çıplaktı. Sırtüstü yatıyordu. Kızsa soyunmamıştı. Yalnızca gömlek düğmeleri açıktı. Başı Ertuğrul'un belinin hemen altında, kasıklarındaydı. Ertuğrul onu saçlarından kavramıştı. Hafifçe bastırıyor gibiydi.

Duruma tuz biber eken şey de şu oldu: Kız bir an başını kaldırdı ve göz göze geldik. Nefesimi tuttum. Filmlerdeki kadınlar gibi çığlık atmasını bekledim. Oysa o yalnızca gülümsedi. Tatlı, anaç, kendine güvenen bir gülümseyişti bu. Sırtımı döndüm, koşar adım uzaklaştım. Kaldığım odaya ışık hızıyla girdim. Masanın yanında duran çantayı aldım, yuvarlanır gibi indim merdivenleri. Yeniden düşünebilir duruma geldiğimde anacaddeye çıkmış, beni Kadıköy'e götürecek dolmuşu bekliyordum.

Kadıköy'de dolmuştan inince iskeleye yürüdüm. Kalabalığın dünkünden geri kalır yanı yoktu. İnsanların durmadan hareket ederek boş yere canlandırmaya çalıştıkları, tembel bir pazar günüydü. Havanın ağır ağır bulutlandığını gördüm. Belki telaş bundandı. Kimse yaz yağmuruna yakalanmak istemiyordu. İskelede durdum, çevreye baktım. Önümde, Kadıköy'ün bir gün öncekinden haliyle farksız, geniş meydanın ardından birdenbire inceleen sokakları uzanıyordu. Arkamda, deniz vardı. Parmaklıklara yaslanıp baktığımda ince bir yağ tabakasıyla örtülmüş olduğunu gördüğüm, insan kaynayan vapurların halat çözüp bağladıkları İstanbul Boğazı. Boğaz'ın bu havada açık seçik görülebilen karşı yakası, benim için Kaf Dağı'nın ardı gibiydi hâlâ.

Oraya bakıp Esra'yı düşünüyordum. Elimde bizi buralara getiren prenses hakkında hiçbir tarif, güvenilir tek bilgi yoktu. Onun çevresindeki perde kalınlaştıkça, neye benzediğini daha çok merak ediyordum.

Gişeden jeton aldım, kalkan ilk vapura bindim. Yan tarafındaki ahşap sıralara oturdum. Kulak paralayıcı iki üç düdük sesinden sonra demir aldık. Kadıköy uzaklaşırken hiç alışkın olmadığım, sigara dumanıyla karışık iyot kokusu burnuma doldu.

İşte yine başlıyorduk: Saraylar, en azından [redacted] yıllık, koca koca yapılar, surlar, hemen yanından geçtiğimiz [redacted] Kulesi... Bir vapurun güvertesinde durmuş, İstanbul Boğazı'na dalgın gözlerle bakan insanların anlatıldığı öyküler hatırlıyordum. Aynı manzara o insanların iç dünyalarına göre şekilden [redacted] girip sayısız çağrışıma neden oluyordu. Hepsi de güzel [redacted] külerdi. Birbirinden karışık ruh halleri, türlü inceliklerle veriliyordu. Güvertenin öbür ucunda toplanmış turistlerin hiç durmadan resmini çektiği bu güzellik, ruhumun kıyısına kadar [redacted] kalıyordu ama. İçeri girebilmesi için bana belki [redacted] gerekliydi. Şu gördüklerimi daha önce de görmüş olmak, bakınca iyi kötü bir iki özel şey hatırlayabilmek... Bende bunlar yoktu işte.

İstanbul'a işte bu sayede direniyordum.

Karaköy'e yanaşırken, yağmur başlamıştı bile. Yolcular iskeleye atlayıp hızlı adımlarla uzaklaştılar. Karşımda hiçbirinin nereye çıktığını bilmediğim, irili ufaklı sokaklar vardı. Gördüklerim içinde en çok köprü ilgimi çekti. Zaten bir tek onun ne olduğunu biliyordum. İnsanı ıslatan ama serinletmeyen yağmura aldırmadan, filmlerden tanıdığım Galata Köprüsü'ne doğru yürüdüm.

Köprünün ortalarında çoktan sucuk gibi olmuştum. Havadaki nem ağırdı, omuzlarımda yük vardı sanki. İleri baktığımda, Eminönü olduğunu tahmin ettiğim meydanı ve adını hatırlayamadığım büyük camiyi görüyordum. Minarelerin iki yanında, hepsi de geçmiş zamanı hissettiren, yaşlı yapılar vardı.

"Eskişehir" adının nereden geldiğini bilmiyordum. Sahiden eski bir yer olmasındandı belki. Doğup büyüdüğüm şehirde bana yön veren hep şimdiki zamandı. Tatar Mahallesi'nin yoksul insanlarına ya da Odunpazarı'ndaki ahşap evlere baktığımda da değişmiyordu bu. Ama burada, aslolan geçmişti. Hatta biraz fazla böyleydi bu; Galata Köprüsü'nün ortasında durmuş Eminönü'ne bakarken hayatımda ilk defa, saçlarıma değerek akan zamanı hissettim.

İstanbul'un beni asıl korkutan yanı, ortaya çıkıyordu böylece: galiba bu yabancılaşmış olanların "zaman duygusu" dediği şeydi.

Oymalı parmaklıklar arasındaki merdiveni indim. Köprünün altı da üstü gibi canlıydı. Çay bahçeleri ve balıkçılar sıralanmıştı. Yağmur kaçağı insanlar küçük ahşap masalara sığınmış bira, çay ve nargile içiyordu. Kimsenin kimseyle ilgilendiği yoktu. Tuhaf bir yerdi. İnsan her an bir tanıdıkla karşılaşabilirdi sanki.

Diğerlerine göre tenha bir kahveye girdim. Çay ocağına yakın bir masaya oturdum. Önümdeki masada uzun saçlı, kızıl erkekli

bir grup vardı. Herhalde müzisyendiler. Çalgılar duvara yaslıyc Hemen yanımda, iki orta yaşlı kadın çıt çıkarmadan çay içiyord Teypte Barış Manço'nun yeni şarkılarından biri çalıyordu. Dal önce de gelmiştim sanki, hiçbir şey yabancı değildi. Sarışın b oğlan önüme hiç konuşmadan çay koyduğunda resmen sakin v huzurluydum. Hiçbir yerde olamadığım kadar.

Evde gördüğüm şey aklımdan çıkmıyordu. Kızın bakışları öyl kolay unutulacak türden değildi. Onları görmüştüm. Sonuçta, da beni görmüştü. Tanık olduğum şeyin ne olduğunu bilecek ya taydım. Ertuğrul'un sevgilisi de buna aldırmayacak kadar den yimliydi belki.

Kendimi düşündüm sonra: Birkaç yıl öncesine kadar, bu "ker dini düşünme" işini daha sık yapardım. Biraz şuna benziyordu Arkadaşınıza yatıya giderdiniz. Gece, ders çalışma adı altında tü lü şaklabanlıklarla geçerdi. Birlikte müzik dinler, hayal kurar v gizlice sigara içerdiniz. Ev sahibiniz genellikle en yakın arkadaş nız olduğundan, ayrı odalarda yatmak istemezdi insan. Yere ya tak serilir, radyonun sesi kısılırdı. Anne babalara iyi geceler d lendikten sonra sönerdi ışıklar. İki kız bir süre sessiz kalırdı. Pa lavra bir sessizlikti tabiî o, bozulmak için ilk fısıltıyı beklerd Derken, yatakların birinden bir soru yükselirdi. O gün yaşadıkla rınızla ilgili ama üstelenirse daha derinlere de inebilecek sorula dan. Zaten hep de bir üsteleyen çıkardı. Birbirinizin yüzünü gö meden, gözler tavana çevrili, başlar kılıfları yeni yıkanmış yumu şacık yastıklarda, yeni bir konuşma başlardı.

Gündüzkilere hiç benzemeyen bir konuşma olurdu bu. Dah derin, hesapsız, ancak birbirine yatıya giden kızların yürütebil ceği ve tamamen suç ortaklığına dayanan bir konuşma. Arkad şınızın derdini dinler, onu kendi kısacık hayat deneyiminizde ayıkladığınız dertlerle birleştirirdiniz. Derli toplu bir yanıtı ol mayacak kadar genel, atmasyonun her türüne açık ve yarım y malak bilgilerin eksik olmadığı bu sorular, gecenin en özel kısm

mı oluştururdu. Durup dururken "Annelik nasıl bir şey?" diye sorulur ve suskunlaşılırdı mesela. Sonra düşünme fasılı öyle bir uzardı ki, öbür yataktakinin uyuduğundan kuşkulanırdınız. Suskunluğun koyulaştığı bir anda ve içiniz gerçekten de uykuya doğru sürüklenirken, sorunun yanıtı yeni bir soru halinde gelirdi: "İnsan evlenmeden anne olabilir mi peki?"

Bu bir egzersizdi. Duygusal antrenman. Konular kahvaltıda ya hatırlanmaz ya da en saçma kısımlarıyla hatırlanırdı. Konuşulan o kadar şeyden bir iz mutlaka kalırdı ama. Küçük ve sabırlı bir iz. Siz büyürdünüz, o da sizinle büyürdü. Asla öne çıkmazdı. Kendisini belli etmezdi. Yatıya gelecek bir başka kızı ve ışıkların söndürülüp gözlerin tavana çevrileceği yeni bir anı beklerdi. Plaklardaki ses izleri gibi. İğne yerini bulduğunda ikinci bir bellek halinde, derhal çalışmaya başlardı.

Yağmur dinince iskeleye dönüp vapur jetonu aldım. Ne uyduruk bir turist olduğum her halimden belliydi. Büyük yolculukların ya da uzun sürecek maceraların adamı değildim ben. Yeniden aydınlanan denize tembel tembel bakarken, aklıma avcumda yazılı duran rakamlar geldi. Jülide'nin telefon numarası, iyi kötü okunabiliyordu hâlâ. İskelede bir telefon kulübesi gördüm. Cebimde, dünden kalma jetonlar şıngırdıyordu. Telefonun yanına gidip üzerinde "Jeton iade holü" yazan deliğe dikkatle baktım. Arkamdan gelen bir ses, telefon edecek miyim diye sordu. "Hayır" dedim sabırsız yüzlü adama, "buyurunuz, ediniz."

26

O sıcak ağustos günü öğleden sonra, Ertuğrul'la birlikte bizim eve geliyoruz. Annem kapıyı üstünde ne zamandır görmediğim mavi bluzuyla açıyor. Saçlar arkada toplanmış, biraz da makyaj yapmışız galiba. Küçük ve samimi bir törenle tanışıyorlar. Annem bizi salona alıyor, hızla mutfağa koşuyor sonra. Ertuğrul üzerin-

de kim bilir kaç gece uyuyakaldığım koltuğa oturuyor. Sırtında rengi güneşte solmuş bir gömlek var. Onu mühendisten çok dalgın bir öğrenciye benzeten sakal yüzünü yaşlandırmamış.

"Küçük çöreklerden aldırdım" diye sesleniyor annem mutfaktan, "çay da var. Kahve derseniz süt bitmiş, haberiniz olsun."

"Zahmet etmişsiniz" diye mutfağa sesleniyor Ertuğrul.

"Öldüm yorgunluktan" diyor annem gülerek, "kapıcıya dert anlatmak mesele!"

Mutfağa açılan kapının önünde bocalıyorum. İçeri girip anneme yardım mı etsem, dönüp Ertuğrul'un yanına mı otursam. İkisinin karşılaşacağı anı çok merak ediyordum ama bu kadar rahat geçeceği de hiç gelmemişti aklıma.

"Arda, çocuğu yalnız bırakma orada!"

Annem sürekli hareket halinde. Etrafta dönüp duruyor. Uzun zamandır konuk ağırlamamış olduğundan herhalde. Kesme bardaklar çıkartılıyor ve iyice parlatılmış, gümüş bir tepside geliyor çaylar. Üzüm desenli tabaklara paylaştırdığı çöreği az buluyor sonra. Kapıcıyı bir daha çağırmasını güçlükle önlüyoruz.

"Mühendismişsiniz?"

"Evet" diyor Ertuğrul, "inşaatçıyım."

"İşiniz doğudaymış."

"Diyarbakır. Lojman yapıyoruz."

"Güzel yerdir Diyarbakır. Ben bir yıl orada okudum."

"Güzel yer. Şantiyeden çıkmaya zaman olmuyor ne yazık ki."

"Sınıf arkadaşı mısınız Fırat'la?"

"İlk iki yıl hariç hiç aynı sınıfta okumadık. Ama sınıf arkadaşlığından beterdir. Çete arkadaşlığı gibi."

"Belki akşam ararız, siz de konuşursunuz."

"Konuşuruz tabiî."

"Özlemişsinizdir de. Ben çok özlüyorum."

Konuşmanın gidişatı beni şaşırtmıyor. İnsan ilk bakışta Ertuğrul'un değişmiş olduğunu düşünebilir. Sözcükleri dikkatle seçmesi ve annem karşısındaki efendi ve ölçülü duruşu, sizin anda olgunlaşabilmiş bir adamı çağrıştırıyor. Yanıtları kısa, anlaşılır ve sade.

Görünüşteki bu farkın altında, hiç değişmeden duran bir şey var ama. O şey de şu: Ertuğrul'un en büyük numarası, kendisini karşısındakinin gözüyle görebilmesidir. Konuştuğu insanda ne izlenim uyandırdığını ve sözcüklerin gücünü bilir o. Üstelik bunu öyle ustalıklı, o kadar içten yapar ki, daha onun hakkında bir kanıya varamadan tuzağına düşmüş olursunuz. Çoğu insanı sevimsiz kılan bu yeteneği onda görmek nedense kızdırmıyor insanı.

"Çok uzattı bu küskünlüğü" diyor annem, "dün aradı resimlerini istedi."

"Ne yapacakmış?"

"Bilemiyorum... Hay Allah, aslında biliyorum tabiî. Bu evde bir şeyi kalmasın istiyor. Bağlarını koparmaya çalışıyor."

Ertuğrul annemin yüzüne merakla bakıyor: "Bunu niye yapsın ki?"

"Çünkü onu kötü yetiştirdik" diyor annem, gözlerini çörek tabağının kenarındaki peçeteyle kurulayarak, "faydasız bir sürü şey öğrettik. Verdiği her isabetsiz karar, başına gelen her kötü şey hep bizim yüzümüzden."

"Sizin mi?"

"Babasının ve benim. Bilhassa babasının."

"Fırat iyi çocuktur. Biraz fazla duyguludur."

"Tamam. Biz duygulu insanlarız. Birimize bir şey oldu mu hepimiz inciniriz. Kalp kıracağız diye ödümüz kopar..."

"Ve işte bu yüzden" diye karışıyorum söze, "birbirimizle uğraşmaktan, başka şeye zamanımız kalmıyor. İçimize doğru o kadar çok bakıyoruz ki önümüze birisi duvar koysa göremiyoruz. Canımız yanınca da haydi en başa dönülüyor. Daha beter kapanıyoruz. Bu bizim meşhur döngümüz ve Fırat kafa göz yararak da olsa bundan kurtulmaya çalışıyor."

Ayağa kalkıyorum. Çay bardaklarını dizdiğim tepsiyle birlikte mutfağa doğru yürüyorum. Annem arkamdan sesleniyor: "Ne zamandır böyle düşünüyorsun sen?"

"Şimdi aklıma geldi" diyorum, "ikinizi dinlerken."

Taze çaylarla döndüğümde, onları başka şeylerden konuşurken buluyorum ama. Ertuğrul anneme doğuda gördüğü yerleri anlatıyor. Annem de ona ortaokulun bir yılını geçirdiği öğretmen lojmanlarını, Amerikan sinemasındaki Jerry Lewis filmlerini ve genç kızlığını. Ertuğrul anneme hafiften iltifat da ediyor. Çaktırmadan saçlarının ve ellerinin güzelliğini hatırlatıyor ona. Koltukta öne doğru eğilmiş, gözleri annemin gözlerinde, onun her sözünü dikkatle ve gülümseyerek dinliyor. Ben ömrümde Ertuğrul kadar iyi kur yapan adam görmedim.

Akşama doğru, annemin onun yemeğe, hatta yatıya kalması için sürdürdüğü ısrarı güçlükle aşıp kendimizi sokağa atıyoruz. Annem arkadaşlarımızın artık on yedi yaşında kolej öğrencileri olmadığını nedense anlayamıyor. Hem Ertuğrul'la aynı evde uyumak düşüncesi bile karnıma ağrı sokmaya yetiyor zaten. Köprübaşı'na çıkıp Kızılcıklı Mahmut Pehlivan Caddesi'ne doğru, vitrinlere bakarak yürüyoruz. Gökte hem güneş hem de ay var. İnce bir süt kokusu, peşimizden geliyor.

"Çoban hikâyesini biliyor musun?" diye soruyorum ona.

"Eski bir masal mı?" diyor gülerek.

"Bizim bu Fırat arkadaşımız bir gece nöbettedir. Hava müthiş soğuktur. Hatta öyle soğuktur ki nöbet süreleri yarıya indirilmiştir. Karakol çevresinde bir süredir dikkat çekici bir hareketlilik vardır. Herkes gergindir bu yüzden... Sana hiç anlatmadı mı?"

"Hayır."

"Karakol roketatar saldırısına karşı karartıldığından, göz gözü görmüyormuş. Yaklaşan bir şey olsa bile seçebilmek çok zormuş. Fırat karanlığın içinde, titreyerek beklemiş. Bir ara sahiden bir kımıltı görür gibi olmuş. Herhalde bu durumda içerdekilere ha-

ber vermek falan gerekir ama bizimki ya ödlek ya da çok cesur olduğu için, hiç ses çıkarmadan sekiz on adım ilerlemiş. Karaltı da ona doğru ilerliyormuş. Karaltının elinde metale benzeyen, parlak bir cisim görmüş. Korkudan boğulur gibi olmuş. O an paniğe kapılıp tetiğe basmış. Silah sesi duyulunca bütün karakol ayaklanıp o tarafa ateş etmeye başlamışlar."

"Karşılık veren olmuş mu?"

"Olmamış."

"Çobanı mı vurmuş yoksa?".

"Bunu kimse bilmiyor. On üç-on dört yaşlarında bir çocukmuş. Ölüsünü sabah bulmuşlar. Köylüler onun gündüzleri etrafta çobanlık yaptığını söylemiş. Bence onu vuran Fırat değildir. Ya da Fırat'ın vurmuş olma ihtimali diğerlerininkiyle aynıdır. Karanlığa doğru, rastgele ateş açmışlar."

"Sonra?"

"Çocuğun düştüğü yerin az gerisinde yeni kazılmış küçük bir çukur varmış. Elinde o karanlıkta bile parlayan, parlak metalden bir kutu tutuyormuş. Kutuyu açmışlar, içinden beş milyon lira çıkmış."

"Beş milyon..."

"Komutanlardan biri oraya çocuk için bir mezar yaptırmış. Ailesini bulamamışlar. Kimse de gelip sormamış. Sonra o karışıklıkta kutuya ne olduğu da bilinmiyor. Fırat bağıra çağıra uyandığı gecelerde rüyasında o çocuğu gördüğünü söylerdi. Kan içinde bir yüzle gelip parasını istiyormuş."

"Annen biliyor mu bunu?"

"Hayır tabiî ki..."

Başka şey sormuyor. Ben de söylemiyorum. Belli bir yöne gitmediğimiz de artık ortada. Oteli kentin bu yanında değil çünkü. Köprübaşı Meydanı'nı istasyon yoluna bağlayan caddede yan yana, amaçsız yürümek insana iyi geliyor. Satıcıdan çekirdek alıyoruz. Birazını kendi avucuna döküp külahı uzatıyor.

"Annene bayıldım."

"Belli oluyor. O da seni sevdi zaten."

"Keşke onu daha önce tanısaymışım. Evlenme teklif ederdim."

"Eminim yapardın."

"Kabul eder miydi?"

"Sanmam. Aslında hiç tipi değilsin."

"Nereden biliyorsun?"

"O benim annem. Hem sen fazla hareketlisin. O babam gibi sakinleri sever."

"Ama hoşlandı benden, değil mi?"

"Çünkü hile yaptın."

"Nasıl?"

"Olduğun gibi davranmadın. Ağırbaşlı adam rolü yaptın."

"Ağırbaşlı değil miyim?"

"Beni güldürme."

"Ama yıllardır görüşmedik. Belki değişmişimdir?"

"Valla zamanında seni o kadar çok gördüm ki en fazla ne kadar değişeceğini herhalde tahmin edebilirim."

"Emin değilsin yani."

"Emin değilim demedim."

"'Herhalde' dedin. Şu durumda, değişmiş de olabilirim. Belki başımdan korkunç olaylar geçti ve sonunda tamamen farklı biri oldum. Sonra yıllar beni yıpratmış, zamanhuylarımı değiştirmiş ve Beşiktaş'ın şu hali beni futboldan soğutmuş da olabilir. Böyle şeyler oluyor hayatta."

"Bence saçmalıyorsun."

"Ben de seni özledim."

Koluna giriyorum. İki yanımızdan insanlar akıyor. İçimdeki bulutların aralandığını duyuyorum. Doğup büyüdüğüm şehrin en işlek caddesinde kol kola yürüdüğüm bu sakallı tip, ne olduğunu bilmediğim bir şeyi bana geri veriyor. Hem de hiçbir özel çaba harcamadan yapıyor bunu.

"Neden geldin Ert?"

Boştaki avucunda biriktirdiği kabukları yol kenarındaki bir çöp kutusuna sallıyor: "Seni görmek için tabii."

27

Bostancı'da dolmuştan indim ve peşime bir adam takıldı. Hava daha kararmamıştı. Biraz zaman öldürmek için yolu uzatmak istemiştim. Şehir turum tahmin ettiğim kadar uzun sürmemişti. Eve erken dönüp Ertuğrul Bey'i yine uygunsuz bir durumda yakalamak da herhalde anlamsız olurdu.

Adam, demiryoluna doğru giden sokakta yolumu kesip bozukluğum var mı diye sordu. Dilenciye benzemiyordu. En fazla otuzunda falan olmalıydı. Gayet güçlü kuvvetli bir hali vardı. Sıcağa rağmen eski, yünlü bir kazak giymişti. Gözlerine baktığımda, hiç beklemediğim bir duyguya kapıldım. Koyu, karanlık gözlerdi bunlar ve ağzındaki yayvan gülümsemeyi yalanlayan bir katılıkla bakıyorlardı. Doğal davranmaya çalıştım. Bozuklukları nereye koymuş olabileceğimi düşündüm. Elimi attığım ilk cepten çıkan demir paraları uzattım. Kımıldamadı bile. Bu da bana artık korkmam gerektiğini hissettirdi. O güne kadar duymamış olduğum bir sesle, hiçbir sözcüğe hiçbir vurgu yapmadan bana şunları söyledi: "Kente çalışmak için geldim. Ama aylardır işsizim. Üç kuruş para için her şeyi yapabilecek haldeyim."

Bozuklukları eline tutuşturdum. Yürümeye başladım. Elli metre kadar sonra dönüp baktım. Hâlâ aynı yerde duruyordu. Parayı tutan eli bile henüz aşağı inmemişti ve Tanrım, dosdoğru bana bakıyordu.

Başımı çevirdim. Ayak seslerim hızlandı. Sanki doğma büyüme buralıymışım, evim de şuracıktaymış gibi davranarak, kararlı adımlarla ilerledim. Köşeyi dönüp bir sonraki sokağı yarıladığımda, izlendiğimden emindim artık. Başımı çevirecek olsam anladığımı anlayacaktı. Hiç gerekmediği halde birlikte durumun adını koymuş olacaktık böylece: "Beni izliyorsun. Senden korkuyorum."

Biraz daha kalabalık bir sokağa ulaşabildiğimde, karşıma çı-

kan ilk vitrinin önünde durdum. Bir nalbur dükkânıydı. Raflara dizilmiş boya kutularına soluk soluğa baktım. Sonra karşı kaldırımda, tam da benim hizamda duran adamın camdaki yansımasını gördüm. Kalbim çatlayacak gibi çarpıyordu. İşin tuhafı, adam gerçekten de benden çok vitrinle ilgileniyor gibiydi. Beni öldürdükten sonra cıvata falan almayı düşünüyordu herhalde.

Dükkânda tezgâhtar bir oğlan ve arkalardaki rafları düzenleyen yaşlıca bir adam vardı. Bir an aklıma onlardan yardım istemek geldi. Ama böyle bir durumda konuya nasıl girilir bilmiyordum. Parmağımla karşı kaldırımı gösterip bir şeyler yapmalarını istemeliydim belki.

Tezgâhtar ayağa kalkıp ne arzu ederim diye sordu. Çivi istediğimi söyledim. Resim asmak için çivi alacaktım. Üç milyon tane kadar. Dükkânın acıklı ve loş bir havası vardı. Çekmecelerden birini açıp bana beton çivilerini gösteren oğlandan bir iki yaş küçük olmalıydım. İnce, çelimsiz bir yapıdaydı ve cüssesinden beklenmeyecek kadar gür bir sesle konuşuyordu.

Göz ucuyla dışarı baktım. Adam, oradaydı. Başımı kesinlikle o tarafa çevirmeden mahalleye yeni taşındığımızı ve yarın yeniden gelip boya alacağımı falan söyledim. Evin yerini anlatmak ister gibi ama aslında dışarıdaki manyağı gösteren el kol hareketleri yaptım. Çıkarmış olduğu bir avuç çiviyi kâğıda sarmaya çalışan çocuk arada gösterdiğim tarafa bakıp başını sallıyordu. Biraz daha şaşkın, telaşlı ya da öfkeli görünse ölürdü sanki. Durumu anlamasını beklemiyordum ama dışardakini hiç olmazsa tedirgin edebilseydi keşke.

"Karşı kaldırımdakini tanıyor musunuz?"

Rafları düzenleyen yaşlıca adamın sorusu, hâlâ hangi akla hizmet için koruduğumu bilmediğim direnci un ufak etti. Gözlerim dolu dolu, bilmediğimi söyledim.

"Deminden beri bakıyor da..."

İçimdeki tel boşalmıştı. Hıçkırarak ağlamaya başladım: "Caddeden beri beni izliyor. Ne istediğini bilmiyorum ama çok çok çok çok korkuyorum. Yardım edemez misiniz?"

Adam merdivenlerden ellerini önlüğüne silerek, ağır ağır indi. Gözü hâlâ dışarıdaydı: "Çıkıp herifi dövemem. Fazla yaşlıyım." Sonra eliyle tezgâhtaki oğlanın omzunu tuttu: "Bunu da bıraksam gider kendini öldürtür. Ben de çıraktan olurum. Yani bir hayrımız dokunmaz sana. Telefon şurada. İstersen ara, gelip seni alsınlar. Bir çayımızı içersin."

Numaraları titreye titreye çevirdim. Evde birisi olsun diye dua ediyordum. Telefon altı bin kez çaldıktan sonra açıldı. Ertuğrul'un uykulu sesini duydum. Henüz uyanmıştı. Ne dediğimi anlamakta zorlanıyordu. Konuşurken yine ağlamaya başladım. Sonunda ahizeyi, adres tarif etsin diye tezgâhtar çocuğa verdim. Adamın uzattığı mendille burnumu silerken karşı kaldırıma baktım. Kimse görünmüyordu. Gitmişti. Yoktu. Kaybolmuştu.

"Sen yine otur bekle" dedi yaşlı nalbur, "hiç belli olmaz. Burası İstanbul."

Ertuğrul kapıda yarım saat kadar sonra ve gülümseyerek belirdi. Soğumuş çay bardağını bırakıp beni bile şaşırtan bir sevinçle fırladım. Koşup nalbur ve çırağının gözleri önünde sarıldım boynuna. Neye uğradığını şaşırmış Ertuğrul durumun gerektirdiğini yaptı ve saçlarımı okşadı. İyice su koyuvermiştim artık, manyaklar gibi ağlıyordum.

"Adam kardeşinizi iyice korkutmuş" dedi nalbur, Ertuğrul'a. Sonra da tezgâhın yanında duran çantamı aldı, kibarca uzattı.

Eve vardığımızda, ortalık yeni kararıyordu. Ertuğrul yol boyu

sululuk yapıp beni güldürdü. Biraz yatışır gibi oldum. Adama gidip "Kusura bakma kardeş, benim sapığım var" deseymişim keşke. Bu sonradan o kadar komik görünmeyebilir tabiî ama elini omzuma atmış, beni az önce ecel terleri döktüğüm sokaklardan eve doğru götürürken ne yalan söyleyeyim, ilaç gibi geldi.

Yemek için Fırat'ı beklemeye karar verdik. Yeni bir şey yapmayacaktık zaten, dünden kalanı ısıtsak üçümüze yeterdi. Şarap içer miyim diye sordu. Yetişkin geçinenlerin bu tür teklifleri geri çevirmediğini bildiğimden ve çocuk gibi görünmekten her yeniyetme kadar korktuğum için, içerim dedim. Azıcık gevşemek iyi gelirdi.

Kadehlerimizi aldık, karşılıklı oturduk. Kediler gizlendikleri yerlerden çıkıp kucaklarımızı paylaştılar. Hafif aralık duran camdan sızan serinlik, yüzümü okşuyordu. Tavandaki küçük spotlar salonu sarıya kaçan, güçlü bir ışıkla dolduruyordu. Yorgo Seferis'in kitabı dövme demir sehpanın üstünde, sabah bıraktığım yerdeydi. Ertuğrul ilk yudumunu aldığı kadehi sehpaya bıraktı, kitabı eline alıp dalgın dalgın karıştırdı.

"Öbür Yunanlı'nın adını hatırlayamadım" dedim.

"Hangi öbür Yunanlı?"

"Dün akşam şiirini okuduğun."

Bir an, hatırlamak olanaksızmış gibi kaşlarını çattı. Biraz düşündükten sonra, elindeki kitabı yeniden sehpaya koydu. Gülerek "Konstantin!" dedi. "Konstantin Kavafis!"

"Evet. Şiiri bir türlü aklıma gelmedi."

"Şiir seviyor musun?"

"Ne desem bilmem. Pek okumuşluğum yok."

Kadehiyle sehpada duran kitabı gösterdi: "Bunu okudun ama..."

"Bütün sabah elimdeydi."

"Sevdin mi peki?"

"Galiba. Yani sevdim demek de şimdi hafif kaçacak. Ama etkilendim. Çok etkilendim."

"Demek ki sevmişsin. Sonuçta ya seversin ya da sevmezsin. Daha karışık cümleler kurmak şart değil."

"Karışık cümleler kurmaya çalışmıyorum."

"Biliyorum" dedi gülümseyerek, "biliyorum..."

28

Biletim yarına. 12.30, Otogar, 7. peron, 15 numara. Çekmeceyi kapatıyorum. Aylardır dolabın tepesinde duran bavulu indiriyorum. Başıma toz yağıyor. Aslında Ali'nin bavulu bu. Kalın, dayanıklı bir deriden ve erkek işi bir görüntüsü var. Yatağa koymadan, yüzünü ıslak bezle siliyorum. Evin dört yanından topladığım eşyamı büyüklük sırasına göre dizip yerleştirmeye başlıyorum. Annem hazır kuvvet olarak kapının önünde durmuş, sigara içerek beni izliyor.

"Ali'yi arayacak mısın?" Dikkatle avucuna silkiyor külleri.

"Ararım" diyorum.

Ertuğrul'la vedalaşmadık. Otelin önünde ayrılırken yarın da görüşecekmişiz, hatta sonraki günler de birlikte geçecekmiş gibi, şöyle bir bakıştık yalnız. Böyle durumlarda söylenmesi gereken hiçbir şey söylenmedi. Bindiğim taksinin kapısını kapatıp gülücükler saçarak "Anneni benim için öp" dedi. Oysa gideceğimi biliyor. Bunu ona baştan söyledim.

"Çocuğu doğru düzgün ağırlayamadık."

Önce havluyu mu koysam, çamaşırları mı?: "Valla hiç şikâyeti yoktu..."

"Benim de çenem düştü, sıkılmamıştır inşallah."

"Merak etme anne, sıkılmadığına şüphem yok."

"Yemeğe kalmadı ama?"

"Bir dahaki sefere kalır."

Biten sigarayı söndürmek için kapıdaki yerinden ayrılıp salonun derinliklerinde kayboluyor. Gelirken bu kadar eşya getirmiş olamam. Çoğalmışlar sanki. Sıra pantolonlara geldiğinde annem yeniden beliriyor.

"İlginç çocuk ama."

"İlginçtir sağ olsun."

"Biraz Fırat'ı hatırlatıyor. Görünüşü değil ama. Hali tavrı."

"Yapma anne... Hiç ilgisi yok."

"Var, var... Onun gibi, sezdirmeden yakalıyor insanı. Aslında baban da öyleydi. İlk görüşte dalgın, uçarı dersin ama o her şeyin farkındadır. Belli etmez."

Son pantolonu da katlarken beni gülme alıyor: "E, bağlayalım bari başınızı."

"Gülme. O çocuğun sıkıntısı var."

"Onu da mı konuştunuz?"

"Bir şey konuşmadık ama anladım. Yay gibi gergin. Arada dalıp gidiyor. Çok hareketli olduğundan belli olmuyor ama dediğim gibi, var bir sıkıntısı."

Bavulla uğraşmaktan sıkılarak yatağa oturuyorum: "Bilmiyorum anne, bir şey anlatmadı."

"Böyle tipler anlatmaz ki zaten..."

İstanbul'daki evi arıyorum. Telefon yanıt vermiyor. Ali'yi bu sefer evde bulamamak sevindiriyor beni. Bari şu son geceyi dışarda bir yerlerde geçirsin. Kimlerle olabileceğini düşünmeye çalışıyorum. Hayatın farklı dönemlerinde edinilmiş bütün o eş dost topluluğu bir bir gözümün önüne geliyor. Arada birlikte rakı içilip fasıl geçilecek, kendi halinde insanlar. Zaten tanımadığım hiçbir arkadaşı yok.

Şaşılacak kadar net bir sahne: Gebeliğimin artık son ayları. Ara, Karin ve Kurtcebe'yle birlikte, eski evdeki büyük sehpanın etrafındayız. Ut, tambur ve keman çalınıyor. Ültrason, oğlumuz olacağını daha yeni söylemiş. Yakın geleceğin yakışıklı babası,

kadehini boşlukta ağır ağır gezdirerek "Git artık..." diyor: "Git, kendini çok sevdirmeden."

Yüzünde yıllar önceki o tıp öğrencisinin utangaçlığı var. Gözlerine yeni eklenmiş acemi bir sevinçle ve her zaman pek beğendiğimiz sesini alçaltıp yükselterek, sevgili karısı için, onun sevdiği şarkıyı söylüyor. Dışarda şubat ayı bütün hoyratlığıyla sürdüğünden, pencereler sımsıkı kapalı. Küçücük salonu kaplayan iki şey var: Buğu ve ağırbaşlı bir sarhoşluk.

"Çok tuttu mu resimleri yollamak?"

Bu akşam film yok. İspanyolca bir kanalda, yengeçler hakkında belgesel izliyoruz. Arada yengeç göstermeyi bırakıp konunun uzmanı olduğunu sandığım birileriyle röportaj yapıyorlar. Tek sözcük anlaşılmıyor. Onlar röportaj yaparken, annem de kanal değiştirerek daha ilginç bir şey arıyor.

"Hayır. Ne tutacak ki zaten?"

"Canım çıkıyor kapıcıyı yollayana kadar. Cebinden veriyor sanırsın."

"Biliyor musun anne, bilgisayarın olsa resimleri dakikada yollardık Fırat'a."

"Niye bilgisayarım olsun ki benim?"

"İşte bu işler için. Resim yolla. Mektup yaz. Dakika bile sürmüyor artık."

"Ben onu açıp kapamayı öğrenene kadar herhalde asır geçer."

"Ben sana öğretirim."

"İstemem. Millet sapıklık yapıyormuş orada."

"İyi ya, sen de yaparsın."

Annem nedense yarın gidecekmişim gibi davranmıyor. Bu kadar zamandan sonra inanmıyor herhalde. Eski evdeki o akşamdan, bir tek kendimle ilgili şeyleri hatırlayamıyorum. Ut, tambur ve keman birbirine sataşır, Ali o şarkıyı söylerken ben ne yapı-

yordum? Neler vardı aklımda? Yaklaşan doğum beni korkutuyor muydu?

Önümde bütün gece duran o tek bardak meyve suyunu hatırlıyorum yalnız. Şarkıysa düşündükçe belirginleşiyor.

Git artık, kendini çok sevdirmeden.

29

Saatler geçti, Fırat gelmedi. Endişelenmeye başladık. Hem karnımız da acıkmıştı. Karar veremiyorduk. Esra'yı arasa mıydık? Fırat'ın telefon numarasını yazdığı kâğıt, hâlâ masanın üstündeydi. Telefon etmeye ikimiz de yanaşmıyorduk. Ama tembel piyano müziğiyle iyice mahmurlaşmış salonda oturmuş havadan sudan konuşurken, sonunda birimizin o telefonu etmek zorunda kalacağı belliydi. Esra konusunda Ertuğrul'un da benim gibi huzursuz olduğunu, şaşırarak fark ettim.

Tanışıyor olmalıydılar. Sonuçta hepsi aynı okuldaydı. İnsanın okul arkadaşını aramasında bir tuhaflık olamazdı. Hele böyle bir nedenle. Bense resmen dış kapının mandalıydım. Kızcağız varlığımdan bile habersizdi.

"Arkadaşın çok tatlıymış."

"Yeşim mi?"

"Yeşim'di değil mi adı? Bizim sınıfta iki tane Yeşim var."

"Onlar böyle değildir umarım."

"Niye? Yeşim nasıl ki?"

"Aslında akıllı bir kız. Zannettiği kadar değil ama. Beni kullanarak babama ulaşmaya çalışıyor. Bazı sanatçılar babamın sözlerine aşırı önem verir. Onun on sekiz yaşında ve adı Yeşim olan bir ressam adayını desteklemesi, bu kız için büyük şans olur. Kızın derdi bu. Hesap ortada."

"Baban böyle bir şey yapar mı peki?"

"Hayatta yapmaz."

"Öyleyse?"

"Ne olacağını söyleyeyim: Kız ders almış olacak. Bu onun aklını başına getirir mi bilmem ama sonuçta öğreneceği şeyi başka yerde öğretmedikleri kesin."

"Nedir o?"

"Dolap çevirmemek. Efendi olmak."

"Onunla cezalandırmak için mi birlikte oluyorsun?"

"Hayır. Güzel bir kız olduğu için."

Ertuğrul içini çekerek ayağa kalktı. Kucağında uyuklamakta olan kedi, pençeleriyle hâlâ tutunduğu tişörtten söktüğü iplik parçalarını da beraberinde götürerek, panik içinde yere atladı.

"Ben acıktım" dedim, "daha bekleyecek miyiz?"

"Artık bir telefon etsek iyi olur herhalde."

Döndü, telefona yüzünü buruşturarak baktı. Esra'dan hoşlanmıyor olabileceğini de ilk o zaman düşündüm. Konuşmamız aklımda ekşi bir tat bırakmıştı. Durup dururken beni huzursuz eden neydi, anlamıyordum. Ertuğrul telefonun durduğu rafa ağır çekimde yaklaştı, numarayı çevirdi. Yanıt beklerken bir yandan da gömleğinin artık kopmaya yüz tutmuş düğmesiyle oynuyordu.

"Esra?"

Bunu kısa bir sessizlik izledi.

"İyiyim, iyiyim..."

Daha uzun bir sessizlik...

"Ya, evet. Orada mı hâlâ?"

Bir sessizlik daha... Çatılmış kaşlar...

"Öyleyse gelir şimdi. Gecikince arayayım dedim."

Yine sessizlik... Düğmeyle oynayan eller...

"Tabiî, tabiî... Görüşürüz, iyi geceler."

Kapattıktan sonra gidip pencereden baktı. Fırat, Esra'nın evin-

den son vapura yetişmek üzere çıkmıştı. Yetişebildiyse, şimdi gelir demekti. Gökte dolunay vardı. Bir iki tüysü bulut, ayışığında parlıyordu. Kucağımda gerinen kediyi okşamayı bırakıp alabildiğim kadar derin bir soluk aldım: "Sence Esra nasıl bir kız?"

Ertuğrul hemen yanıt vermedi. Alnını cama yapıştırmış, sokağı görmeye çalışıyordu. Gömleğinden sarkan düğmeyi biraz daha çekiştirdi, bir iki kurcalamadan sonra elinde kalınca da çok şaşırmış gibi baktı düğmeye. Sonra bana döndü, gülümsedi:

"Hadi, yemeği ısıtalım."

Yanımdan geçip mutfağa gitti. Bunun aslında gayet açık bir yanıt olduğu belliydi. Ama merak beni kamçılıyordu. Sanki azıcık üstelesem sonunda Esra hakkında elle tutulur bir şeyler öğrenebilecektim. Benim kediyi karnından hafifçe tuttum. İtiraz eden mırıltılarına aldırmadan, dikkatle kaldırıp yere bıraktım.

"Esra'yla pek yakın değilsiniz galiba."

Ertuğrul tencereyi açmış dünden kalan pilava bakıyordu: "Haklısın, değiliz. Bu yemek yetecek mi bize?"

"Peki onu sevmiyor olabilir misin?"

Tencere kapağını hiç de gerekmeyen bir gürültüyle yerine yerleştirdi: "Sevmek sevmemek başka şey. Güvenmiyorum diyelim!"

O an kendimde başka bir soru soracak cesareti bulamadım. Uzanıp davlumbazın üstünde duran çakmağı aldı, sıkıntılı bir sesle "Hadi" dedi, "adam neredeyse gelir..."

Yemekler ısınırken Ertuğrul'la başka bir şey konuşmadık. Düşüncelere gömülü bir halde, ses çıkarmadan Fırat'ı bekledik. On dakika kadar sonra geldi. Dünkünden de kötü görünüyordu. Mut-

fak tezgâhına yaslandı, sigara içerek bir süre bizi izledi. Ertuğrul'un elime tutuşturduğu tabakları sofraya taşırken beni durdurdu.

"Bana tabak koyma."

"Tok musun?"

"Yiyecek halde değilim hiç."

Ertuğrul "O halde sofra kurmaya da gerek yok" dedi, "herkes tabağını alır yer."

"Eskişehir'e telefon ettin mi?"

"Hayır. Dün aramıştım zaten."

"Yine yoklasaydın keşke. Bir şeyden şüphelenmesinler."

Normal davranmak için gösterdiği çabayı anlıyordum. Durumu eğer göründüğü kadar kötüyse, daha abuk sabuk şeyler de söyleyebilirdi. Sesimi çıkarmazdım.

"Şüphelendikleri falan yok" dedim gülerek, "kafa dinliyorlar herhalde."

"Olsun. Yarın ara."

Ertuğrul bana üstünde köfte, pilav, biraz da yeşillik olan bir tabak verdi. Kendi tabağıyla birlikte beyaz şarap şişesini ve özenle seçtiği üç kadehi de eline alarak merdivenlere yürüdü. Başıyla "Haydi" anlamına gelen bir işaret yaptı: "İzleyin beni!"

Önümüze düşüp bizi üst kattaki geniş bir odadan geçirdi. İçerdeki iki kişilik yataktan, burarın anne ve babasının odası olduğunu anladım. Aynı hızla yürüyerek tam karşımızdaki bordo renkli perdeleri iki yana çekti ve terasa açılan büyük camlı kapıyı gördük.

Teras, evin diğer cephesindeydi. Görünenler, kaldığım odadan bakınca gördüklerime benziyordu. Ufka doğru, fire vermeden sıralanmış apartmanlar. Pencerelerde kırpışan irili ufaklı ışıklar. Kendilerini don gömlek balkona atmış serinlemeye çalışan insanların ufak kıpırtıları... Bütün pencereler açık olduğundan, şehir-

deki tüm radyo ve televizyonlardan yükselen sesler tuhaf bir karışım halinde, bize kadar geliyordu. Terasın üç yanı, çevremizdeki apartmanlarla kapalıydı. Karşımızdaki, şehrin ışıklarına bakan açıklığın bir ucundan diğerine iki sıra ip gerilmişti. Ertuğrul'un olduğu hemen anlaşılan birkaç parça çamaşır, ipin üstünde sallanıyordu. Ortada ahşap bir masa ve onu çevreleyen demir iskemleler vardı.

Tabağı ve bardakları masaya bırakıp telaşla iplere gitti, çamaşırları toplayıp yine aynı aceleyle döndü ve içeri girdi. İskemleler serindi. Demir bacaklarıma değdiğinde tenime geçen soğuk hoşuma gitti. Bir iki dakika sonra, Ertuğrul elinde sigara paketi ve çakmakla döndü.

"Bütün gece donlarıma bakmak istemezdiniz herhalde."

Fırat konuşsun diye bu kez daha da fazla uğraştık. Biz konuya yaklaşmaya çalıştıkça o uzaklaşıyordu. Bizi duymuyor gibiydi. Kesinlikle bitmiş bir insana benziyordu. Kısa ve yarım yamalak yanıtlar verirken sesi güçsüz ve ağlamaklıydı. Ona baktım ve dünyada aşk acısı diye bir şey gerçekten varsa, onun bu olabileceğini düşündüm.

"Bir başkasının varlığından kuşkulanıyorum" dedi, yarım saatlik çabamızın sonunda.

Ertuğrul'la bakıştık. Bu kez daha hazırlıklıydık. Önce davranıp sigarasını yaktım ve bunu da nereden çıkardığını sordum.

"Şu Amerika meselesi... Buna bu kadar kafayı takmış olması hiç normal değil."

Biz iki konu arasındaki bağı kavramaya çalışırken o konuşmaya devam etti: "Orada onu bekleyen biri varmış gibi geliyor bana."

Gözleri dolu doluydu. Ertuğrul isteksiz bir yanıt vermek üzere

ağzını açtığında, terası aydınlatan karpuz şeklindeki lambanın söndüğünü gördüm. Sonra ufka doğru sıralanan apartmanların ışıkları da bloklar halinde söndü. Balkonlardaki insanlardan bıkkın bir "Aaaaa!" sesi yükseldi.

30

Bazen, ihtimaller arasında bocaladığımızda, hayatın akışı yerimize karar verebiliyor. Öyle gösterişli ve herkesi kendine baktıran bir biçimde yapmıyor üstelik bunu. İlk bakışta önemsiz gibi görünen seçeneklerden birini işaretliyoruz ve geri kalanı, yaşam mekaniğinin gizli bir işleyişiyle, kendiliğinden oluveriyor.

Annem güzel bir uğurlama kahvaltısı hazırlanmış. Eskiden bu görev babamındı. Pazar günleri hepimizden önce uyanır ve alışverişe çıkardı. Pazar sıkıntısı, çoğu baba gibi onun da üstüne karabasan gibi çökerdi çünkü. Bunu sanki evdeki varlığını bağışlatmak için yapardı.

Üstelik, bu işte uzmanlaşmıştı da. Çoğu dükkânın kapalı olduğu o yarı ölü tatil günlerinde nerede ne bulunur, çok iyi biliyordu. Yatağımızda uykuyla uyanıklık arasında gidip gelirken dış kapının tıkırtısını uzaktan duyar, "Yargıç Bey"in eli kolu torbayla dolu döndüğünü anlardık. Bizi alışmış olduğumuz bir düşe sürükleyen ve haftanın hiçbir günü göremediğimiz kadar çok yiyecekle dolu sofraya oturduğumuzda, babam uzun süre bir şey yemez, annemin tüm şikâyetlerine rağmen yaktığı sigarayı tüttürerek bizi izlerdi.

Kahvaltı, annemin sorularıyla bölünen bir sessizlik içinde sürüyor. Kimlik, banka cüzdanı, anahtar gibi, unutulması başa iş açabilecek şeyleri çantaya koydum mu diye soruyor. Ona yanıt yetiştirirken, bir yandan da masanın öbür tarafına serili gazeteye bakıyorum. Bir gün önce olup bitenleri, kendimi zorladığım bir il-

giyle anlamaya çalışıyorum. "Seni bekleyen dünya bu" diyor içimdeki ses, "kapıdan çıktığında bunlarla karşılaşacaksın..."

Biz sofrayı toplarken saat on bire geliyor. Evdeki bu son anları nasıl geçireceğimi hiç bilemiyorum. Hiçbir şeyi filmleştirmek niyetinde değilim. Galiba annem de değil.

Telefon etmem gerekiyor. Daha doğrusu, telefonlar. Ahizeyi kaldırdığımda, önce hangi numarayı çevireceğimi bilmediğimi fark ediyorum. Annemin radyosundaki uykulu tambur, adını bilmediğim bir bestenin giriş taksimini çalıyor. İstanbul'u, Ali'nin çalıştığı kliniğin numarasını tuşluyorum. Karşıma çıkan güleç sesli kız, Ali Bey'in henüz gelmediğini söylüyor. Pazar günleri daha geç gidiyor işe, hatırlıyorum. Şimdi, yolda olmalı.

Cep telefonlarından kayıtsız şartsız nefret ettiğim için, Ali'yi aramayı erteleyip bu kez Ertuğrul'un kaldığı oteli deniyorum.

"Ben de seni arayacaktım" diyor, en gülümseyen sesiyle.
"Bugün gidiyorum. Biliyorsun, değil mi?"
"Evet. Zamanın var mı?"
"Ne için?"
"Uğrar mısın?"
"Bilmiyorum. Zor görünüyor."
"Sana söyleyeceklerim vardı."
"Telefonda olmaz mı?"
"Olmaz. Gelirsen sevinirim."

Bir sessizlik. Göz ucumda, mutfakta bulaşık yıkayan annemin gölgesi. Benimkine benzer bir ses "Tamam" diyor, sonra, "ama uzun kalamam, haberin olsun."

Telefonu kapatıyorum, annem içeri giriyor. Koltuğuna oturup hiç konuşmadan, kapalı televizyonun ekranına bakıyor. Başladığını hissettiği filmin nasıl gelişeceğini düşünüyor herhalde. Gözü-

nü o sinek yeşili ekrandan hiç ayırmadan "Çıkacaksan yağmurluğunu giy" diyor, "hava bugün kapalı."

Annemin yağmuru ilk damlalarını serpiştirirken Erşen Otel'in kapısından giriyorum. Dışarıdan bakıldığında silik bir taşra oteline benzeyen yapı içine girildiğinde kendince renkleniyor, bir genişlik kazanıyor. Danışmadaki adam eliyle lobinin öbür ucunda oturan Ertuğrul'u gösteriyor. Aynı anda o da beni görüyor zaten. Hızlı adımlarla birbirimize yaklaşıp duramadıkları için çarpışan iki tekne gibi sarılıyoruz.

Sarılıyoruz...

Gözeneklerimi dolduran taze süt kokusunu içime çekiyorum. Ertuğrul'un beyaz tişörtlü omzunun üzerinden baktığımda şunlar görülüyor: eski moda koltuklar, karşı duvarı boydan boya kaplayan ve insana gayet anlamlı bir biçimde yirmi yıl öncesini hatırlatan amerikan bar, barın iyice sararmış aynası ve aynayla şişelerin arasından bölük pörçük seçilen hayalimiz. Kırkında bir kadın ve sakallı bir adam. Onu yavaşça itip yüzüne bakıyorum. Bir zamanlar yalnızca kendime ait sandığım o ifade, şantiye güneşiyle kararmış yüzündeki yerini alıyor.

Cam kenarındaki masalardan birine oturuyoruz. Öğle tatiline çıkmış fabrika işçileri, yoldan bisikletleriyle geçiyor. Dosdoğru gidildiğinde bu yol insanı stadyuma kadar götürür. Daha ilerdeyse çocukluğumuzun uzak mahalleleri olan Regülatör ve Bademlik vardır. Otobüs terminali, diğer yandadır. Şehirden ayrılan otobüsler zaman kaybetmemek için buradan önceki son ayrımdan saparlar.

"Konuya dank diye gireyim mi?"

"Gir. Zaten girdin bile."

"Seni şu son zamanlarda çok düşündüm. İnanır mısın, şu dünyada seni en iyi tanıyanlardan biri herhalde bizim Hamdin'dir. Şantiye lojmanlarında her gece ona seni anlattım. Hatta sonunda

uydurmaya bile başladım. Mesela seni bir yazar yaptım, piyano çalmayı öğrettim sana, boş zamanlarında resimler, tatillerinde giysi tasarımları yaptırdım. Saçını sarıya, kızıla, kestane rengine boyattım. Çocukçağız bunları geceler boyu, çıtını çıkarmadan dinledi. Sonra ne dedi biliyor musun?"

Tam yalan söylenecek zaman: "Hiçbir fikrim yok."

"'Ertuğrul Abi' dedi, 'sen onu seviyorsun.'"

"Sahiden öyle mi peki?"

"Sana öyleymiş gibi gelmiyor mu?"

"Bilmiyorum ki Ert... Binlerce yıl geçti. Dün söylediğin belki de doğru. Değiştik. Değişiyoruz. Bana bin yıl önceki bir Arda'dan aklında kalanlarla neler yaptığını anlatıyorsun. Bense her anımı onunla yaşadım. Bıraktığın yerde miyim?"

"Aslında bırakan sendin."

"Terk etmenin değişik yolları var. Bence aldatmak da terk etmek sayılır."

"Nedenlerim vardı."

"Nedenlerin yoktu Ert. Bir tek nedenin vardı."

"Belki de haklısındır... Bana hâlâ kızgın mısın?"

"Ben sana hiç kızmadım ki."

"Neden ayrıldık öyleyse?"

"Ayrıldık çünkü fazla gençtim. Sana ayak uyduramıyordum. Çünkü öbür kızlarda olan şeyi bende bulamıyordun. O şey neydi, neden onlarda vardı da bende yoktu, uzun zaman sahiden anlayamadım. Ama dediğim gibi, kızgınlık falan yok. İçin rahat etsin."

"İçimi rahatlatmak istemiyorum."

"İstediğin nedir öyleyse?"

"Seninle işte böyle oturmak. Seni biraz daha görmek."

"İşte buradayım."

"Ama gideceksin."

"Öyle... Biletim var."

"Gitmesen?"

"Pekâlâ gitmeyebilirim. Ali'yle konuşmadım daha. Hem buna senden çok annem sevinir. Ama ne yapacağız?"

"Bilmiyorum. Birlikte yürürüz yine. Adalar Mahallesi'ne gidip

çay içeriz. Akşamları size yemeğe gelirim. Annen falıma bakar."

"Peki sence ne kadar sürer bu?"

"Birkaç gün... Bana yeter."

"Emin misin?"

"Olmak zorundayım. Evli bir kadınsın. Bekleyenin var. Durumu çok fazla zorlamak doğru olmaz."

"Bunu sen mi söylüyorsun?"

"Abuk sabuk kâğıtlara atılan iki imzanın bence hâlâ bir anlamı yok. Ama anladığım kadarıyla kocan iyi bir adam ve seni herhangi bir şeye zorlamak istemiyorum."

"Ali'yi nereden tanıyorsun sen?"

"Burayı aramadan önce İstanbul'a telefon ettim. Kocanla biraz konuştuk. Biraz içkiliydim. Öyle olmasam aramaya hayatta cesaret edemezdim zaten. İşin ilginci, o da içkiliydi. Hatta benden bile fazla içmişti galiba. Fırat'ın arkadaşı olduğumu öğrenince çok yakınlık gösterdi. Sana söyleyeceklerimin bir kısmını ona söyledim. Biraz sohbet ettik."

"Sohbet mi ettiniz?"

"Bir saat kadar. Adamcağız doluymuş tabiî."

"Sana ne anlattı?"

"Sadece erkeklerin bilmesi gereken şeyler."

"Lütfen saçmalama."

"Doğru söylüyorum. Özel bir konuşmaydı."

"Aranızda özel bir konuşma olamaz. Tanışmıyorsunuz bile! Eğer birbirini hiç görmemiş iki sarhoş gecenin o saatinde benden bahsediyorsa ne konuşulduğunu bilme hakkım var demektir!"

"Senden bahsetmedik ki."

"Peki ne konuştunuz?"

"Çocukları. Daha doğrusu, çocukluğumuzu. Birbirimize çocukluk hatıraları anlattık. Tanıdığımız çocuklardan bahsettik. Sonra da şu dünyada tanıdığımız ne kadar anne baba varsa hepsini elden geçirdik."

"Bir sonuca varabildiniz mi bari?"

"Vardıysak bile inan hatırlamıyorum."

"Konuştuğunuzu bana söylemedi ama."

"Söyleyecek bir şey yok ki zaten. Hava cıva laflar. Sarhoş muhabbeti."

Kolumdaki babadan kalma saat yavaş yavaş ilerliyor. O otobüse binilecekse eğer, birkaç dakika içinde toparlanıp çıkmam gerek. Yok eğer binilmeyecekse, annemi aramalıyım. Şimdi evin içinde dört dönüyordur.

"Kocan bana ne dedi, biliyor musun?"
"Ne?"
"Gençlik tuhaf bir çağdır. Ne başlangıcı, ne de bitişi birdenbire olur."
"Bayılır böyle laflara."
"Bence hiç fena değil. Kocan ilginç bir adam."

31

Yatağı el yordamıyla buldum, uzandım. Elektrik hâlâ gelmemişti. Odaya girdikten sonra eşyalara çarpa çarpa perdeleri buldum. İçeri dolan ay ışığı Ertuğrul'un ablasının her yanından kumaş püsküren odasını biraz görünür kıldı.

Şimdi ikisi terasta, baş başaydılar. Yanlarında olmazsam Fırat açılırdı belki. Canım şarap da istemiyordu zaten, iki gündür içtiğim şaraplardan sonra midemde aptal bir ekşilik vardı. Aydedenin baygın ışığında, odayı dolduran şeyler farklı görünüyordu. İlk bakıştaki o tuhaf karışıklığa alışınca, insana yatağın iki yanında alçalıp yükselen gölgeler arasında bir bütünlük varmış gibi geliyordu.

Belli ki oda, sahibini yansıtıyordu. Duvardaki resimler, masanın üzerine saçılmış kaset kapları ve ortalığı panayıra çeviren giysiler, insana Ertuğrul'un ablası hakkında iyi kötü bir fikir veriyordu. İyi yetişmiş, kültürlü bir kızdı belli ki. İyi yerlerden giyinen,

iyi arkadaşları olan, iş güç sahibi insanlardandı. Alacakaranlıkta ayrıntılarını güçlükle seçebildiğim bu odanın benim olduğunu düşledim. Üstelik, kurduğum düşü sevdim de.

Hayatımdan şikâyet ediyor değildim. Öyle ciddi bir sorunum olmamıştı hiç. Ama bu evde gördüklerim, aklımda bugüne kadar yokluğunu bile fark etmemiş olduğum bir hayatın, bir hayat fikrinin uyanmasına yol açıyordu. Benimkinden bambaşka dünyalar da vardı. Çoğunu tanımıyordum. Dünyayı evdeki atlasın sayfalarını çevirerek öğrenebileceğim bir başkentler ve para birimleri gezengeni gibi görmüştüm hep.

Neye benziyordum? Güzel sayılır mıydım? Ne olmak ya da neler yapmak istiyordum? Soru işaretlerinin cüssesi uykumu getiriyordu. Önümde çözümü büyük çaba gerektiren bir durum varsa uykum gelir hep. Kazık bir ev ödevinin karşısında umutla esnemeye başlarım. Oysa uyumak istemiyordum. İçimden sonuçsuz şeyler düşünmek geliyordu.

Canlanan görüntüde, babamla Porsuk kıyısına oturmuş suya taş fırlatıyorduk. Yürüyüşe çıkmış gibiydik. Robot gibi hareket etmemize yol açan kalın giysiler ve suyun iki tarafında yer yer görülen beyazlıklar, geçen kışın o soğuk günlerini hatırlatıyordu. Genellikle olduğu gibi, az konuşuyorduk. Fırlattığımız taşlar bir iki sektikten sonra kaybolup gidiyordu. Yassı bir kiremit parçasını dört kez sıçratmayı başardıktan sonra babama döndüm ve "Söyler misin" dedim, "insan nasıl değişir?"

"İnsan değişmez" diye yanıtladı, elindeki taşı evirip çevirerek.
"Hep böyle mi kalacağım?"
"Hayır. Bazı şeyler değişecek tabiî."
"Mesela?"
"Büyüyeceksin. Yetişkin olacaksın."
"Ve değişmeyeceğim, öyle mi?"
"Şu meraklı bakışların, soru sormayı sevmen, düzensizliğin...

Bunlar değişmeyecek. Ama kendini tanıyacaksın."

"Şimdi tanımıyor muyum?"

"Tanıyorsun ama az. Ömrümüz kendimizi öğrenmekle geçer."

"Ama ben benim işte... Bunu bir daha niye öğreneyim ki?"

"Önlemler almak için."

"Önlemler mi? Neye karşı?"

"Kendimize. İnsana kendisi kadar hiçbir şey kötülük yapamaz hayatta."

Küçük bir çığlık atarak uyandım. Babam karşımda, kımıldamadan duruyordu. Daha sabah olmamıştı. Koridorda yanan ışık, elektriğin geldiğini gösteriyordu. Işık tam arkasından geldiği için gövdesinin hatları ince, parlak bir çizgiyle aydınlanmıştı. Sonra yavaş yavaş, Fırat'ın üzgün yüzünün çizgileri yarı karanlığın içinde babamdan kalan yeri aldı. Filmlerdeki sapıklar gibi, çıt çıkarmadan bakıyordu.

"Korkuttun beni. Saat kaç?"

"Üç falan. Kusura bakma."

"Daha yatmadınız mı?"

"Konuştuk. Sonra Ert yattı. Ben biraz daha oturdum."

"Ne konuştunuz? Işığı yak da yüzünü göreyim."

Düğmeyi güçbela buldu. Şarabın dibini görmüş olmalıydılar: "Bildiğin şeyler. Yalnız bu sefer biraz küstük galiba."

Dudağının ucunda parlayan kan aklımı başıma getirdi: "Yoksa kavga mı ettiniz?"

Yanıt vermek yerine derin bir soluk aldı. Ağzından tek sözcük çıkmadı ama. Yatağın ucuna oturdu. Başını ellerinin arasına aldı. Ardından, hâlâ ciğerlerinde tuttuğu havayı dev bir hıçkırık, bir gözyaşı selinin ilk işareti gibi ansızın bıraktı. Ağlamaya başladı.

Sakin görünmem gerektiğini düşünerek yatakta ağır ağır doğruldum. Koluna dokundum, uzanmasını söyledim. Kendini yavaş-

ça bıraktı. Başını boynumla omzumun birleştiği yere gömdü. Hıçkırıklarla sarsılıyordu. Çıkardığı sesleri biri duysa korkabilirdi. Ona sarıldım. Yatışmasını bekledim.

Birkaç dakika sonra, hıçkırıklar hafifledi. Ağlamaktan yorulanların çıkaracağı cılızlıkta, incecik bir inlemeye bıraktı yerini. Omzumda ve yastığın kenarında, kanayan dudağından bulaşmış kırmızı izler vardı. Başı hâlâ yastığa gömülü olduğu için güçlükle duyabildiğim bir sesle "Yarın doktora gideceğiz" dedi.

"İyi" dedim başını okşayıp, "demek bitiyor dertleriniz."

"Sen de Eskişehir'e dön istersen."

"Niyeymiş o?"

"Sayemde perişan oldun. Tanımadığın bir şehir, yabancı bir ev... Daha fazla yorulma."

Başını hafifçe tutup yüzünü kendime çevirdim. Dudağındaki yara önemliye benzemiyordu: "Durup dururken niye dövüştünüz peki?"

"Safmışım. Çok naif olduğumu söyledi."

"Kavga sebebi bu mu yani?"

"Aslında kavga sayılmaz. Bana enayi gözüyle bakılmasına dayanamıyorum. Aynı lafı elli defa söyledi. Benimle alay etti. Ben de kalkıp onu ittim. Az kalsın iskemlesiyle devriliyordu. Vurmak istedi, ben zamanında geri çekilince dudağını sıyırdı tokat..."

"Ve?"

"Küfürleştik. Hayatta kazık yemeğe mahkûmmuşum ben. Sonra da gitti yattı."

"İyi olmamış."

Başını ellerimden kurtardı. Yeniden yastığa gömdü. Öncekiler kadar büyük olmayan hıçkırıklarla "Çok kötü" dedi, "arkadaşını kaybettim. Burada kalamam artık. Sen de eve dön en iyisi..."

Tartışmak anlamsız olacaktı. Soyunmasına yardım ettim. Du-

dağında kuruyan kanı mendille temizledik. Mendili ıslatmak için banyoya giderken, Ertuğrul'un aralık duran kapısına yaklaşıp dinledim. Açık kalmış radyodan gelen kısık bir müzik ve içerdekinin uyuduğunu anlatan, derin soluk alışlar duyuluyordu.

Fırat'la iki kişilik yatağa rahatça sığdık. Birkaç dakika içinde uyuyakaldı. Bense artık cin gibiydim. Gözlerimi tavana çevirdim. Sabahtan beri yaşadıklarımı düşünmeye çalıştım. Karşıma sokakta beni izleyen o tuhaf adamın gözleri çıktı. Elini bir şey ister gibi uzatmıştı yine. Dudakları acıyla, çaresizlik ve kıyıcılıkla gülümsüyordu. Yabancısı olduğum, bildiğim korkuların hiçbirine benzemeyen o korkuyu içimde yeniden duydum. Yataktan Fırat'ı uyandırmamaya çalışarak, usulca kalktım. Sessizce çıktım odadan. Merdiven boşluğunun hemen üstündeki saat, üçü yirmi geçiyordu.

32

Annem "Bari bileti geri verseydin" diyor, bavulu boşaltırken.
"Son anda iade kabul etmiyorlar. Aklıma da gelmedi zaten."
"O kadar da para verdin, yazık."

Evde dünkü burukluğun tersine ikimizi de şaşırtan bir canlılık, bir sevinç havası var. Gönüllüsü olmadığımız bir şeyin kıyısına kadar gidip geri dönmüşüz sanki. Açığa vuramadığımız, açığa vurulduğunda zaten sönecek olan, akıllı bir sevinç bu. Çantadan çıkardığımız her giysiyle birlikte içimiz de hafifliyor. Evin loş, hüzünlü odaları kardeşçe gülümsüyor bana: "Biraz daha kal... Biz seni koruruz..."

Sorsaydı ne derdim bilmiyorum. Günlerdir hazırlandığım dönüş yolculuğuna ne yüzünden çıkmadığımı söylemenin yolu var mı? Annemle bu tür şeyleri açıkça konuştuğumuzu hiç hatırlamam. Bazı duyguların söze dönüştüğünde değerini kaybedeceği-

ne inanılan bir dünyadan o. Geçmişin bütün o efsanelerine, giyilen ilk mini eteğin hâlâ süren havasına, evrenin kaderinde söz sahibi olmanın keyfine, John'a, Paul'e, George'a ve Ringo'ya rağmen kendini ele vermemiş, derindeki bir dünyadan.

"Biliyor musun" diyorum ona, "Emrah burada büyüse belki daha mutlu olurdu."

"Yapma Allah aşkına. İki kere getirdiniz, sıkıntıdan patladı çocuk."

"Ama daha bebekti. Az daha büyümüş olsa sıkılmazdı. Geçen gün Porsuk'ta yüzen oğlanlar gördüm. İstanbul'da öyle eğlenemezler herhalde."

"Orası öyle. İnsan o şehirde nefes bile alamıyor."

"Çocuklar için daha beter. Hayatları apartmanda geçiyor."

"Haklı olabilirsin. Eskişehir'de bazı şeyler nedense pek değişmedi. Belki Emrah'a burada da güzel bir çocukluk verebilirdik. Ama İstanbul'unuzu gördüğünde her şeyi unutur, ilk fırsatta kaçmaya bakardı. Sizin gibi."

"Yapma anne..."

"Bir şey yaptığım yok. İstanbul hâlâ çok güzel. Belki başka güzel şehirler de vardır. Görmedim, bilemem. Ama gençken insan kendine bir ufuk arıyor. Ufuk yakınındaysa onu itmek, genişletmek istiyor. Sizi hiç ayıplamadık, torunumu niye ayıplayayım?"

"Döktürdün yine..."

"Döktürürüm."

Çantanın en altındaki havluların arasından çıkan bakır kutuyu görünce bir an duraksıyor. Eline alıyor, gülümsüyor. Yüzeyindeki kabartmaya, resimlere bakıyor sonra.

"Kim bu Hamdin Demir?"

"Ertuğrul'un arkadaşı. Diyarbakır'dan."

"Senin için mi yapılmış?"

"Benim için. Şurasında da adım yazıyor."

"Güzel... Çok güzel bir hediye."

Bavulu bu kez kolay ulaşılabilecek bir yere bırakıyoruz. Yatağımın hemen yanına. Giysilerimi çıkarılış sırası hiç bozulmadan komidinin üstüne yerleştiriyoruz. Sessiz, adı konmamış bir uzlaşma yaptırıyor bize bunları.

"Bugün Ertuğrul'u gördüm."

"Ya. Nasılmış?"

"Bilmiyorum. Emin olamıyor insan. Sen söyledikten sonra dikkat ettim. Sanki anlatacağı çok şey var da nereden başlayacağını bilemiyor."

"Onu Fırat'a neyin benzettiğini sonunda buldum. Abin hiçbir şeyi açık seçik konuşmaz. Ya konunun etrafında dolaşıp insanı hasta eder ya da derdini garip yollarla anlatır. Babana çekmiş olduğunu bilmesem, gittikleri okul yüzünden böyle benziyorlar derdim. Galiba bu tip adamların bir yerinde aç kapa düğmesi oluyor. Yeterince sabrın varsa ve tabiî şanslıysan düğmeyi bulur, altında yatanı keşfedersin. Ama Yaradan bütün kadınlara aynı sabrı vermemiş."

"İyi ki de vermemiş."

"İyi ki... Babanı çalarlardı yoksa benden."

"Ama bu resmen samimiyetsizlik değil mi?"

"Değil galiba. Kendini beğenmişlik diyebilirsin belki. Bencillik, hatta hainlik bile diyebilirsin. Ama samimiyetsizlik değil. Hayır."

"Babam da öyle miydi?"

"Tanıştığımızda iki lafı bir araya getiremeyen, utangaç bir oğlandı. Bazen de açılırdı adam, istesen susturamazdın. Bana öyle geliyor ki, onun hep bir karanlık tarafı oldu. Onu ne bana ne de size gösterdi."

"Ve seni sevdi, öyle mi?"

"Tabiî sevdi. Bu tür adamların sevgisi güçlüdür ama dikkatli olmak lazım."

"Neden?"

"Severek zarar da verebilirler."

"Sana verdi mi?"

"Verebilirdi... Dikkatli olmasaydım."

33

Nasıl tükettiysen ömrünü burada, bu köşecikte
Öyle tüketeceksin demektir, bütün yeryüzünde de.

Kavafis hakkında söylenenler garipti. Cinsellik, zevk düşkünlüğü, tarih merakı, dışlanmışlık, ne ararsanız vardı. İnsanı en çok afallatansa, aykırı bir cinsellikle ataların kaderine karşı bu ilginin nasıl olup da aynı ruhta buluşabildiğiydi. Ya da çok cahil olduğum için bana öyle geliyordu. "Şehir" şiirini okurken Ertuğrul'u bir konuda haklı buldum. Dizelerde gizli bir bencillik vardı. Gideni kaybetmek öyle bir acıydı ki, onu engellemek için her şey yapılabilirdi. O kadar yıl sonra Eskişehirli bir kızın bayıla bayıla okuyacağı bir şiir yazılabilirdi mesela.

Acaba işe yaramış mıydı? Gitmeyi kafaya koymuş birini vazgeçirmek için bir şiir yeter miydi? Giden kişi bu şiiri hiç okumuş muydu? Bana bencilce gelen şey de buradaydı zaten. Onun kaçmaya iten nedenler, yıldızının bir türlü barışmadığı bu şehirde çektikleri, o umutsuzluk önemli değildi hiç. Bir şehri terk ediyorsunuz, karar verene kadar zaten akla karayı seçmişsiniz, giderayak biri gelip elinize şiir tutuşturuyor. Kullanmasını bildiği en güçlü silah bu ve sizi bununla durdurmak istiyor. Düşünün... Anlık bir duygusallık ya da kâğıdı tutan eldeki bir titreyiş, her şeyi mahvedebilir de.

Giden kişi doğru söylüyor muydu peki? Bırakılmak istenen gerçekten de bir ülke, bir başkent, bir para birimi miydi? Yoksa asıl kurtulmaya çalıştığı bizim zavallı Konstantin Amca'ydı da, bunu böyle söyleyemediği için laf mı çeviriyordu? Bu durumda, daha acıklı bir şey geliyordu İstanbul'daki kızın aklına: Ortada resmen biten bir aşk vardı. Taraflardan biri bunu kabullenmediği, diğeri de söyleyemediğinden, olan şehre oluyordu. Tabiî "Yeni bir şehir bulamazsın" dendiğinde asıl söylenmek istenen "Yeni bir

sevgili bulamazsın" oluyordu böylece:
"Bu gidişle seni kimse mutlu edemeyecek."

Sıcaktı. Yapışkan bir geceydi. Kucağıma kıvrılarak hareket şansımı sıfıra indiren siyam kedisi, uykusunun en tatlı yerindeydi. Bazen sayfayı çevirdiğimde, tüylerine sürtünen kâğıdın hışırtısıyla uyanacak gibi oluyordu. Yeniden dalıyordu sonra. Pencereden görünen iki adanın ötesinde, koyu karanlık vardı. Aylardan ağustostu. Henüz kimse kabul etmek istemese de, günler kısalmaya başlamış olmalıydı.

Kitabı kapattım. Sessizliği dinledim. Amerika'yı düşünmeye çalıştım. Bütün o dikey görüntüler içinde kendime bir yer aradım. Bir park kanepesinde, On Altıncı Cadde'nin köşesinde ya da Hintli bir şoförün taksisinde oturan, yürüyen, bakınan bir Arda düşlemek ne kadar da kolaydı. Sonra kendime güldüm. Daha İstanbul'u doğru düzgün öğrenememiştim. Başımı derde sokmadan Karaköy'e gidip gelmem bile başarı sayılıyordu. Ben bunları düşününce önümde oturan Hintli şoför ağır ağır döndü ve sokakta peşime düşen adamın derin, karanlık gözlerini tanıdım.

"Kaçabileceğini mi sandın?" dedi, pis pis sırıtarak.
"Durdur arabayı!" diye bağırdım.
"Bunun için çok geç yavrum..."
"Nereye götürüyorsun beni?"
"Bil bakalım."

Aramızda halamlardaki tavuk kafeslerine benzeyen, kalın bir tel vardı. Etrafıma baktım, taksinin ne kapı ne de pencere kolu gördüm. İki yanımızdan hepsi de birbirini andıran, yüzer katlı gökdelenler geçiyordu. Teli bütün gücümle yumrukladım. Avazım çıktığı kadar bağırdım. Arabayı durdursun diye yalvardım.

"Tele vurmayı kes lütfen. Çin Mahallesi'nde bir yer biliyorum. Orada bizi bulamazlar."

marası ya da adres de yok. Annemin dediğine göre bize yakın oturanların çoğu ya taşınmış ya da evlenip başka şehirlere gitmişler. İnatçı olanları, İstanbul'daki o ilk yıllarımda habersiz bırakmadı beni. Kim evlenmiş, kimin kaç çocuğu olmuş giderek azalan bir ilgiyle bir zaman daha öğrendim. Sonra bir yazının usulca silinmesi, adres defterlerinin kaybolması gibi doğal, nedensiz bir hızla çözüldü bağlar.

Anadolu Lisesi'nin yapışık kardeşlerinin her biri kendi yolunu çizdi. Boş derslerin Madonna'sı Arda, İstanbul'da yeni bir ömre başladı. Evlendi, anne bile oldu. Şimdiyse Ertuğrul'un söylediği bütün inanılmazlığına karşın doğru. Baş başayız. Gerçekten.

"Sakalıma mı bakıyorsun?"
"İyi olmuş kestiğin. Böyle daha yakışıklısın."
"Bunu hiç söylememiştin."
"Neyi? Yakışıklı olduğunu mu?"
"Evet... Her neyse."
"Her neyse ne?"

Garson gelip ne arzu ederiz diye soruyor. Ertuğrul ben ne ısmarlarsam aynısından söyleyip bu faslı geçiştirmeye bakıyor. Davranışlarında, yine o huzursuzluk var. Sakin görünüyor ama çok gergin. Garson şarabı denemesi için kadehine doldurduğunda gençken yaptığı sululukları yapmıyor. Kibar ama sinirli bir sesle teşekkür ediyor adama. Etrafımız yeniden ıssızlaştığında da kadehini kaldırıp gülümsüyor: "Kaybedilmiş zamanın ardından buluşmamızın şerefine."

"Zaman niye kaybedilmiş olsun ki?"
"Benim için öyle galiba."
"Anlatmak ister misin?"
"Sence toparlayabilir miyim?"
"Senin sözcüklerle aran iyidir. Ben de hâlâ iyi bir dinleyici olduğuma göre..."
"Nereden başlar ki insan?"

"Sana yardım edeyim. Bir gün, kız oğlandan ayrılır."

"Oğlan hayvandır çünkü."

"Öyle demek istemedim. Nereden istersen oradan başla. Zamanımız var."

"Macaristan meselesini biliyorsundur."

"Biraz."

"İnşaat Fakültesi'ni bitirdikten sonra iki yıl kadar iktisat okumaya karar verdim. Aslında üç kişiydik. Bir mühendis, bir doktor, bir de Akademi'den, heykeltıraş bir oğlan. Budapeşte'de sosyalist iktisat okuyacaktık. Doktor olanımız evliydi. İlk ayın sonunda kızın hasretine dayanamadı, döndü. Bizimse keyfimiz yerindeydi. Fazla paramız yoktu ama iyi zaman geçiriyorduk."

"Tahmin edebiliyorum."

"Zannettiğin gibi değil ama. Yeni bir şehirdi. Sonbaharın insana kendini sevdiren bir tonu vardır. Gökte insanı ezmeyen, kurşuni bir renk olur. Ekimde falan Sultanahmet'e gittiğimde de aynî şeyi hissederim. Yapılardaki, gökyüzündeki, insanlardaki dalgınlık hemen sana da bulaşır. Bunaltarak geçen yazın ardından gelmiş, tatlı bir hüzündür. Sana geçiciliğini hatırlatır. 'Bir gün çekip gideceğim ama bütün bu görünenler yine aynı kalacak' diye düşünürsün. Kendini ciddiye almaktan vazgeçmeye başlarsın. Yaşama sevinci denen şeyle hüznün aslında ne kadar kardeş olduğunu görürsün. Budapeşte'de en çok bunu hissettim. Yabancı, beni hiç takmayan bir tarihin içinde herhangi bir hevesli gibi dolaştım durdum. Bu beni mutlu etti."

"Neden döndün peki?"

"Görünüşteki neden, tarih baba. İlk yılımızın sonunda adamlar sistem değiştirip karma ekonomiye geçtiler. Müfredat da değişti tabiî. Artık sosyalist ekonomi okuyamayacaktık. Öbürünü de istersek İstanbul'da da pekâlâ öğrenebilirdik. Orada bulunmamızın mantıklı bir nedeni kalmamıştı yani. Zaten Akademili oğlan da iyice dağıtmıştı, aylardır görüşmüyorduk. Ben de evlenmeye karar verdim."

"Vay! Kiminle peki?"

"Gülme. Üniversiteden, Kanadalı bir kız. Altmış sekiz kuşağın-

dan, militan bir anne babanın kızıydı ve Doğu Avrupa'da olanlar karşısında büyük bir hayal kırıklığı yaşıyordu. Benim de aynı acıyı çektiğimi sandığından, kısa sürede yakınlaştık."

"Ama sen acı çekmiyordun, öyle mi?"

"Valla, emin değilim. O zaman da pek emin sayılmazdım ama kendime itiraf edemiyordum. İstediğim her şeyi öğrendikten sonra ister serbest olsun ister sosyalist, bütün o ekonomi derslerinin beni o kadar da ilgilendirmediğini anladım. Asıl neyi istediğimi de kesinlikle bilmiyordum. Zoe olmasa, yani beraber gece gündüz ekonomi tartışıyor olmasak, bir kuyuya düşeceğimden korkuyordum. Okulun kapanmasını beklemeden, kalktık İstanbul'a geldik."

"Annenler şaşırmıştır."

"Altüst oldular. Neyse ki akıllı kızdı, pek bir sorun çıkmadı aralarında. Sadece babam 'Erken oldu' diyordu. Yaşımız evlenmek için gençmiş."

"Adamcağız haksız sayılmaz."

"Üstelik Zoe benden iki yaş büyüktü."

"İki yaş nedir ki?"

"Bir iki ay kalıp Bodrum'a gittik. Arkadaşının dükkânında halı satıcılığı, rehberlik falan yaptım. Kararsızdım. Mühendisliğe dönmek istemiyordum. Turistlerle uğraşmak da istemiyordum. Zoe bir gün ailesini görmek istediğini söyleyip ülkesine gitti. Bir daha da dönmedi."

"Terk mi edildin?"

"Evet. Yani teorik olarak evet."

"Niye peki?"

"İlişki sağlam bir temele oturmuyorsa, onu oluşturan koşullar değiştiğinde yavaş yavaş sallantı da başlıyor. Biz birbirimizi Budapeşte'nin öğrenci barlarında bulmuştuk. Budapeşte, o ve ben, üçlü bir aşk yaşıyorduk aslında. Taraflardan biri aradan çekilince denge bozuluverdi. Söylemiyordu ama Akdeniz'in sıcağı, kalabalığı da iyi gelmemişti kıza."

"Bu kadar mı?"

"Yetmez mi?"

"Yetmez. Başka bir neden yok mu?"

"Bir de çok içmeye başlamıştım."

"İşte..."

"İçki yüzünden kavga ediyorduk, doğru. Bodrum'u sevmemiş olduğu da doğru ama. Sonra dediğim gibi, bir gün kalktı gitti."

"Hiç haber alamadın mı?"

"Birkaç defa telefonda babasıyla konuştum. Adama beni nasıl anlattıysa artık, her seferinde azar yiyip kapatıyordum. Sonunda anladım ki beni bıraktığında iki aylık hamileymiş. Sence ne demek bu?"

"Bilemiyorum ki Ert..."

"Bence şu demek. Beni çocuğunun babası olmaya değer görmedi. Ertuğrul'la aşk yaşanabilir, onunla Fordist ekonomi tartışılabilir, hatta kalkıp İstanbul'a bile gidilebilir ama o bir baba yapılamaz. Bunu hak etmiyor o."

"Belki kendini ona bağışlatmanın bir yolu hâlâ vardır."

"Vardı... Ama artık yok. İki yıl önce kırmızı bir Citroën, Toronto yakınlarındaki çevre yolunda altı takla atarak kapattı o yolu."

"Ert, Aman Allahım..."

"Sevgilisinin arabasıymış. İkisi de kurtulamamış. Üstelik adam bir Yunanlı. İnanabiliyor musun?"

35

Gürültüyle çekilen perdenin sesini duydum. Sabah güneşi yüzüme vurdu. Perdeyi açanı bilmiyordum. Uyandığım anlaşılmasın diye salona sırtımı döndüm. Hızlı hızlı açılıp kapanan buzdolabının sesini duydum. Etrafımda dolanıp duran sinirli ayak seslerini dinledim. Konuşulmuyordu. Sonra adımlardan biri sokak kapısına yöneldi. Ertuğrul mutfağın oradan "Oğlum bari çay içseydin!" diye kapıya doğru seslendi. Yanıt gelmedi. Sokak kapısı gürültüyle kapandı. Gözlerimi açtım. Ertuğrul elinde demlik, kapıya bakıyordu. Sıkıntıyla içini çekti. Mutfağa doğru yürüyüp gözden kayboldu.

Beni gördüğünde kızarmış ekmekleri tepsiye diziyordu. "Günaydın!" dedi. Sesinde zorlama bir neşe vardı. "Niye salonda yattın? Yukarda rahat edemedin mi?"

"Neler oluyor?"

"Ayıcık gergin. Çatacak yer arıyor."

"Bugün doktora gidiyorlarmış."

"Eh, nihayet..."

Hiçbir şey yokmuş gibi davranması sinirimi bozuyordu. Üç gün içinde tek çocuklu bir aile mi olmuştuk? Evin ufaklığı uyutulmaya mı çalışılıyordu? Ekmekleri tepsiye insanı sinir eden bir titizlikle dizişini nefesimi tutarak izledim. O tam bu işi bitirmiş, çay demlemek için ocağa yönelmişti ki şeytanlarım inlerinden fırlayıp geldiler. İçlerinde en kızgın olanı, dinleyenin kanını donduracak bir sesle ve benim sözcüklerimle, tane tane konuştu:

"Banyoya gidiyorum Ert... Döndüğümde, Esra hakkında ne biliyorsan anlatacaksın."

Salona indiğimde, kahvaltı hazırdı. Teypte, ilk geldiğimiz günkü piyano müziği çalıyordu. Piyanistin adını hayatta hatırlayamazdım. Camlar açıktı. Her duyduğumda beni sarhoş eden deniz kokulu o rüzgâr tuvallerin arasında, tatlı tatlı esiyordu. Salonun her yanı aydınlıktı. Tek bir gölge yoktu. Ertuğrul sırtını cama dönerek oturmuştu. Gazete okuyordu. Beni fark edince başını kaldırdı, çekinerek gülümsedi. Onu tedirgin edebilmiştim. Bu iyiye işaretti. Sofraya oturduğumda ilk duyduğum, önümdeki bardaktan yükselen kaynamış süt kokusu oldu.

"Haberler nasıl?" diye sordum. Spor sayfasını okuyordu.

"İyi. Metin Tekin iyileşiyor."

Gazeteyi katladı, boş sandalyenin üstüne koydu. Çaydanlığa uzanıp bardaklara çay ve sıcak su doldurdu. Ben bardağımdaki şekerin hızla eriyişini izlerken "Biliyor musun" dedi, "bana Ert diyen ikinci kişisin sen."

"Güzel. Birinciye ne oldu?"

"Bir şey olmadı" dedi gülerek, "şu an Harbiye'de Fırat'ı bekliyor."

Yüzümün hali aklıma neyin geldiğini belli etmiş olacak, benimle birlikte o da kızardı. Soru sormama fırsat vermeden, panik içinde konuştu.

"Hayır Arda, düşündüğün şey değil. O tam rezalet olurdu."

"Esra'yla çıktınız mı?"

"Onu tanısaydın, soruyu başka türlü sorardın. Esra'yla çıkılmaz. Onunla birlikte olunur. O bir kadındır çünkü, okulda her gün gördüğün öbür kızlara benzemez. İnsan onun yanında kendini koca adam gibi hisseder. Eğer kastettiğin buysa, evet, onunla birlikte oldum. Geçen yıl."

"Sevgili miydiniz?" diye sordum, etkilenmemiş görünmeye çalışarak.

"Hayır. Fırat'ın yaşadığı gibi bir şey değil. Zaten çok kısa sürdü."

"Onun haberi yok, değil mi?"

"Dün gece konuya bir yerinden girmeye çalıştım, hemen deliye döndü. Birlikte olduğum kızlar hakkında sonradan ileri geri konuşmak âdetim değildir ama sana şu kadarını söyleyeyim, bazı konularda Esra'ya güvenmeye hiç gerek yok."

"Hangi konularda?"

"Aslında her konuda."

"Ne demek o?"

"Ne demekse o demek. Bazılarına güvenilmez."

"Açık konuşacak mısın?"

"Daha nasıl açık konuşayım? İnsanları klasik ahlak kurallarına göre yargılayan biri değilim. Çapkın oğlanlar varsa, çapkın kızlar da olabilir. Herkesin hakkıdır bu. Ama abin gibi bir salak tutup da onlardan birine bağlanmaya kalkarsa bundan ancak dram doğar. Bunu da kan temizler."

"Nasıl yani? Ne kanı?"

"Fırat karışık durumlardan kolayca sıyrılabilecek yapıda bir çocuk değil. Kafaya bir şeyi taktı mı saplanıp kalıyor. Laf söz dinletemiyorsun. Esra'nın önceki sevgilisi okulun babalarından biriydi. Okulun babası ne demek, biliyor musun?"

"Kabadayı. Belalı tip."

"Bravo. Esra işte öyle bir tiple bir yıla yakın birlikte oldu. Sonra da onu terk etti. Böyle yanağında Akdeniz Bölgesi haritası şeklinde yara izi olan bir herif. Ama galiba o da salağın tekiymiş. Kız yüzünden resmen kafayı yedi çünkü. Öğle teneffüsünde gidip sınıfın camlarını indirdi. İki hafta tart aldı. Ortada böyle maniyak bir mecnun varken Esra Hanım'ın gönlünü çalan paşa bil bakalım kim oldu?"

"Yani" dedim, düşündüğüm şeyden korkarak, "başı belada mı?"

"Tam bilmiyorum. Doğru düzgün anlatmıyor. Bir iki sıkıştırıp tehdit ettikleri falan olmuş. Fırat okulda sevilen bir adamdır. Daha ileri gittiklerini sanmam."

Bütün camlar açık olduğu için oluşan cereyan yüzünden, evin girişindeki kapılardan biri gürültüyle çarptı. Ertuğrul kalktı, tülleri uçuşan pencereleri birer birer kapadı. Sonra dönüp yerine oturdu. Gazeteyi yeniden önüne serdi. Okumaya başlamadan başını kaldırdı, acı acı gülümseyerek "Durumu öğrendin" dedi, "artık kahvaltı edebiliriz."

Hiçbir şey yemeden, önümdeki süt bardağına bakarak geçirdiğim o çeyrek saat boyunca şunları düşündüm: Çizmiş olduğu Esra benim aklımdakine hiç benzemiyordu. Onu arkadaşlarımın bir ortalaması, şanssız bir liseli kız ya da Fırat'ın dişi hali gibi hayal etmiştim. Karşımda ilk kez gerçek bir yabancı, başlı başına bir kişilik olarak duruyordu. Belki şimdilik yüzü yoktu ama iyi kötü bir geçmişi, bazı özellikleri ve içime kendimden gizleyemediğim bir duygu salan, resmen karanlık bir çekiciliği vardı. Onu bir kez olsun görebilmek için eskisinden de güçlü bir istek duydum. Belleğimi zorlayıp beni ona götürebilecek bir yol ararken, Jülide'nin avucuma yazmış olduğu numara aklıma geldi.

Altı rakam seçilebiliyordu. Sonuncusu, silinmişti. Kâğıda ge-

çirmeyi ertelemiş olduğum için kendi kendime kızdım. Jülide bunu tahmin etmiş gibi siyah, mat bir kalemle yazmıştı. "Ertuğrul'a telefon edebilir miyim?" diye sordum. Başını spor sayfasından ayırmadan, aşağı yukarı salladı.

"Birkaç kez aramam gerekebilir."
"Ararsın" dedi, sayfaları hışırdatarak.

Okunabilenlerin sonuna 1 ve 2 ekleyerek çevirdiğim numaralar yanıt vermedi. Üçüncü bir turizm şirketinin, dördüncü insanı döver gibi konuşan, yaşlı bir adamın telefonuydu. Beşinciyi açan teyzeye de Jülide'yi sorup ağzımın payını aldığımda Ertuğrul başını kaldırdı, anlamaya çalışan bakışlarla izlemeye koyuldu. Altıncı kez çevirmeden durup ona baktım. Bilmediğimiz bir nedenle, karşılıklı gülümsedik. Belki de en başta yapmış olmam gerekeni yapıp parmağını sıfıra koydum.

Eski model kadran turunu tamamladı, sinyal uzun uzun çaldı ve Jülide'nin yeni uyanmış, buğulu sesini duydum.

36

Otele girip asansöre doğru yürüdüğümüzde, danışmadaki görevli kuşkuyla bakıyor bize. Asansörü beklerken ben de ona bakıyorum. Uzunca boylu, bıyıklı, yüzü beş dakika içinde unutulabilecek bitkin bir adam. Hayatında ilk kez yapıyormuş gibi sıkıntıyla gülümseyerek selamlıyor beni. Lobide birkaç yalnız gölge oturmuş kımıldamadan televizyon izliyor. Gün boyu sürmüş olan sıcak iyice yoğunlaşmış durumda ve otelin gündüzkinden çok daha kederli, loş bir havası var.

Asansörde yan yana durmuş, kat tabelalarının aşağı doğru akışını izliyoruz. Ertuğrul'un teninden yayılan o sıcak süt kokusu ciğerlerime doluyor. Kendimi yıllardır bu otele gelirmiş, bu yarı ka-

ranlık asansörle dördüncü kata çıkarmış gibi rahat, güvende hissediyorum. Yirmi yılda bir yaşanacak böyle tuhaf bir gecede, yanımdaki adamı isteyip istemediğimi soruyorum kendime. Onun beni isteyip istemediğini korkuyla düşünüyorum. Asansör dönüşsüz bir hızla ve her kat tabelasını geçtiğinde yorgunluktan gıcırdayarak, yirmi yıl öncesine doğru sabırla tırmanıyor.

412 numaralı odanın kapısına geldiğimizde, Ertuğrul'un ceket cebinden anahtar çıkarmaya çalışan kolunu tutup "Boş ver" diyorum, "yapmayalım daha iyi. Hadi Ert, beni eve götür."

Ona sanki bir yerimin ağrıdığını söylemişim gibi, anlayışla gülümsüyor. Kolunu elimden kurtarıp çıkardığı anahtarla kapıyı açıyor. Beni beklemeden giriyor içeri. Düğmeyi el yordamıyla bulup ışığı yakıyor. Nedenini bilmediğim bir fısıltıyla "Gel ve dünyamı gör" diyor, "fazla ses çıkarma ama."

İsteğine uyup parmaklarımın ucuna basarak yanına yürüyorum. Kolunu belime dolayıp beni kendine çekiyor. Gösterdiği yöne bakınca odanın ortasındaki çift kişilik yatağı, yatağın bir ucunda dertop olmuş örtüleri ve örtülerin altında derin soluklar alıp vererek uyuyan melekler kadar güzel, sarışın kız çocuğunu görüyorum.

Yatağın diğer yanındaki koltuklardan birine oturmamı işaret ediyor. Çocuğun yüzü o kadar güzel ki, içimden öylece kalmak, onun ıslanmış dudaklarına, uykunun bu en derin anında yarı aralık duran gözlerine ve tıpkı Ertuğrul'unkine benzeyen hafif kalkık burnuna biraz daha bakmak geliyor. Ertuğrul yatağın yanında diz çöküyor. Onu alnıyla saçlarının bitiştiği yerden, sessizce öpüyor. Sonra bana dönüp yine fısıltıyla "Böylece tanışmış oldunuz" diyor, "Dünya Sultan bu işte."

On beş dakika sonra, lobideyiz. Dün buraya ilk geldiğimde oturduğumuz cam kenarındaki masada yaşlı bir çift, konuşmadan televizyon izliyor. Televizyon, iki adam boyu yüksekliğindeki

bir rafın üzerinde. Kimse tırmanıp temizleyemediği için olacak, üzerine yapışmış tozlar yüzünden bütün renkleri pastel, hüzünlü tonlarda gösteriyor. Oynayan, Yılmaz Güney'in bilmediğim bir filmi. Upuzun, kırmızı bir atkısı var Yılmaz'ın ve tek yumrukta beş on kişiyi birden yere serebiliyor.

"Düşünüyorum da" diyorum, hâlâ Yılmaz'a bakarak, "doğru düzgün hiç yolculuk etmemişim."

"Ama İstanbul'da yaşadın. Orada karşı yakaya geçmek zaten yolculuk sayılır."

"Uzun yolculuklardan bahsediyorum. Mesela ülke dışına çıkmadım hiç."

"Merak etmedin mi?"

"Bilmem... Etmişimdir herhalde."

Bakışları kötülük dolu adamlar buluşma yerine varıp da çalıların üstünde dalgalanan kırmızı atkıyı bulduklarında, Ertuğrul da başını çevirip gözümü bir türlü alamadığım kirli ekrana bakıyor. Filmi çıkaramadığı belli.

"Onunla ne yapacaksın Ert?"

"Şimdiye kadar idare ettik. Beraber Anadolu'yu dolaştık. Şantiyelerde uyuduk. Greyderlere bindik. Konya'ya, Gümüşhane'ye, Van'a gittik. Daha bu yaşta inşaatçı oldu aslında."

"Okulu yok mu?"

"Yerimiz değişince okulun da değişmesi gerekiyor. O zaman biraz zorlandık ama şikâyet eden bir çocuk değil. Gerçi hem annem hem de Zoe'nin annesi sonunda pes edip Dünya'yı kendilerine bırakmamı bekliyor hâlâ."

"Bırakacak mısın?"

"Artık, evet. Sana gelmemin bir nedeni de bu."

"Ne?"

"Küçük bir yardım."

Biri benden yardım istemeyeli o kadar zaman geçmiş ki aklıma

ne bir yanıt, ne de yeni bir soru geliyor. Yanlış bir şey düşünmeye çekinerek gözlerine bakıyorum. Gülerek "Korkma" diyor, "seni yoracak değilim. İstanbul'a giderken Dünya'yı da götürmeni istiyorum sadece."

"İstediğini tabiî ki yaparım. Ama senin götürmen daha doğru olmaz mı?"

Uzanıp elimi tutuyor. Gülümsemiyor ama: "Ona galiba yeterince kötülüğüm dokundu. Bir de kendi ellerimle babasız bırakmayayım."

Başından bu yana sezdiğim ama adını koyamadığım şeye, davranışlarının ardındaki o belirsiz noktaya yaklaştığını anlıyorum. İçimde kamaşan duyguyu anlayacak zamanımsa yok. İnsanın darbe aldıktan sonra oluşan hasarı hemen kavrayamaması gibi. Demek ki her şeye rağmen ondan bir şey beklemişim. Tutar yanı olmayan, anında geri çevireceğim bir aptallık önersin istemişim. Kendime kızmak ve aptal gibi hissetmek içinse uzun zaman var önümde.

"Ne oldu?" diye soruyorum, en anne sesimle.

"Teslim olmaya karar verdim. Daha fazla direnmenin bir anlamı yok. Benim son kurbanım o olmamalı."

Konuşmayı durduk yerde tuhaf ve ağdalı bir hale getirmek, galiba sadece Fırat gibilere özgü bir şey değil. Bunu Ertuğrul da gayet iyi beceriyor. Yine de, Dünya'dan söz etmeye çalıştığını, bir şekilde anlıyorum. İnsan birinin hayatına, diline, düşüncesine bir kez girdi mi, yirmi üç yıl bile geçse geri çekilemiyor. Bir parçamız kalıyor orada. Bize ait olmaktan bile çıkıyor. Benim de küçük bir parçam demek ki hâlâ Ertuğrul'da. Bu yüzden, her anlattığını anlamaya mecburum.

"Ne yapacaksın?"

"Onu büyükanne kuvvetlerine teslim edeceğim. Annem de Amel-

ya da Dünya'ya benim verdiğimden çok daha anlamlı bir hayat verebilir. Kendimi kurtaracağım diye onu böyle harcamak, günah."

"Kendini neden kurtaracaksın Ert?"

"Kendimden kurtaracağım bir tanem."

"Abuk sabuk bir şey yapmayı düşünmüyorsun inşallah..."

"Valla, ne kadar abuk sabuk bilemem" diyor, biraz da alınarak, "küçük kumpanyamızı dağıtmaya karar verdim, o kadar. Anadolu turnemiz artık sona eriyor. Karşındaki bu adam iki yıldır hep aynı oyunu oynamaya çalıştı çünkü. Bu Ertuğrul denen hergelenin istese ne kadar kral bir baba olabileceğini göstermeye çalıştı. Zaten öldüğünden beri Zoe'nin gözünü üzerimde hissettim hep. Sanki bulutların üzerinden bakıp ne zaman vazgeçeceğimi bekliyor. Ben de kızımı şehir şehir, şantiye şantiye dolaştırarak ona demek istiyorum ki, 'Bak o senin beğenmediğin Türk, o serseri mühendis bozuntusu, Budapeşte'de tanıma talihsizliğine uğradığın o hıyar, o alkolik, gör işte kızımıza ne kadar iyi bakıyor. Onu ne kadar mutlu ediyor. Üstelik kendi ülkesinde yapıyor bunu. Artık yeni bir ülke aramıyor. Yeni bir kadın da aramıyor.'"

Ertuğrul başını pencereden yana çevirmiş, İstasyon Caddesi'nden geçen otomobillerin farlarına bakarak, sayıklar gibi konuşuyor. Söylediklerini bana mı, kendi kendisine mi, yoksa gerçekten Zoe'ye mi söylediğini anlamak mümkün değil. Ansızın susuyor sonra. Gözlerinde birikip akmamakta direnen, aktığını zaten hiçbir zaman görmediğim yaşlarla, konuşmasına devam ediyor:

"Ama dediğim gibi, ünlü ikili Ert ve Dünya yollarını ayırıyor artık. Ben yoluma solo olarak devam etmeye karar verdim. Eski bir hatayı yenileriyle örtbas etmeye çalışmaktan hem yoruldum, hem de utanıyorum çünkü. Dünya daha küçük. İleride bunları en fazla iki senelik tuhaf bir tatil olarak hatırlar. Onu İstanbul'a götür Ardacım... Annem yıllarca seni sayıkladı zaten, görüşmüş de olursunuz. Bir iki haftaya kalmaz Amelya gelip çocuğu bizimkilerden alır herhalde. Ben de şantiyeden ayrılıp kendi yoluma giderim."

"Nereye gideceksin?"

"Bilmiyorum" diyor, elimi tutup acı acı gülümseyerek, "belli mi olur?"

37

İstanbul, hakikaten boktan bir yerdi. İnsan onu tanıdıkça kendi yabancılığını daha çok hissediyordu. Bir sokağından ilk kez geçiyorsam, turist muamelesi yapıyordu bana. Binlerce yılın görgüsüyle gülümsüyordu. İkinci geçişte o kibarlığından eser kalmıyordu ama. Daha üç gün önce gördüğüm yapılar, yürüdüğüm kaldırım taşları ya da durmamakta direnen bıçkın, kavgacı taksiciler, bir yabancı olduğumu, uzun bir süre de öyle de kalacağımı yüzüme vuruyordu hemen.

Şoförün anayoldaki tıkanıklığı bahane edip beni Kadıköy'ün hiç tanımadığım sokaklarında yarım saat dolaştırması sonucu, Jülide'yle buluşacağımız yere gecikerek ve param azalmış halde geldim. Taksiden indiğimde saat üçü şimdiden yirmi dört geçiyordu ve bu yüzden gergin, sinirliydim.

Jülide kahvenin deniz gören masalarından birinde, sırtı kapıya dönük oturuyordu. Onu önce tanıyamadım. Görünüşünün iki gün öncekiyle ilgisi yoktu. Saçlarını ensesinde toplamıştı. Başında, tenisçilerinkine benzeyen, fosfor sarısı bir bant vardı. Üzerinden dökülen bol bir kazak, şalvarımsı bir kot ve gösterişsiz, beyaz spor ayakkabılar... Gölgede oturmasına rağmen çıkarmamış olduğu güneş gözlükleri dışında, yarıyıl tatilindeki bir liseliye benziyordu.

Dalgınlığından yararlanıp onu şaşırtmak istedim. Kahveye girdiğimi gören garsona elimle sus işareti yaptım. Tam arkasına geldiğimde, Jülide okuduğu dergiyi yavaşça kapadı, başını çevirdi. Gülümseyerek "Ardacığım" dedi, "şunu bil ki haberim olmadan kimse yaklaşamaz bana."

Ayağa kalktı ve sarıldık. Kucaklaşmamız bitip de yüz yüze durduğumuzda, çevresi minik pullarla bezeli güneş gözlüğünün altında başlayıp elmacıkkemiğine doğru inen, derin morluğu gördüm. Gördüğüm şey yüzüme yansımış olacak, beni omuzlarımdan tuttu ve bembeyaz gülümsedi. "Bir şey yok" dedi, "bizimkiyle giriştik yine. Bir de onun halini gör, korkarsın."

"Şimdi? Kavgalı mısınız?"

"Değiliz" dedi, kolunu sıvayıp bileğinde parlayan saati göstererek, "neticede onun da gözü mor ama ben kimseye hediye almıyorum."

"Peki ne yapıyorsun?"

"Hiiiç" dedi, sözcüğü ağzında tatlı tatlı uzatarak, "kimseyle uzun süre küs kalamam ben!"

Masada, bir adet *Erkekçe* dergisi duruyordu. Kapağında, Nastasia Kinski beyaz bir ata çırılçıplak binmişti. Bir elini gözlerine siper etmiş, durduğu kumsaldan uzaklara, ufka doğru bakıyordu.

"Yirmi beşinci sayfa" dedi heyecanla.

Dergiyi açtım. Söylediği sayfaya herhalde bir işaret olarak, kurumaya yüz tutmuş bir hanımeli konmuştu. Belki de günlerdir orada durduğu için artık iyice yassılmış olan çiçeğin ayırdığı iki sayfayı birden, Jülide'nin dev bir fotoğrafı kaplıyordu. Bir yüzme havuzunun kenarında, bikinisiyle gülümsemişti. Sağ sayfadaki başlıkta kocaman harflerle "Jülide" yazıyordu: "Bir yaz çiçeği gibi."

"Vay be!" diyerek kaldırdım başımı. Saklamaya çalıştığı bir gururla gülümsüyordu: "Bitmedi. Devamına da bak."

Otuzuncu sayfaya kadar sırf onun resimleri vardı. Tramplene tırmanırken, havuzdan üzerinden sular damlatarak çıkarken, yüzdükten sonra duş alırken... Son resimde bikiniyi de çıkarmıştı ama sırtı dönük olduğundan göğüsleri gözükmüyordu. Resim alt-

larındaki yazılarda, özet olarak şunlar denmişti: Güzellik yarışmasında hakkı yenen Jülide, şimdi bunun acısını çıkarmaya hazırlanıyordu. Sonbaharda çekilecek bir filmde ünlü sanatçılarla birlikte rol alarak beklenen çıkışını yapacaktı. "Bütün nazlı çiçekler gibi" deniyordu yazıda, "Jülide de açacağı mevsimi bekliyor."

"Tebrik ederim" dedim, daha sersemce bir şey söylemekten korkarak, "rolün ne peki?"

"Daha tam belli değil. Ahu'nun kardeşi, en iyi ihtimalle."

"Aslında andırıyorsun."

"Gerçekten mi?"

"Yani makyajla falan, tam olursun bence."

"Bunu bir de yapımcıya söylesene. Herif hâlâ nazlanıyor çünkü."

Aklıma konuşmayı daha ileri götürecek yeni bir söz gelmedi. Jülide suskunluğuma anlayışla gülümsedi. Bize hafta sonları öğütler veren o Eskişehirli kızın gülümseyişiydi bu, çok iyi tanıyordum. Elini kaldırdı, on dakikadır bu anı bekleyen garsona iki çay söyledi. Filtresiz sigarasını yakıp iyice yaslandı arkasına. "Hadi bakalım" dedi, "anlat arkadaşına derdini..."

"Fırat'ın başı dertte" dedim, sakin görünmeye çalışarak.

Jülide'nin yüzünden ışık hızıyla geçen bulutu bir an yakalar gibi oldum. Biraz düşündü, bir şey söyleyecek gibi oldu. Sonra vazgeçti ve kahkahasını bastırmak ister gibi kıkırdayarak "Ama" dedi, "bu çok saçma!"

"Neden?"

"Benim Fırat değil mi bu?

"Evet..."

Dayanamayıp koyuverdi. İki masa uzağınızdaki garsonun ve kahveye yeni girmiş yaşlı çiftin dönüp bakmasına yol açacak ka-

dar sesli, uzun uzun güldü. Eskiden de hep böyle gülerdi. Bizde kaldığı akşamlarda babamın "Birisi bu kıza terbiye vermeli..." diye söylendiğini çok duymuşuzdur.

"Ah Ardacım, özür dilerim" diye fısıldadı, yalancı bir utanmayla, "ama benim bildiğim Fırat öyle korkak, öyle uyuşuktur ki buralara gelip başına iş açması inanılacak şey değil."

"Ama öyle" dedim, çayları getiren garsona sırıtıp. Olanları Jülide'ye karmakarışık bir sırayla anlattım. Korktuğumun tersine büyük bir ciddiyetle dinledi. Bir zamanlar ilk aybaşını geçirmiş o kızı dinlediği gibi.

"Tamam. Neden şüpheleniyoruz?"

"Bilmiyorum... Bir his... Bir kötülük var sanki."

"Kötülük hep var" dedi gülümseyerek.

"Durum Fırat'ın sandığı gibi olmayabilir."

"Ne sanıyor ki?"

"Esra'nın her şeye rağmen onu sevdiğini."

"Sence sevmiyor mu?"

"Dedim ya, bir his."

Bir süre sessiz kalıp çayını karıştırdı. Kaşlarını çatmıştı. İrili ufaklı teknelerin ağır ağır yol aldığı denize bakıyordu. Boğaz'ın üstünde gittikçe koyulaşan, oyuncak bir sis vardı. Batıya ilerleyen güneş masamızı çevreleyen ağaçlardan kurtulmuştu. Işığı birkaç dakikadır gözlerimi yakıyordu. Jülide gölgedeydi hâlâ. İskemlemi sürükleyip onunkine yaklaştırdım.

"Belki haklısındır" dedi. Güneş birazdan onun gözlük camlarında olacaktı. "Fıratçığım'ı kandırmak için süper zekâ olmak gerekmez. Ama belki de asıl mesele kızı hâlâ görmemiş olmandır. İnsanın aklına her şey geliyor, haliyle."

"Ne yapacağız?"

"Ne mi yapacağız?" dedi, şaşırmış gibi yaparak.

"Evet Jüli. Sen ve ben."

Uzanıp saçımı okşadı: "Gidip kızı göreceğiz tabii."

38

Adım Arda Akad. Kırk yaşındayım. Bana "orta yaşlı" demek canavarlık olur. Uzlaşabileceğim tek tanım, "artık o kadar da genç olmayan" olabilir. "Gençliğini, gençliğin eflatun yükünü geride bırakmış, olgun" anlamında... İnsan artık hayat hakkında konuşurken mutlak doğrular ileri sürmekten korkuyor. Bir belirti belki de bu. "Hayatımın en güzel günü" yerine "en güzel günlerimden biri" demek şimdi marifet sayılıyor. Elimizde sözcüklerden bir törpü, en keskin, en uçarı yanları yuvarlaklaştırmaya, bozmaya çalışıyoruz. Gençliğin tam olarak nerede bittiğini bana küt diye söyleyebilecek birini tanımak isterdim.

Ömrüm, hey ömrüm
seni hatırlamak için yolunu uzattım
daha fazla zaman verdim kendime
bu gece, bu orta yaş ovasında
bu hat üzerinde
bana bir tek söz söyle.

Bir geçmiş zaman şairine ait deseler belki de inanabileceğim bu şiiri, İstanbullu şair arkadaşım Birhan yazmış. "Orta yaş" denen o iki uçlu bıçağı bir ovaya, akıp giden bir düzlüğe benzetmiş olması nedense hoşuma gidiyor. Bu şiiri kendisine gösterdiğimde, neredeyse Şeyh Galib'den sonraki herkesin "zibidi" olduğunu düşünen Ali bile beğendiğini söylemişti.

Gençliğin sona erdiği ve orta yaş ovasının bütün bereketiyle başladığı, belirli bir an var bence. İnsan farkında olmadan bir eşiği geçiveriyor ve gençliğin titrek kuşu uçup gidiyor tenden. Farkına varmak zaman istiyor ama. Belirsizlik de işte bundan doğuyor. Uyanmak için omzumuzu dürtecek hoyrat bir muavine, artık ovada olduğumuzu gösterecek bir levhaya ihtiyaç duyuyoruz. Anlama biçimlerimiz değişik. Levhalar da değişik zaten.

Oteldeki gecenin ardından Ertuğrul beni sabahın iki buçuğunda eve bıraktığında, Eskişehir'deki o kırk yıllık sokağımızı bir ovaya dönüşmüş buluyorum. Dingin, acımasız bir ovaya.

Evde beni sessizlik karşılıyor. Televizyon kapalı. Salon karanlık. Mutfakta, annemin açık bıraktığı davlumbazın ışığı eşyalar arasında elene elene bana kadar geliyor. Kokular, aynı kokular. Işık, aynı ışık. Babamı mutfak masasında oturmuş sigara içerken hatırlıyorum. Alınalı daha birkaç ay olmuş, üzeri annemin özene bezene seçtiği biberliklerle süslü, şimdiyse kırık bir gülümseyişle "ofisim" dediği ahşap masa boş. Babam, tıpkı pazar sabahları baktığı gibi bakıyor masaya. Yüzünde, onca insanın yazgısını çizmiş olmanın getirdiği erken yaşlanmışlık. Karşısına oturup "Neden" diye soruyorum, "bunu neden yapıyorsun?"

"Neyi neden yapıyorum? Hem nerede kaldın sen?"

"Bu masada benim göremediğim ve senin gördüğün ne var? Sofrada sigara içme huyun da ayrıca felaket zaten."

"Bu masayı doldurabiliyorum. Buna inanasım gelmiyor. Sabah işe gideceğim. Öbür gün. Daha sonraki gün... Yapabildiğim sürece masamız dolu kalacak. Bu bana bazen dayanılmaz geliyor. Aynı şey yarın da olacak mı, başarabilecek miyim? Bunları düşünüyorum. Kabul et ki bunlar bir çocuğa anlatılamaz. Şimdi ölü olduğuma, senin de kafan biraz olsun çalışmaya başladığına göre, söylememin bir mahzuru yok artık."

"Baba" diyorum, gözlerine bakarak, "oğlumu kaybettim."

"Bu konuda bir şey yapamam."

"Hiçbir şey mi?"

"Hayır."

"Bana neden acımıyorsun?"

"Acımamla durumlar değişmiyor."

"Nasıl baş edeceğim bununla?"

"Ettin bile. Acını kabullendin ve hayatta kaldın. Bir eşiği aştın artık. Bu saatten sonra kafanı karıştırmak dışında bir işe yaramam ben."

"Ama" diyorum, son bir umutla, "artık genç de değilim."

"İnan çok iyi görünüyorsun" diyor, "sıkıldım. Bu celse bitsin artık."

Annemin kapısını aralayıp bakıyorum. Derin soluklar alarak uyuyor. Başucundaki pencere açık. Sabah serinliğine ve kedilere karşı, uzanıp kapatıyorum. Aynalı dolabın çekmecesinden, elimi sürmeye aylardır cesaret edemediğim bir resmini çıkarıyorum Emrah'ın. İkinci sınıf müsameresinde, C vitaminli portakal kılığında utana sıkıla gülümsüyor. İyi dans edemediği için verdikleri meyve rolünü gönülsüz kabul edişi geliyor aklıma. Annemin ofisinde oturup artık ıskalamaya hiç niyetimin olmadığı bir yaşama isteğiyle, uzun uzun bakıyorum.

"İyi uykular bebeğim" diyorum ona, "iyi uykular portakalım."

39

Jülide'nin şakası yoktu. Doğru Esra'ya gidelim ve duruma el koyalım istiyordu. Rezalet çıkarmaktan korkmayan biriydi Jülide. Gerçi bu eskiden de böyleydi ama İstanbul'da yaşadıkları, her neyse onlar artık, onu daha da gözü pek bir amazon yapmıştı. O hemen harekete geçmek istiyordu, ben de merakımı yenemiyordum. İlk vapura yetişmeye karar verdik. İskeleden Ertuğrul'a telefon ettim. Esra'nın evini hatırladığı kadarıyla tarif etti.

"Ne yapacaksın?" dedi, telefonu kapatmadan.

"Konuşacağım" dedim.

"Tek başına mı?"

"Hayır" dedim, Jülide'ye bakarak, "bir arkadaşım var."

"Arkadaşın mı var?"

"Evet. Sana Jülide'den bahsetmedim, değil mi?"

"Evi bulabilecek misin?"

"Evet... Herhalde."

"Peki geleyim ister misin?"

"Hayır" dedim, çok da emin olamayarak, "hallederiz... Sağ ol yine de."

"Bence bunu bugün yapmayın. Doktordan yeni dönmüş olacak. Fırat da akşama kadar yanında kalır zaten."

"Tamam" dedim ters ters. Herhalde kızı yiyecek halimiz yoktu.

Bu arada, Jülide durmadan tanıdıklarıyla karşılaşıyordu. Ben kulübedeyken uzun boylu, sarışın iki adam kahkahalarla yaklaştı. Jülide bir çığlık attı ve kucaklaştılar. İskeleye yürürken de yaşlıca bir kadın yolumuzu kesip bu kadar zamandır nerelerde olduğunu sordu. Jeton kuyruğunda yaşıtı iki güzel kız, yüzüne karşı saklayamadıkları bir kinle gülümseyerek yanımızdan geçti. Vapurun açık kısmında güçbela yer bulup oturduğumuzda, omuzlarını silkip "Bakma" dedi, "aslında çoğu bayılmaz bana."

Ne olursa olsun, Jülide'nin yanındayken İstanbul bir başka görünüyordu. Dünkü vapur yolculuğumda bakıp da geçtiğim şeyler onun hiç durmadan anlatan, cilveli sesi eşliğinde asıl ışığına bürünüyordu. Şehir içimi gıdıklayan bir canlılık kazanıyordu böylece. Bende direnecek hal bırakmıyordu. Kız Kulesi'ne, saraylara ya da Toprak Mahsulleri Ofisi'nin tuhaf görünümlü binasına bakarken şehre teslim olduğumu, daha da kötüsü, teslim olmak istediğimi anladım.

"Heyecanlı mısın?" diye sordu. Kendisi kıpır kıpırdı. Elinde olsa uçarak gidecekti sanki. Uzattığı sigarayı çekinerek aldım, "Bilmem" dedim, "şimdilik değilim galiba."

"Ben heyecanlıyım. Merak ediyorum."

"Esra'yı mı?"

"Fırat gibi bir mumyayı aşkıyla çıldırtmak için ne yaptı acaba?"

Karaköy limanı görününce kalkıp alt kata indik. Vapurun yanaşacağı tarafta bekleyen çımacıların yanında durduk. İhtiyar vapur inildeyerek ve her yana köpükler saçarak demirledi. Jülide

görevlilerin işaretini beklemeden, kıvrak bir hareketle kendini iskeleye attı. Birkaç metre yürüdü, varlığımı hatırlamış gibi döndü sonra. Hâlâ halatların bağlanıp iskelenin verilmesini bekliyordum. Bana sabırsız gözlerle baktı.

Harbiye'de aradığımız apartmanı Ertuğrul'un tarifi sayesinde kolayca bulduk. Neredeyse akşamüstüydü. Tahminime göre Fırat'ın evden çıkmasına en az yarım saat vardı. Üstelik sevgilisi, hayatının en zorlu günlerinden birini yaşıyordu. Onu yalnız bırakmak istemezse bu süre uzayabilirdi de.

"Zannetmem" dedi Jülide, üçüncü katın pencerelerine dik dik bakarak, "evdekiler er geç dönecek, değil mi? Bildiğim Fırat anne babalarla karşılaşmayı istemez. Hele böyle bir durumda. Bak, ileride oturacak bir yer var."

Parmağıyla gösterdiği yer, dökküntü bir büfeydi. Yaşlı bir kadın, ellerini üstündeki kirden grileşmiş önlüğe silerek, bize camekânın önündeki tek masayı gösterdi. Masanın üstünde irili ufaklı yağ birikintileri, gökkuşağının renklerini yansıtarak parlıyordu. Oturunca, bunun aslında iyi bir fikir olabileceğini düşündüm. Bulunduğumuz yerden Esra'nın apartmanının kapısı görünüyordu çünkü.

"Âşığım çıkmasıyla anne babaların gelmesi arasında minimum bir yarım saat kalır. Bu da bize yeter."

"Planımız mı var?"

"Yok. Hele bir şeyler yiyelim, tok karnına düşünürüz."

"Burada mı?"

Tüylerimi ürperten bir iştahla hem kendisine hem de bana kaşarlı tost söyledi. Kadınla tane tane ve saygılı bir sesle konuşuyordu. Sanki bir restorandaymışız gibi.

"Aslında rejimdeyim" dedi, sonra, "ama bugünlük boş verelim. Fırat Bey'in hatırına..."

40

Dünya, adı gibi ilginç bir çocuk. Aslında öyle hemen görülen, belli bir farklılığı yok. Pamukhelva istemesi, tutturması, yerken yüzüne bulaştırması başka çocuklarınki nasılsa öyle. İlginçliği, yabancılığından geliyor. Her şeyi yabancılıyor. Başını okşayan satıcıyı, Köprübaşı'nda birbirlerinin küreklerine takada tukada çarparak sandal keyfi yapmaya çalışanları, beni, kedileri, evleri... Sarı perçemlerin gerisinden dünyaya bakan, meraklı çocuk gözleri değil. O anda bulunduğu yere ait olmadığını, olamayacağını, buna nasılsa fırsat bulamayacağını çoktan öğrenmiş bir misafir o. İnsan bunu onunla bir iki saat geçirdikten sonra anlamaya başlıyor. Anlamak, beklenmedik bir sızı gibi saplanıyor kalbe.

Kuledibi Çay Bahçesi'nde Ertuğrul, o ve ben birlikteyiz. Ağustosun yarısı güz gerçekten. Fabrikalar tarafından gelen ılık bir rüzgâr çayları hızla soğutuyor. Dünya, son parçalarını ısırdığı pamukhelvaya dalgın dalgın bakıyor.

Çok fazla şehir, çok fazla okul değiştirmiş. Çevresinde olup bitenler onun için geçici bir dekorun uzak, yetişilmez parçaları. Rüzgâr hızını artırınca uzanıp hırkasını ilikliyorum. Şaşırarak bakıyor.

"Hırkan da pek güzelmiş" diyorum,

"Amelya ördü" diyor.

"Ya. Amelya kim peki?"

"Zoe'nin annesi."

"Başka neler ördü sana?"

Minik bir parmak, boynundaki kolyeyi gösteriyor: "Bunu."

"Ona 'örmek' denmez" diyor Ertuğrul. "kolye örülmez. 'Yaptı' diyeceksin."

Daha iyi görebileyim diye, incecik boynunu iki yana döndürüyor: "Kolyemi de Amelya yaptı."

"Peki nerede şimdi o?"

"Toronto'da. Evde."

İki gün öncesinin yarı çıplak çocukları, yine aynı çığlıkları atarak koşup suya atlıyor. Sesleri duyunca üçümüz birlikte dönüp bakıyoruz. Bu sefer etrafta bekçi de yok. Dünya'nın gülümsediğini ilk kez görüyorum.

"Ne güzel!" diyor, gözlerini kırpa kırpa: "Üşümüyorlar mı?"
"Yazın tadını çıkarıyorlar. Fazla zamanları kalmadı artık."

Helvaya bulanmış ellerini babasının mendiliyle temizleyip kalkıyor. Yıllar önce Fırat'ın suya şutladığı topları kovaladığımız, şimdi rengârenk çiçek tarhları ve küçük ağaçlarla süslü yolun ucuna kadar gidip Porsuk'a bakıyor. Sahil yolunu sudan ayıran alçak duvara yaklaşmadan, arada parmak uçlarında yükselip güzelim boynunu uzatarak, aşağıda Porsuk'un kirli suyunu kulaçlayan çocukları izliyor.

"Mutlu mu?" diye soruyorum Ertuğrul'a.
"Bilemiyorum... Çocuklar hep mutlu değil mi zaten?"
"Büyükannesini çok mu seviyor?"
"Evet. Araları iyi. Kendisini buraya ait hissetsin, yabancılık çekmesin istedim hep. Halbuki gördüğün gibi, daha Türkçe'yi bile doğru düzgün konuşamıyor."
"Hayır, bence hiç fena değil. İngilizce de biliyor mu?"
"Amelya'yla öyle anlaşıyorlar. Bir konuşsun da gör. Bülbül kesiliyor."

Dünya cesur bir adım daha atıp su kenarındaki duvara oturuyor. Eteğini çekiştirip düzelterek, dikkatle, yavaş yavaş eğiliyor suya. Sonra küçük bir çığlıkla kendisini geriye atıyor. Yüzüne çarpan damlaları eliyle silmeye çalışıyor. Diğer elini de aşağı yukarı sallayarak, sıçrayan sulardan koruyor kendini. Porsuk'un bizim göremediğimiz yüzeyinden, oğlanların gülüşmeleri geliyor. Dünya'nın şaşkınlığı, yerini gülümsemeye bırakıyor. İkimize çocukların bulunduğu yeri göstererek gülüyor. Gittikçe artan bir sevinçle... Kahkahalarla...

"Doğru" diyorum Ertuğrul'a, "çocuklar hep mutlu."
"Dikkat et!" diye sesleniyor Ertuğrul Dünya'ya: "Eğilme öyle!"

Dünya çığlık çığlığa gülerek, hâlâ aşağıdaki o görünmez oğlanları işaret ediyor.
"Su!" diyor iki kahkaha arasında: "Bana su atıyorlar!"

41

Jülide, kadının önüne koyduğu tostu açıp içine baktı. Masanın öbür köşesinde duran domates sosuna uzandı. Sosu kaşarpeynirinin üstüne sıkarken bana sevgilim var mı diye sordu.

Başımı tabağımdan kaldırdım, elimde olmadan güldüm: "Neyim var mı?"
"Erkek arkadaşın. Biriyle beraber misin?"
"Nereden çıktı şimdi?"
"Hiç... İskeleden telefon ettiğin kimdi?"
"Fırat'ın bir arkadaşı. Evinde kalıyoruz."
"Yakışıklı mı?"
"Bilmiyorum. Hem ne ilgisi var?"
"Hiç işte... Konuşuyoruz."

Tostlarımızı yerken bir süre sessizleştik. İçinde ne varsa artık, tostun tadı tahminimden çok daha iyiydi. Gözümüz, karşı apartmanın kapısındaydı. Kapı her açıldığında, lokmalarımızı çiğnemeyi bile unutarak dikkat kesiliyorduk. Formalarını giymiş top oynamaya giden oğlanlar, apartmanın ince bıyıklı kapıcısı ve asık yüzlü, yaşlı bir çift birkaç dakika arayla çıktılar. Hepsi de önümüzden geçtikten sonra yüz metre ilerideki anacaddede, sırayla gözden kayboldu.

"Sevgilin olmaması kötü" dedi, yine az önceki ses tonuyla.
"Niye?"

"Kendini tanımanın en kestirme yolu, biriyle beraber olmak. Neyi ne kadar yapabileceğini en iyi böyle keşfedersin."

"Evet. Anlıyorum..."

"Nah anlıyorsun! Yüzünden belli. Kimse bir şey anlatmıyor mu sana?"

Ben kıpkırmızı kesilmiş durumu nasıl kurtaracağımı düşünürken apartman kapısı bir daha açıldı. Sırtında dayımın Almanya'dan getirdiği yeşil tişört ve dizlerden aşağısı kesilmiş kot pantolonuyla, Fırat kaldırımda belirdi. Nefesimizi tuttuk, bekledik. Bizim büfeye doğru, dalgın dalgın yürüdü. Önümüzden geçerken bizi görmesin diye, oturduğumuz yerde iyice küçüldük. Bakışları yere çevrili, muhtemelen otobüse falan bineceği anacaddeye doğru yürüyerek uzaklaştı.

"Haydi mi?" dedim Jülide'ye.

"Haydi!" dedi.

Dokuz numaralı dairenin kapısını orta boylu bir kız açtı. Pembe bir eşofman giymişti. Benimki gibi, ensesine doğru tel tel dökülen uzun ve siyah saçları vardı. İleri doğru çekingen bir adım atıp apartman otomatiğinin ışığına girdiğinde, bu ilk izlenimlerin hepsini bir anda önemsiz kılan şeyi gördüm.

Kız, bana benziyordu. Ortada fiziksel bir benzerlik yoktu ama aynı benim gibi bir tipti. Ben onu bir uzaylı ya da karanlıklar prensesi olarak hayal etmiştim, oysa benim de pekâlâ giyebileceğim bir kazak ve eşofman altıyla çıkıyordu karşıma. Şimdi, ne demekti bu?

Döndüm ve Jülide'ye baktım. Gergin bir gülümseyişle "Merhaba" dedi kıza, "Fırat'ın arkadaşıyız."

Esra, Jülide'nin siyah gözlüklerine bakarak bir iki adım geriledi. Apartman ışığı tuhaf bir ses çıkararak söndü. Jülide uzanıp düğmeye bastı. Esra'nın benim de çok şaşırdığım zamanlar yaptığım gibi, gözlerini kıstığını gördüm.

"Bu ne demek peki?"
"Konuşmak istiyoruz."
"Pek müsait değilim. Rahatsızım."
"On dakika sürmez. Çok önemli."
Işık bir daha söndü. Bu kez yakan olmadı. Esra kirişe dayalı kolunu isteksizce indirdi, yana çekildi. Jülide nereden bulduğunu bilmediğim o yalancı gülümsemeyi hiç bozmadan girdi içeri.

Geniş, açık renk eşyalarla döşenmiş bir salondan geçtik. Evin diğer ucundaki terasa çıktık. Yerde boydan boya kilimler seriliydi. Bir köşede de hâlâ cızırdayan bir walkman ve yabancı dilde dergiler duruyordu. Esra bize minderleri gösterip oturmamızı söyledi. Kendisi de bir mindere bağdaş kurdu. Sırtını balkon demirlerine yasladı.

Sessizlikle geçen o birkaç saniye içinde, şaşkınlığım yerini daha da tuhaf bir duyguya bıraktı. Yoksa benzerliğimiz sadece giydiğimiz kazaklarla sınırlı değil miydi? Fiziksel olarak da benziyor olabilir miydik? Esra da aynı benim gibi yuvarlak yüzlüydü. Erkeklerin ya annelerine ya da kız kardeşlerine benzeyen kadınlar bulduğunu dergilerde okumuştum. Fırat da öyle mi yapmıştı? Ama gözleri yeşildi, benimkiler siyahtı. Saçları kumraldı, benimkiler değildi. Hem bunca işin gücün arasında kafayı buna neden takmıştım ben?

Şundan takmıştım: Esra'yı daha ilk görüşte kıskanmıştım. Söz konusu olan Fırat ayısı bile olsa, kendisini çok seven bir âşığı, deniz gören bir evi ve mesela bir film yıldızının güzelliğine hiç mi hiç benzemeyen, erişilebilir bir güzelliği vardı. Hayatımda kıskandığım ilk kadındı o. Bu yüzden öldürebilirdim.

Uzakta, kalın bir çizgi halinde deniz görünüyordu. Bazılarının çatısına büyük reklam panoları konmuş eski binalar gitgide küçülerek denize kadar iniyordu. Boğaz, ağustos güneşi altında ışıl ışıl parlıyordu. İrili ufaklı tekneler vardı. İstanbul'a bakarken kendimi güvende hissettim. Eğer hiç arkama dönmez, bu manza-

raya sonsuza dek bakarsam içimdeki saçma sapan duygudan kurtulabilirdim belki.

"Demek Fırat'ı tanıyorsunuz" dedi Esra, kuşkucu bir sesle.

"Evet" dedi Jülide, "Eskişehir'den çocukluk arkadaşlarıyız. Yani endişelenmene hiç gerek yok."

"Hiç endişelenmiyorum. Merak etmeyin."

Esra bu son sözcükleri öyle sivri bir vurguyla söylemişti ki, Jülide senlibenlilikten hemen vazgeçmek zorunda kaldı. Tane tane konuşarak "Bakın Esra Hanım" dedi, "biz Fırat'ı yıllardır tanıyoruz. Hatta biraz fazla tanıyoruz onu. Ne zaman kiminle olduğunu, ne yaşadığını, hem iyi hem de kötü zamanlarını gayet iyi biliriz. Bize öyle geliyor ki son zamanlarda içinde büyük bir sıkıntı var. Gerçi biraz kapalı bir çocuktur. Çok neşeli olduğunu da hiçbir zaman görmedik ama şimdi ona her baktığımızda inanın içimiz parçalanıyor. İşin kötüsü, yardım da edemiyoruz. İnsan arkadaşını bu durumda görmeye dayanamıyor."

"Adresi nasıl buldunuz?"

"Soruşturduk."

"Ne bekliyorsunuz peki benden?"

"Gerçeği anlatmanızı."

"Ne demek gerçeği? Anlamı ne ki bunun?"

"Anlamı, şu: İkinizi de ilgilendiren ve Fırat'ı ilgilendirdiği için haliyle bizim de merak ettiğimiz şeyi, her neyse artık o, lütfen açıkça anlatın."

Esra kaçamak bir şekilde saatine göz attı. Başını kaldırınca bir an göz göze geldik. İkimiz birden kaçırdık bakışlarımızı.

"Misafir mi bekliyorsunuz?" dedi Jülide.

"Hayır. Birazdan annemler gelecek."

"O zaman hemen anlatın, çekip gidelim. Siz de annenize ne idüğü belirsiz bu iki yabancının kim olduğunu açıklamak zorunda kalmayın."

Esra kurduğu bağdaşı çözüp bacaklarını karşısındaki duvara doğru uzattı. Boş minderin üzerindeki kulaklığı ayağıyla bir iki iteledi. Baştan savma bir sesle "Çocuk aldırdık işte" dedi, "olan biten bu..."

"Biz de öyle tahmin etmiştik."

"Nasıl?"

"Bunu çoğumuz yaşadık. İnsan biraz düşününce hangi erkeğin nasıl tepki vereceğini tahmin edebiliyor."

"Şimdi öğrenmiş de oldunuz. Müsaadenizle..."

"Herhalde zor olmuştur."

"Hayır. İyi bir doktordu."

"Kalben demek istedim. Böyle şeyler aşkı kuvvetlendirir bazen."

"Aşk falan yok" dedi Esra, balkon demirlerinin arasından sokağa doğru bakarak, "ayrılmaya karar verdik."

"Ne zaman oldu bu?"

"Bugün... Artık görüşmeyeceğiz. Bakın, özür dilerim ama annem şimdi gelir..."

"Peki Amerika?" dedim, gözlerimi o aynı benimkilere benzeyen siyah ve hafifçe çekik gözlere dikerek.

"Bu sizi ilgilendirmiyor."

"Bizi Fırat ilgilendiriyor" diye biraz yükselttim sesimi, "bu anlattıklarınız onu ne hale getirdi, haberiniz var mı?"

"Toparlanacaktır. Hayat böyle."

Kulaklarım öfkeden uğulduyordu. Jülide'yi bile korkutan bir sesle "Hayat mı?" diye bağırdım: "Hayat dediğin, Fırat'ın sen piyasaya çıkmadan önceki haliydi. Şimdi ortalıkta cenaze gibi dolaşıyor ve sen ondan dış kapının mandalı gibi bahsediyorsun! Hayatla bunun ne ilgisi var?"

Jülide elini omzuma koydu. "Tamam Arda" dedi, "tamam artık..."

"Sen Arda mısın?"

"Evet" dedi Jülide, "benzemiyorlar, değil mi?"

"Çok güzel! Kardeşini yolladı demek!"

Jülide omzumu hafifçe sıktı. Esra'ya dönüp sakin bir sesle "Haklısınız" dedi, "aranızda olanlar kimseyi ilgilendirmez. Ama inanın, kimse yollamadı bizi. Kendimiz geldik. Rahatsız ettiysek de özür diliyoruz."

"Özür mözür dileyen yok!" dedim, en şeytanlı sesimle: "Bize her şeyi söylemiyor!"

İçeride, kapı kilidinin çevrildiğini duyduk. Üçümüz birden dönüp sanki sokak kapısını görebilirmişiz gibi, içeri doğru baktık. Ayak sesleri büyüdü, ön odada beliren gölge yaklaşıp balkon kapısını örten tülleri iki yana itti. Biz yaşlarda, yakışıklı bir çocuk gördük. Yanağındaki yara izi Akdeniz Bölgesi haritasına ne kadar benzerse benzesin, iyi niyetli ve bön bir gülümsemeyle bakıyordu bize.

"Size gidin demiştim..." dedi Esra, gözleri dolu dolu.

42

"Başımda dikilip durma öyle, git bak çocuk ne yapıyor."

Annem, gözlerinden kıvılcımlar saçarak pastaya bakıyor. Hamurun bir tarafı çökmüş durumda. Bu pasta eskiden Fırat yatılı okuldan her geldiğinde yapılırdı. Aynı pastanın yıllar sonda fırından bu halde çıkmış olmasını kabullenemiyor. İşine karıştım diye suçlandığımı hissediyorum. Makul olmaya çalışan bir sesle "Sorun belki de kremadadır" diyorum, "onca yıl geçti, unutmuş olabiliriz de."

"Kremanın bir şeyi yok" diyor ters ters, "git çocuğa bak."

Salon, yarı karanlık. Akşamın geceye yönelmiş bir saatindeyiz. Dünya, annemin koltuğuna oturmuş, çizgi film izliyor. Koca bu-

runlu ve koca ayaklı bir avcı ağaçlar arasında tavşanı kovalıyor. Dünya hızla değişen görüntülerin yüzüne vuran ışığında hiç heyecanlanmadan, ifadesiz gözlerle izliyor. Koltuğun yanına diz çöküp elini tutuyorum. Gözlerini televizyondan ayırmadan "Üçüncü seyredişim" diyor, "avcı şimdi düşecek."

"Niye karanlıkta oturuyorsun?"
"Bilmem... Karanlık mı?"
"Akşam oluyor. Acıkmışsındır."
"Acıkmadım. Babam niye aramadı?"
"İşi bitince arar. Bir şey ister misin?"
"Ne mesela?"
"Bilmem... Çizgi filmi gördüğüne göre belki başka bir şey yapmak ister canın."

Başını çevirip omzumun üstünden mutfak kapısına doğru bakıyor: "Mesude ne yapıyor peki?"
"Pasta" diyorum gülerek, "aslında sürpriz olacaktı ya, neyse."

Koltuktan atlıyor. Ayaklarında annemin palet gibi duran terlikleri, televizyondaki tavşan gibi iki yana sallanarak mutfağa doğru gidiyor. Sürpriz iyice berbat olmasın diye kapalı tuttuğumuz kapıyı iterken "Mesude!" diye sesleniyor: "Yardım ister misin?"

Işığı yakıyorum. Perdeleri çekmek için pencereye gidiyorum. Gün boyu esen rüzgârın tepemizde topladığı bulutlar, ilk damlaları atıştırıyor. Bahçedeki ağaçlarda, yaklaşan sonbaharın hışırtısı var. Kediler kaç gündür yok. Üzeri mevsim sonu acelesiyle koşturan karıncalarla kaplı makarna kabı hâlâ pencerenin önünde. Uzakta, şimşekler görüyorum.

"Tous que je sais, ce que je ne sais rien."

Dünya yemekte tabağındakilerle oynarken, tuhaf bir ezgiyi kısık sesle tekrarlıyor. Ezginin ilk heceleri yayvan ve uzun, sona

doğru çabuklaşıp ağzında yuvarlanıyor. Göğsüne kadar gelen masada öne eğilmiş, dikkati çatalından sürekli kaçan o bezelye tanesinde, dua eder gibi arka arkaya mırıldanıyor: "Tous que je sais, ce que je ne sais rien."

"Fransızca mı?"

"Evet."

"Ne demek peki?"

"Bütün bildiğimdir ki hiçbir şey bilmiyorum."

"Bütün bildiğim, hiçbir şey bilmediğimdir" diye düzeltiyor annem.

"Evet" diyor, anneme saf saf bakıp, "Amelya ile ikimizin."

"Söz mü?"

"Şarkı. Söz bir filozofunmuş."

"Güzel. Fransızca ne biliyorsun başka?"

"Hiç... Sevmiyorum Fransızca'yı."

"Niye?"

"Çünkü zor. İngilizce daha kolay."

Telefon çalıyor. Dünya bezelye tanesini de, şarkıyı da unutup fırlıyor yerinden. Eşyalar arasında yalpalayarak koşup ahizeyi heyecanla kaldırıyor. Sonra yüzündeki düş kırıklığından, arayanın Ertuğrul olmadığını anlıyoruz. Karşısındakiyle tek kelime konuşmadan, somurtarak bana uzatıyor ahizeyi.

"O da kim?" diyor, en şaşkın sesiyle Ali.

Ali'nin konuşmasında hiçbir şeye benzetemediğim, nedenini de anlayamadığım, yabancı bir şey var. Sözcükleri ayrı ayrı düşünerek, ses tellerini zorlayarak söylüyor sanki. Belki de Ertuğrul'un anlattıkları yüzünden, içkili olabileceğini düşünüyorum. Ali'nin içkiyle arası tuhaftır. Eğer ben de varsam, ne kadar içse bir belirti göstermez. Onun sarhoşluk maceralarını nedense hep başkalarından dinliyorum.

"Bugün avukatla konuştum."

"Ne avukatı?"

"Murat tavsiye etti. Kolaylık gösteriyormuş."
"Ne anlatıyorsun sen?"
"Düşündüm de... Belki işleri kolaylaştırsam iyi olur artık."

Arkamdan kesik kesik, gittikçe incelen bir hıçkırık geliyor. Dönüp bakınca Dünya'nın başını cama yaslamış, sokağa bakarak ağladığını görüyorum. "İki de şahit lazımmış" diyor Ali, "bir iki celsede biter diyorlar."

"Git içeri uyu" diyorum, Aliye Rona'yı kıskandıracak bir sesle, "daha da içme. Yarın akşam geliyorum."

43

Ertuğrul'un ablasının çift kişilik yatağında kıpırtısız yatıyordum. Hastaydım. Çok üşüyordum. İlk belirtiler Esra'nın evinden ayrıldıktan biraz sonra ortaya çıkmıştı. Caddeye yürürken soğuk, yapışkan bir sıvının sırtımdan aşağı aktığını hissettim. Neyse ki Jülide durumu çabuk fark etti. Otobüse bindirmedi beni. Harbiye'den Bostancı'ya kadar bir taksinin arka koltuğunda titreyerek, ağrılar içinde gittim.

Vardığımızda Jülide şoföre beklemesini söyledi. Koluma girip beni kapıya kadar götürdü. Zile bastı, birkaç saniye sonra otomatiğin sesi duyuldu. Omuzlarımdan tuttu, gözlerime baktı. "İyi misin" dedi, "merdiven çıkabilecek misin?"

"Gelmek istemez miydin?"
"Geç bile kaldım. Fırat Bey'e selamımı söylersin."
"Söylerim" dedim güçlükle. Resmen dişlerim takırdıyordu.
"Hemen yat. İyi görünmüyorsun. Ne oldu böyle?"
"Bir şey... Orada bir şey fark ettin mi?"
"Fark edecek bir şey yoktu ki. Ortadaydı rezalet."
"Onu birine benzettin mi?"

"Esra salağını mı?"

Gözlerime bakarak bir süre sessiz kaldı. Kapı otomatiğinin testereye benzeyen sesi bir kez daha duyuldu. Omuzlarını silkti, "Hayır" dedi gülümseyerek, "tanıdığım yüzleri unutmam ben. Daha önce görmüş olsam mutlaka hatırlardım."

Yarım saat sonra, gözlerimi yakan bir kırmızıyla aydınlanmış tavan yüzüme doğru ilerleyip geriliyordu. Tam karşımda, ışığı tüm gövdemi kamaştıran mavi bir lamba vardı. Fırat ile Ertuğrul'un konuşmalarını uzak, biçimsiz sesler halinde duyuyordum. Arada dalıyordum herhalde. Cümleler kesik kesik, konuşulanlar anlaşılmazdı. Filmi sürekli ileri sararak izlemek gibi. Söylenenler birbirini tamamlamıyordu. Odadaki insan şeklinde gölgeler birden kaybolup sonra başka bir köşede beliriyordu.

Gözümü bir açışımda mavi lambadaki ampule ince bir tül sarılmış olduğunu gördüm. Tül ışığı yumuşatmıştı. Şimdi gözlerim daha az yanıyordu. Fırat'ın mı, Ertuğrul'un mu olduğunu anlamadığım bir ses doktor çağırmaktan bahsetti. Sonraki sahnede şişman yüzlü, kıvırcık saçlı bir kadın üzerime eğiliyordu.

"Aşırı yorgunluk" dedi, kadınınki olduğunu tahmin ettiğim ses, "her ne yapmışsa bünyesi hırpalanmış."

Sonra tuhaf rüyalarla dolu uzun saatler geçti. Bir tanesinde, yine Jülide'yle birlikte, Esra'nın balkonundaydık. Sırtını balkon demirlerine yaslayarak oturan bu kez bendim ama. Karşımdaki hırçın taşralı kıza bakıyordum. Kızın yüzü öfkeden kıpkırmızıydı. Sesi, benim sesimdi. Ona bakarken, aklından geçenleri de okuyabildiğimi fark ettim. Düşünceleri, düşüncelerim olmuştu. Evime gelmiş, balkonumda oturmuş azarlıyordu beni.

Bir kadını ona zarar vermek isteyecek kadar kıskanacağı, kırk yıl düşünse Eskişehirli kızın aklına gelmezdi. Üstelik bu, onu daha önce varlığını bile bilmediği bir yanıyla tanıştırmıştı.

İçindeki karanlığı keşfetmişti şimdi.

Ama karanlığın acemisiydi.

Sarsılması, bundandı.

Hava aydınlanırken uyandım. Gökyüzünde temiz bir mavilik vardı. Başucumdaki abajurun ampulü de aynı tavandaki gibi, ince bir tülbentle sarılmıştı. Lambanın ışığı yumuşaktı bu yüzden. Odaya zayıf demetler halinde dağılıyordu. Ampulün ısısı yüzünden artık iyice incelmiş tülbente bakarken birden içim kamaştı. Eski evimizi, balkonlu bir odayı, odada ateşler içinde yatan daha küçük bir Arda'yı hatırladım. Annemin iskemleye basarak tavandaki lambaya en güzel tülbentini saran görüntüsü canlanır gibi oldu. O günkü duygu her neyse, kalbimde yeniden kımıldadı. Başımı çevirdim, yerdeki minderlerin üzerinde uyuyan Ertuğrul'u gördüm. Öylece devrilmiş gibi, akşamki giysileriyle, yüzükoyun yatıyordu. Bana doğru bir şey vermek ister gibi uzanan elinde Kavafis'in kitabı vardı.

Onu seviyordum. Daha da çok sevecektim.

Yavaşça kalktım. Sessiz olmaya çalışarak yanına gittim. Eğildim, uzun ve biçimli parmaklarından usulca çektim kitabı. Açık duran sayfada, ilk okuyuşta nasılsa görmemiş olduğum bir şiir vardı:

Ona benziyor. Ama daha yakışıklı olmalı.
Hassastı acı çekecek kadar,
yüzündeki ifadeyi aydınlatan bu.
Şimdi ruhum, onu zaman içinden çekip uyandırınca,
daha da yakışıklı geliyor bana.

Birden sıcak bir el, ayak bileğime dokundu. Baktım; uykulu gözlerle gülümsüyordu.

"Günaydın" dedi, sigaralı bir sesle.
"Günaydın. Hiç sayıkladım mı?"
"Hayır. Çok sessiz bir hastasın sen."

44

Kadının resmine âşık olmuş adamın öyküsü.

Gece serin. Yüklükten indirdiğimiz battaniyeyi çenesine kadar çekmiş. Ağlamaktan kızarmış burnunu ovuşturarak dinliyor. Ona sevdiği kadının resmine saatlerce, düşler kurarak bakan film kahramanını anlatıyorum. Aslında pek emin değilim. Çocuğa göre bir öykü olmayabilir bu. Hiçbir masalı doğru düzgün hatırlayamadığım, o da şimdilik anlamaz görünmediği için anlatmaya devam ediyorum. Öykünün geçtiği adayı, renksiz filmin griye boyadığı denizi, resimdeki kadın çıkıp geldiğinde aslında ona değil, resme âşık olduğunu anlayan adamı...

"Güzelmiş" diyor, sessizce dinledikten sonra, "ama masal değil bu."
"Tebrikler. Nasıl bildin?"
"Masallar böyle bitmez. Bu, çok acıklı."
"Eski bir film. Siyah beyaz. İlk senin yaşında seyretmiştim."
"Siyah beyaz ne demek?"
"Etrafta hiç renk yok demek. Her şey siyah, beyaz ve gri."
"Onlar renk değil mi?"
"Kırmızı yok ama mesela. Mavi ile yeşil de yok."

Haklı bir dalgınlıkla bir süre sessiz kalıyor. Elini battaniyenin altından çıkarıp başucundaki lambanın ışığına tutuyor. Gözlerini pembe pembe parlayan küçük parmaklardan ayırmadan, "Galiba biliyorum" diyor, "Amelya'nın evinde de öyle resimler var: Amelya'nın, annesinin, kardeşlerinin... Elbiseler beyaz mı, sarı mı anlaşılmıyor. O zamanlarda yaşamak istemezdim hiç."

"Niye?"

"Çünkü ben renkleri severim."

"Renkler hep vardı" diyorum, uzanıp parmaklarını okşayarak, "resimlere dikkatli bakarsan görebilirsin."

Çekmeceyi açıp Emrah'ın fotoğrafını gösteriyorum. Resme önce anlamayarak, sonra gülümseyen gözlerle bakıyor. "Çok komikmiş" diyor, resimdeki portakal kostümünü gösterip, "çocuğun mu senin?"

"Evet."

"Niye böyle giyinmiş?"

"Öğretmen yüzünden. Bir gün her gencin başına gelir."

"Peki nerede şimdi?"

"Yeni bir ülkede... Uzayda. Amelya'nın annesinin yanında bile olabilir."

Dünya beklemekten yorulup uyuyakaldığında, saat gece yarısını geçiyor. Annemi salonda uyuklarken buluyorum. Televizyon her nasılsa kapalı, ev yağmurun uğultusu dışında tamamen sessiz. Saçlarına dokunup uyandırdığımda, beni tanımamış gibi bakıyor önce. Sonra kaşlarını çatıyor. Öne eğilip mutfak kapısının üzerindeki saati görmeye çalışıyor.

"Ertuğrul gelmedi mi?"

"Sen yat anne. Ben oturacağım nasılsa."

"Haber de yok, öyle mi?"

"İşi uzamıştır."

Kanepenin üzerinde duran nevresimleri gösteriyor: "Sen burada yatarsın. Fırat'ın yatağına da temiz çarşaf serdim."

Yalnız kalınca kanepeye uzanıp televizyonu açıyorum. Kısık sesli görüntüler önümden hızla akıyor. Kabullenmek istemesem de, Ertuğrul'un gecikmesi kaygılandırıyor beni. Şu anda nerede, kiminle olduğundan haberim yok. "Sorsaydım" diyorum. Ama ar-

tık birbirimiz hakkında ne kadar az şey bilirsek o kadar iyi. Kaygı, merak ve endişe insanı insana bağlayan, birbirine doğru iten şeyler. Bense ona kızgınım. Yüze vurulamayan bir kızgınlık bu. İçten içe gelişiyor.

Bana teklif etmeliydi. Onu reddedecektim.

Yağmur, uzak gökgürültüleri eşliğinde sürüyor. Sırtıma babamın hâlâ onun gibi kokan hırkasını alıyorum. Yaz bitiyor. Buna üzülmüyorum. Yalnızlığa göre değil yaz. Her şeyin birbirinin farkında olduğu, ışığından hiçbir korkuyu ya da sessizliği kaçıramadığımız, amansız bir mevsim. Kendini üzmeyenlere, yaşam meyvesinin balını çıkarmasını bilenlere göre. Onun hoyrat aydınlığında çoşku da yalnızlık da ikiyle çarpılıyor. Kış boyu bizi sarıp hepimizi eşitleyen örtüler, çiçeklenen ilk aptal ağaçla birlikte bir bir alınıyor üzerimizden. Geriye o iki insan türü arasındaki yetenek farkı kalıyor. Korkunç. Cennet de böyle bir yerdir herhalde.

Yaz, bitiyor. Kendini çok sevdirmeden.

İyice yaslanıp dizlerimi karnıma çekiyorum. Babamın koca hırkası şimdi tüm gövdemi örtüyor. Ekrandaki güleç yüzlü kadın iki dakikada pasta yapmaya yarayan malzemeyi tanıtıyor. Bilemediğim bir derinlikten kopan yumuşak parçacıklar ağır ağır toplanıp kaplıyor soluğumu. Gözlerimi yakan tuzlu suyu tanıyorum. İki tembel damla yanaklarım boyunca salınarak iniyor. Hiç ses çıkmıyor ama. Ne benden, ne de eşyadan.

45

Ertuğrul'a bakıyordum.

Yüzü, sabah ışığının biçimlendirdiği bir heykel gibiydi. Çok mu güzeldi? Normalden kalın dudakları, gülünce iki çizgi haline ge-

len gözleri, kemikli burnu ve geniş, biçimli alnıyla düşlerdeki erkeğe ne kadar benziyordu? Teneffüslerde uzaktan baktığımız, aynı otobüse binmek için yolumuzu uzattığımız oğlanlar gibi değildi hiç. Daha gerçek, daha inanılmazdı. Dokunmak geliyordu içimden. Yüzünde gölge gibi duran diken diken sakallara elimin tersiyle dokunmak, avucumu çenesi, yanakları boyunca gezdirmek istiyordum.

Ertuğrul, bana bakıyordu.

Bakışında insanı her şeye hazır olmaya çağıran bir güçlülük vardı. Çok mu cesurdu? Bana, yüzüme, ellerime baktığında neydi gördüğü? Hangi düş, hangi gerçekle karşısına çıkıyordum? Ertuğrul beni nelerle ölçüyordu? Onu bana böyle baktıran neydi? Gözbebeklerine yansıyan kızın hep fazla çekik bulduğum gözleri, üstdudağının kıyısında o geçmek bilmeyen sivilce, çabucak kızaran yanakları ya da bence hiçbir özelliği olmayan düz, kahverengi saçları mı?

Kahvaltı masasında tek sözcük konuşmadan Fırat'ın uyanmasını bekliyorduk. Birbirimize ilk kez görüyormuş gibi bakıyorduk. Masadan hemen kalkmak istiyordum. İçimi ışığa boğan bu evden fırlamak, tam gaz kaçmak, kurtulmak... Huzursuz, heyecanlıydım. Düşünce balonum karmakarışıktı. Büyük bir yalnızlıktı bu. Kıpırdamama izin vermeyen o kaynamış süt kokusuyla baş etmek zorundaydım.

"İyileş, yüzmeye gideriz beraber."

"İkimiz mi?" dedim, derin utanca boğularak.

"Fırat da gelir. Hafta arası ada güzel oluyor."

"Hangisi?"

"Büyükada, Heybeli... Hangisini istersek."

"Tabiî adalar senin işin. Bozkır, ova falan sorsan belki bir cevap gelir aklıma."

"Olur. Onları da sorarım."

Böylece konuşmuş da olduk. O zaman hissettim ki, içimden attığım bu adımın getireceklerini tüm ruhumla istiyordum. Beni uyaran, sakınmamı söyleyen bin yıllık sesler vardı kulaklarımda. Başımı çevirdim, uzaktaki adalara baktım. Tül gibi bir sis içinde, ufka doğru sıralanmışlardı. Gitmemek, delilik olurdu.

"Sen uyurken" dedi tane tane, "Fırat'la öbür odada sabaha kadar oturduk. 'Nöbetleşe uyuyalım' dedim, kabul etmedi. Uyanık kalıp beklemek istiyordu. Herhalde konuşmaya ihtiyacı vardı. Daha önce hiç anlatmadığı şeylerden bahsetti. Evinizden, senden, Eskişehir'den... Öyle çok konuştu ki her şey birbirine karıştı kafamda. Ama açılmıştı. Dilinin böyle çözüldüğünü şahsen ben ilk defa gördüm. Ferahlamıştı sanki. Kendisi de şaşıyordu aslında ama o dalgın, tutuk hali geçmiş gibiydi. Doktoru o çağırdı mesela, ilaçları gitti o aldı..."

"E, kardeşiyiz. O kadarını yapsın artık."

"Seni seviyor, evet. Ama bir şeyden kurtulmuş gibiydi, anlıyor musun?"

"Yalan değil."

"Esra'yla ne konuştunuz?"

"Valla bize bir şey kalmamıştı konuşacak. Kararlarını vermişler."

"Bitmiş mi yani?"

"Hem de nasıl. Sen Esra'yı iyi tanıyorsun, değil mi?"

"Evet" dedi kızararak, "öyle sayılır."

"Onu birine benzettiğin oldu mu hiç?"

"Benzettiğim mi?"

"Evet. Yüzü, hali, tavrı falan... Sana birini hatırlatıyor mu?"

Gözlerini kıstı. Başını çevirip uzaktaki adalara doğru, sanki yanıt oradaymış gibi dikkatle baktı. "Hayır" dedi sonra gülerek, "Esra kimseye benzemez."

"Hiç mi?"

"Hiç."

"Mesela yüzü de mi?"

"Hımmm. Hayır."
"Sesi, bakışı, davranışları?"
"Hayır Arda. Niye soruyorsun?"

Beni gece boyu kavuran ateşi o an yeniden duydum. Dünkü kadar güçlü olmayan ama yine de soğuk bir el sırtımda bir kez daha gezindi. Ayağa kalktım, Ertuğrul'un meraklı bakışları önünde bir iki adım geriledim. Bir elimle saçlarımı aynı dünkü Esra gibi, tepemde topladım. "Ya bu" dedim, "peki bu kız birine benziyor mu sence?"

Gözlerini iri iri açmıştı. İyi niyetle, gerçekten de anlamaya çalışarak bakıyordu. Kalktı, bakışlarını benden ayırmadan, çok yavaş adımlarla yaklaştı. Yüzünde şaşkınlık mı, merak mı olduğunu bilemediğim bir ifade gördüm. Benimse bir elim havadaydı hâlâ. Aptala benziyor olmalıydım. Uzandı, omuzlarımdan tuttu. Yüzü ağır çekimde yüzüme yaklaştı. Dudaklarımda bir ıslaklık duydum sonra. Odanın içinde bin tuşlu bir piyano çalmaya başladı. Davullar duyuldu sonra. Seksene yakın keman müziğe bir yerinden katıldı. Ertuğrul'un sıcak soluğu yüzümü okşadı, geçti.

"Hayır" dedi sakin bir sesle, "bu kız kimseye benzemiyor."

46

Eskişehir tren garının bir numaralı özelliği şudur: Anadolu'yu saran çelik ağlar zamanında öyle bir ayarlanmış ki, doğudan gelenlerin buraya uğramadan İstanbul'a gitmesine olanak yok. Aynı şey doğuya gidenler için de geçerli. Yola devam etmek için mutlaka burada durmak ve tahinli çörekle ayran satın almak zorundasınız.

Trene bineceğiz. Çünkü Dünya, seviyor trenleri.

Garın o ağırbaşlı, sakin kalabalığı içinde Ertuğrul'u arıyorum. İnsanlar bir türlü filmlerdeki gibi iki yana açılmıyor. Ertuğrul be-

yaz şantiye gömleği ve gecikmiş, suçlu gözleriyle belirmiyor. Yolcular vedalaşıyor, Ankara'dan gelen tren ağır ve sevimli bir hayvan gibi soluyarak İstanbul için sabırsızlanıyor. Dünya annemin elinden tutmuş. Gözleri beklemekten yorgun. Sessizce yere bakıyor. Şimdi üçümüzü çevreleyen, yolculuk duygusuyla ilgisiz bir durum var. Ertuğrul'un hâlâ gelmemiş olması öyle bir sıkıntı ki, ne onca zaman sonraki bu dönüş ne de her şeye baştan başlayacak olmak beni endişelendirmiyor. Üzülmeye, heyecanlanmaya fırsatım yok.

"Bu trendi değil mi?" diyor, Dünya'nın başını okşayan annem.

"Başka yok ki. Bir dahaki akşama."

"Ne işiymiş böyle, bu kadar uzun?"

"Bilmiyorum anne... Vallahi bilmiyorum."

Trene binmemizi isteyen o. Gelip uğurlayacağını söyleyen de. O an, hayatımın ne büyük bir kısmının Ertuğrul'a sinirlenmekle geçtiğini düşünüyorum. Dünya'nın küskün yüzüne bakınca hem bu talihsiz çocuk hem de kendi adıma duyduğum öfke kabarıp kalbimi sıkıştırıyor. Birine kızmayalı, gerçekten öfkelenmeyeli de uzun zaman olmuş. Kendime söz veriyorum o an: Bu adam yirmi üç yıl sonra, yine böyle karışık bir öyküyle gelecek olursa, saflık yapmayacağım.

"Baba!" diyor Dünya, parmak uçlarında sıçrayıp.

"Ertuğrul! Buradayız!" diye sesleniyor annem.

Ertuğrul beş dakika önce sigara almak için ayrılmış gibi sırıtarak gelip kızını kucaklıyor. Ceketinin iç cebinden çıkardığı kitabı verip gönlünü alıveriyor. Sonra, annemin elini eski moda playboylar gibi öperek onu da güldürmeyi başarıyor. Ona karşı kızgınlığımla yalnız kalıyorum. Her zamanki gibi.

"Özür dilerim" diyor, boynunu büküp.

"İyi edersin."

"Uzadı işte, bir şey yapamadım."

"Beni bırak" diyorum ters ters, "bu kız merak etti seni."

"Öyle mi?" diye bağırarak, kitabın ambalajını yırtmaya uğraşan Dünya'ya yeniden sarılıyor: "Çok mu merak etmişiz?"

"Biraz..." diye kıkırdıyor, küçük işbirlikçi.

Annem Dünya'yı da elinden tutup çantaları yerleştirmek üzere trene giriyor. Vagon boyunca, bir pencerede kaybolup diğerinde belirerek ilerliyor. Koltuk arama işini de bütün hünerini kullanarak bir seferberliğe çevirmesini seyrediyoruz. Birkaç genç yardım için kalkıyor, öbür kapıdan girenler yol tıkandığı için yanlarında birikiyor, vagonun ortasında hep birlikte bir küme oluşturuyorlar.

"Ne haber" diyorum, "nerelerdeydin?"

"Bir koşu Ankara'ya gidip geldim. Orada beni hâlâ hatırlayan Teknik Üniversite'den çocuklar var. Biraz lafladık. Yeni bir hayata başlarken insanın çok yardıma ihtiyacı oluyor."

"Neden haber vermedin? Merak ettik seni."

"Verdim ya?"

"Sabah aradın Ert. Bunu akşam da yapabilirdin."

"Haklısın. Özür dilerim."

"Neyse. Ben Dünya için söylüyorum. Bütün akşam seni sorup durdu çocuk."

"Çok haklısın. Özür dilerim. Gerçekten."

"Dedim ya, boş ver. Peki şimdi ne olacak?"

"Ne ne olacak?"

"Yani ne yapacaksın?"

"Şimdilik bilmiyorum. Karadeniz'de bir liman inşaatı varmış. Belki kışa doğru bir iş çıkar diyorlar. O zamana kadar da biraz serserilik yaparım."

"Korkmuyor musun?"

"Neden?"

"Dünya'sız kalmaktan."

Dünya, çantasından çıkardığı dergileri ön koltuğun sırtındaki fileye yerleştiriyor. Neşeyle el sallıyor babasına. Ertuğrul ona gü-

lerek karşılık veriyor. "Aslına bakarsan" diyor, sonra içini çekip, "hayatım korkmakla geçmiş. Koleji bitirememekten korktum. Annemleri memnun edememekten korktum. İşsiz kalmaktan, başarısız olmaktan, beğenilmemekten... Şimdi ilk defa korkmaya gerçekten değecek bir şey çıkıyor karşıma. Bunu kaçırır mıyım?"

"Habersiz bırakma bari."

"Bırakmam tabiî... Sizi Bostancı'da annem karşılayacak. Zaten üç dört güne kadar da Amelya gelip götürecek çocuğu. Nasılsa telefonlaşırız."

"Yalancısın" demek geliyor içimden. "Aramayacaksın. Yalnız kalsan da, günün birinde ciğerinden de vursalar seni, bir telefon etmeyeceksin. Bilmem kaç yıl sonra hayat bizi bir daha karşılaştırdığında da böyle güzel, böyle yalancı, böyle temiz olacak mısın?"

"Ah! Az kaldı unutuyordum bak!"

Çantasından gazete kâğıdına sarılı ve kutuyu andıran bir şey çıkarıyor. "Kocana verirsin" diyor göz kırparak, "galiba konyak seviyor. Bunu Diyarbakır'dan almıştım. Sizin orada hayatta bulunmaz."

47

Seslerini duyunca başımı çevirdim, baktım. Suyun üstünde iki küçük nokta vardı. İkisi de bana el sallıyordu. Görebilsinler diye ayağa kalktım. Ben de el salladım. Çağırıyorlardı. Kavafis'in kitabını havlıların arasına koydum. Kıyıya kadar yürüdüm. Ayaklarım ıslanınca durdum. Yarım metre enindeki çakıllı bir çizgi kumu denizden ayırıyordu. Su soğuktu. Ben de kötü bir yüzücüydüm. İçimden ıslanmak gelmiyordu hiç. Noktalarsa şimdi biraz daha uzaktaydı. Hâlâ sesleniyorlardı.

Kumsal tenhaydı. Kadınlar vardı, gençler ve çocuklar vardı. Adanın yetişkin erkekleri şehirde, ekmek peşindeydi. İlerde, ka-

binlerin yanındaki büfeden kızarmış ekmek kokusu geliyordu. Büfenin önündeki tahta masada kızlı erkekli bir grup tavla oynuyordu. Hepsi yaşça benden biraz daha büyüktü. İçerde kendi kendine çalan radyoda yeni şarkılardan biri başlayınca bağrışarak sesinin açılmasını istediler. Büfedeki adam arkadaşlarıydı. Sezen Aksu'nun sesi kumsalı doldurdu.

Küçük, isteksiz adımlar attım. Su şimdi dizlerimdeydi. Noktalar iyice küçülmüştü artık. Ertuğrul olduğunu tahmin ettiğim nokta balık gibiydi. Fırat'ın yaptığınaysa yüzmek denemezdi pek. Bozkırın kahraman oğlu, denizle güreşerek iri gövdesini su üstünde tutmaya çalışıyordu. Sonra yoruldu tabiî. Her kötü yüzücünün iyi bildiği şeyi yaparak suya sırtüstü uzandı.

Kollarıma, bacaklarıma baktım. Derileri koyulmuş ada halkının yanında peynire benziyordum. Dönmek istemiyordum. Suya girip üşümek de istemiyordum. Ertuğrul'un çağıran sesini bir daha duydum. O an suyu da soğuğu da, unuttum. İlk derinliğe kadar gittim, bıraktım kendimi.

Az sonra karşılaştık. Bana doğru yüzmüş olmalıydı. Yanında kendimi yunus gibi hissettim. Onunlayken deniz bizden yanaydı. Ayaklarıma değip içimi kamaştıran yosunlar bizden yanaydı. Önümüzü kesen naylon poşetler, bine bölünen denizanaları, adını bilmediğim balıklar yanımızdaydı. Bozkırda büyüyen kız kendini olaya daha da kaptırsın diyeydi her şey. Ertuğrul'un güneşte kızarmış alnından sakallarına tuzlu sular damlıyordu. Yüz yüze duruyorduk. İçimde koca bir şehir kımıldıyordu. Yeni bir ülke, bir başkent, yepyeni bir iklim... İkimizi de içine çeken tatlı bir ıslaklıkla birbirimize bakıyorduk.

O an anladım ki sevişiyorduk.

Dokunmuyorduk, hayır. Sevişiyorduk... Sevişmeye dair duyduğum, erişilmez saydığım her şey o anın içindeydi. Jülide'nin anlat-

mamuş olduğu bir şeydi bu. Deniz tenlerimizi buluşturuyordu. Kıyıda koşturan çocukların sesi, suyun büfedeki radyodan kulaklarımıza taşıdığı şarkı, dalgalar bize çarptıkça duyduğumuz uğultu yavaşça siliniyordu. Soluk alıp verişler duyuluyordu yalnız... Soluk alıp verişlerimiz.

Fırat kıyıya dönerken yanımızdan yorgun kulaçlarla geçti. Bir an bir şey söyleyecek oldu, sonra vazgeçti. Son gücünü kıyıya varmak için kullanacaktı. Kıyıya vurup dönen dalgalarla boğuşarak, tuzla yanan gözlerini kısıp yüzünü buruşturarak, canla başla ulaşacaktı kumsala. Sığlıkta doğrulup kazazedeler gibi yalpalayacaktı sonra. Kuma oturup bize bakacaktı. Hatta belki de gülümseyecekti. Yüzünde hiç görmemiş olduğum bir gülücük olacaktı bu. Yenik, yenilgisiyle barışan kahramanımızdı o. Sevecekti kendisini. Sevmeye çalışacaktı.

Aşkın tarifini o gün şöyle yapardım: İnsanın kendisini aptal gibi hissetmekten hoşlanabilmesi.

Jülide olsa, şu yanıtı verirdi: "Senin değil, karşındakinin aptal olup olmadığı önemli olan."

Ertuğrul, sürdürürdü: "Aptal gibi hissetmek kime yakışıyorsa o öyle hissetsin. Bazısına yakışır çünkü."

Fırat, noktayı koyardı: "Aptal aptallığında dirense bilge olurdu. Kimin sözüydü şimdi hatırlayamadım."

Kurulanırken saate baktım. Akşamüstüydü. Eskişehir'i iki gündür aramamıştık. Gerçi merak etmeye niyetleri yok gibiydi ama dönüş tarihimizi bilmek isterlerdi herhalde. Sahildeki tek telefon, büfeninkiydi. Şehirlerarasına kapalıydı. Ertuğrul ve Fırat iki yanımda, yüzükoyun yatmış uyukluyordu. Beş dakika sonra hiç hareket edemez hale gelecektik. Şortla tişörtü hızlı hızlı giyindim. Oğlanları uyandırdım. Homurdanarak beni izlediler. Kumsalı yu-

kardaki asfalta bağlayan dik, dolambaçlı yolu yorgunluktan inleyerek tırmandık. Asfalt yol boştu. Az sonra ilerde, yolun burna doğru kıvrıldığı yerde bir fayton görüldü. Elimi kaldırdım, başparmağımla şehir merkezini gösterdim. Faytoncu gemlere asıldı, derileri terden parlayan iki at önümüzde durdu.

"Faytonstop!" diye bağırdı Ertuğrul.

"Su nasıl?" diye sordu faytoncu, çarşıya yaklaşırken. Yaşlıca bir adamdı ve faytoncudan çok nedense doktora falan benziyordu.
"İyi" dedi Ertuğrul, "temiz bugün."
"Yazlıkçı mısınız?"
"Yok. Gezmeye geldik."

Adam canlı başlayıp sonra gittikçe sıkıcılaşan bir sesle adayı ve adada son yıllarda nelerin değiştiğini anlatmaya koyuldu. Meydana vardığımızda ikisi de başlarını birer omzuma koymuş, derin uykudaydılar.

Hava sıcak, adanın çarşısı kalabalık ve canlıydı. İnsana sonbaharı hatırlatacak hiçbir şey yoktu görünürde.

48

Eskişehir'in birkaç saat uzağındaki Bozüyük istasyonunda, on dakikadır duruyoruz. Yemekli vagonun penceresinden, inip binenlere bakıyor Dünya. Trenleri seviyor. Sınıfındaki çocuklarsa otomobillere, uçaklara meraklı. Oysa onlar da doğdukları yerlerin ıssız istasyonlarında beklemişler. Çığ yüzünden felç olan trenlerde, uzakta hâlâ uluyan kurtları dinlemişler. O uzun ve bir saatten sonra insana bitmeyecekmiş gibi gelen yolculuklarda, devli cüceli masallarla uyutmuş anneleri onları. Belki de zaten bunlar yüzünden trenler hüznün, yazgının ve bitmeyen yoksulluğun birbirine eklenerek akıp gittiği, her günkü sancıları hayatın. Onlar-

da keşfedilecek, özlemle bakılacak yeni bir şey yok.

Dünya trenleri seviyor. Çünkü o bir yabancı. Küçücük ayakkabısını çıkarıp her salladığında dökülen Anadolu toprağı da olsa bu böyle. Üstelik, yabancılığı ona yakışıyor da.

Vagon kapılarını örten görevli geceye doğru, uzun bir düdük çalıyor. Yeniden hareket ediyoruz. Karanlığı silkeleyerek giden, pırıl pırıl bir tren bu. Çocukluğumda bindiklerime hiç benzemiyor. Masalar arasında salınarak yürüyen garson, çorbaları demiryollarının yenilenmiş armasını taşıyan tabaklarda getiriyor.

Dışarda, telefon telleri alçalıp yükseliyor yine.

"Babamı nereden tanıyorsun?" diye soruyor, kaşığındaki çorbaya üfleyip.
"Eskiden. Gençliğimizden."
"Sevgili miydiniz?"
"Üfleme artık, buz gibi oldu."
"Söylesene, sevgili miydiniz?"
"O sana ne anlattı?"
"Senin onu çok sevdiğini."
"Ya... Nereden biliyormuş?"
"Bilmem... Sevmiyor musun?"

Sevmiyor muyum? İnsanın birini sevdiği nasıl anlaşılır? Sevip sevmediğini nasıl anlar ki insan? Yıllar yıllar önceki o delice aydınlık ev, evi dolduran o tuvaller, o iki siyam kedisi ve hiç unutulmayan o sıcak, boğucu yaz bugün neyin kanıtıdır?

Bunları hatırlamakla elimize ne geçer?

Ertuğrul'u tabiî ki sevdim. Kocamı da sevdim ama. Bazı insanların içinde onları hayat boyu zehirleyen bir dürtü oluyor. Nedense bir yıldız olduklarını, bir gün hızla yükselip dünyayı kamaş-

tıracaklarını düşünüyorlar. Ömürleri çevrelerindeki herkesten bunu doğrulayacak kanıtlar istemekle geçiyor. Onlar, sevilmek zorunda olanlarımız.

İşte onlardan kaçmış, diğerlerine sığınmışım: sevilmek zorunda olmayanlara.

Yemekten sonra vagonumuzun raylı kapısını açtığımda, sürgünün gürültüsüyle beraber küçük bir de çığlık duyuyorum. Kapının hemen önünde oturan genç bir kız, bana yeni uyanmış gözlerle bakıyor. On altı-on yedi yaşlarında. Açık renk bir tişört, mavi eşofman altı ve kızların spor yaparken giydikleri türden renkli ayakkabılar.

Bir şey söyleyeceğini sanarak bekliyorum.

Oysa hiç konuşmadan başını çeviriyor. Yanında oturan, ondan birkaç yaş büyük gözlüklü oğlan elindeki kitaba dalmış. Kulaklıklarından hafif bir cızırtı yayılıyor. Yine aynı dalgın gözlerle bakıyor kız ona. Sonra gözlerini kapayıp dizlerini yukarı, karnına doğru çekiyor. Yeniden uyumaya çalışacak.

Dünya elimden tutmuş, beni vagonun ortalarına doğru çekiştiriyor.

Oturduğumuzda sağa sola dönerek kendine uyuyabileceği bir konum arıyor. Kim bilir kaç kuşaktır yaşayan bir bilgiyle doğrulup raftan hırkamı alıyorum. Annemin kırk yıllık hırkasını dizlerime serip gülümsüyorum. Ayaklarını pencereye uzatıp başını hiç çekinmeden yaslıyor. Bir iki derin soluk alıştan sonra uykunun buğulu ülkesi kapılarını açıyor ona.

Bense onu uyandırmamaya çalışan, ağır hareketlerle uzanıp çantamı alıyorum. Gardan aldığım paketi yırtıp çakmağı yakıyorum. Başımı koltuğa iyice yaslıyorum sonra. Sigaradan tavana

doğru üfleyeceğim, derin bir nefes çekiyorum.

Trenin ışıkları yavaşça renk değiştirip yumuşuyor.

Yolcular, uyusun artık.

Yazarın notu

"Git artık, kendini çok sevdirmeden", Kemanî Sahak Efendi'nin bir tangosundan, güzel bir dize. Onunla ilk defa, Enis Batur'un *Gri Divan* adlı kitabındaki bir şiirde karşılaştım. Hem Enis Batur'a, hem de Sahak Efendi'ye, bu güzel rastlantıdan dolayı minnetim sonsuz.

38. bölümde adı ve şiiri anılan şair, şiir okurlarının yakından tanıdığına inandığım sevgili Birhan Keskin'dir. Onun gibi biriyle tanışmış olmak, beni olduğu kadar Arda'yı da mutlu etmiş olmalı.

Bununla birlikte romandaki karakterlerin tamamen hayal ürünü olduklarını, muhtemel benzerliklerin de sadece tesadüf olabileceğini burada söylemem gerek.

Ayrıca, bu romanın tasarlandığı, yazıldığı ve yayımlandığı süre boyunca bana inanan, eleştiren ve böylece güç veren herkese, gönülden teşekkürler.

Çünkü onlar olmasa, olmaz bu işler.

Beşiktaş 2000-Emirgân 2002
tunakir@yahoo.com

Türk Edebiyatı | *Roman*

Git Kendini Çok Sevdirmeden
Tuna Kiremitçi

Sevmesini de gitmesini de bilenler için: *Git Kendini Çok Sevdirmeden*. Nostalji, aşk kırıklıkları, evlilik, birbirini sonradan anlamanın hüznü ve acılara rağmen hayata tutunma çabaları... Tuna Kiremitçi'nin ilk romanı, bir kazada oğlunu yitirdikten sonra annesinin Eskişehir'deki evine sığınan Arda Akad'ın öyküsünü anlatıyor. Arda'nın ana ocağında genç kızlık yıllarına geri dönüşü ve ilk aşk öyküsünün kahramanı olan erkeğin yirmi üç yıl sonra yeniden ortaya çıkışı... Sevmek ve gitmek üzerine, "ince düşünülmüş" bir roman.

Tuna Kiremitçi, şubat 1973'te Eskişehir'de doğdu. Öğrenimini Galatasaray Lisesi'nin ardından MSÜ Sinema-TV Bölümü'nde sürdürdü. Halen İstanbul'da yaşıyor ve metin yazarı olarak çalışıyor. Tuna Kiremitçi'nin yayımlanmış iki kitabı var. Yaşar Nabi Nayır Şiir Ödülü'nü kazanan ilk şiirleri, 1994'te *Ayabakanlar* adı altında kitaplaştı. Yine şiirlerden oluşan ikinci kitabı *Akademi*, 1998'de yayımlandı. Şiirlerinde, Oktay Rifat'ın ve İkinci Yeni'nin geliştirmiş olduğu çizgiyi izledi. Şiir çevrelerinde, 90 kuşağının ilgi çekici isimlerinden biri olarak tanındı. *Git Kendini Çok Sevdirmeden* onun ilk romanı.

ISBN 975-293-049-2

9 789752 930490

DK DOĞAN KİTAP